

Beretning

om

Arbeidernes faglige landsorganisations virksomhed

fra 15de mai 1903 til 1ste juli 1905

Fra sekretariatet

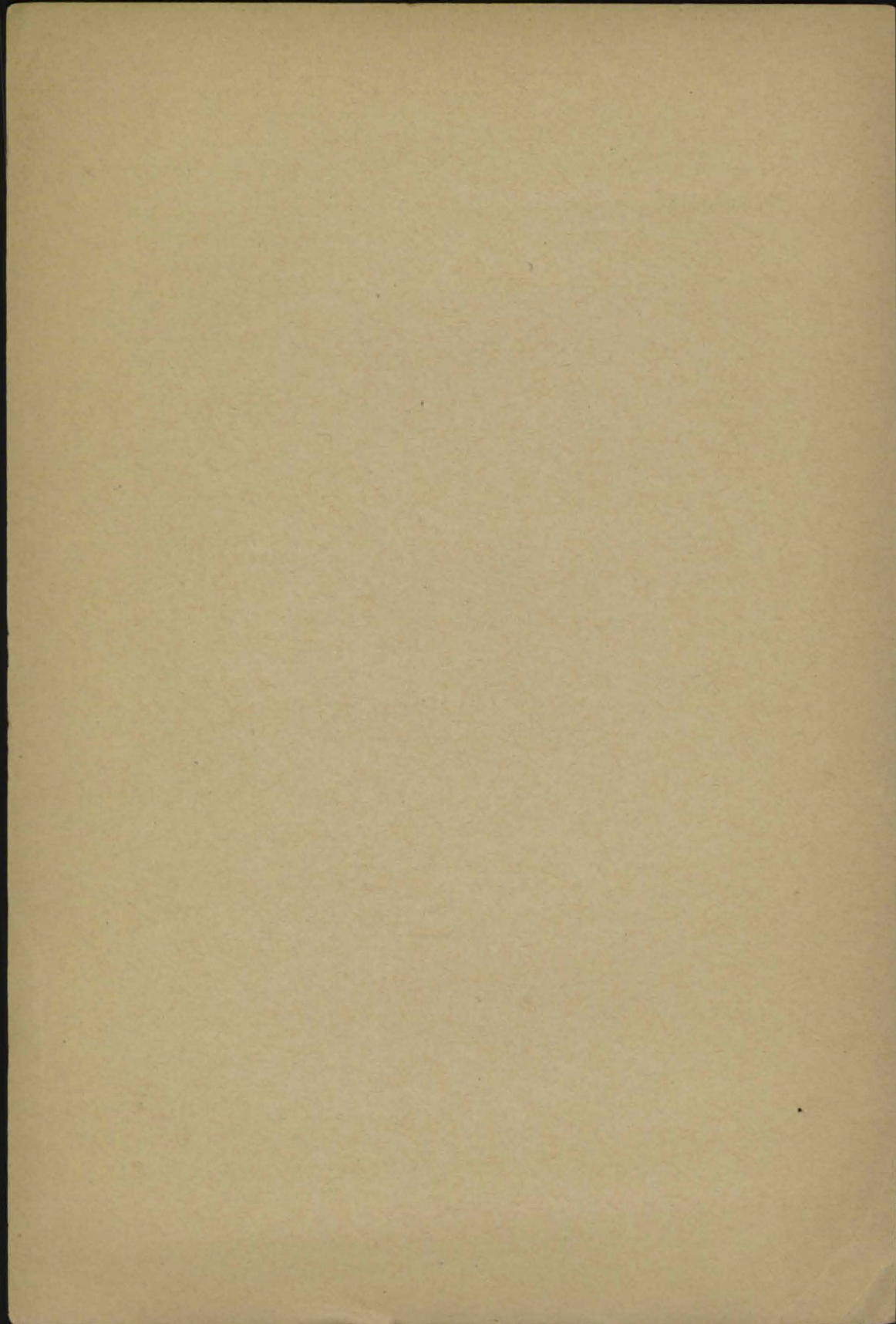
Ved A. Pedersen

Kristiania

Arbeidernes Aktietrykkeri

1905

Beretning

om

Arbeidernes faglige landsorganisations virksomhed

fra 15de mai 1903 til 1ste juli 1905

Fra sekretariatet

Ved A. Pedersen

Kristiania

Arbeidernes Aktietrykkeri

1905

1871

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

500 N. 5TH ST. NEW YORK, N. Y.

1871

Administrative sager m. v.

Da den forløbne periode siden forrige kongres har været rig paa begivenheder og centralorganisationen ved det i perioden nedlagte arbejde nu er sat istand til at kunde meddele opgaver over ting og forhold vedrørende organisationerne, hvorom man tidligere savnet oplysninger, finder man det paakrævet denne gang at levere en mere fyldestgørende beretning end de, man tidligere har havt anledning til at udarbejde og tror man, at en saadan beretning vil være af stor interesse for de respektive organisationer.

Vi begynder da med de mest administrative ting. I dagene 25., 26., 27. og 28. mai 1903 afholdtes landsorganisationens 3die kongres og tør de af kongressen fattede beslutninger være organisationerne bekendt fra protokollen over dens forhandlinger, hvilken har været trykt og omsendt til de tilsluttede forbund og enkelte foreninger, sammen med de af kongressen vedtagne reviderede love, alt i et antal tilsvarende 5 eksemplarer til hver enkelt forbundsafdeling. Da sekretariatet formenter det var nødvendigt, at ethvert medlem af de tilsluttede organisationer havde noie kjendskab til landsorganisationens love henstillet man til organisationerne at anskaffe sig de nødvendige antal eksemplarer til uddeling blandt medlemmer og blev prisen sat til 3 ore pr. eksemplar. Af økonomiske grunde fandt sekretariatet ikke at kunne tilstille organisationerne det til dette oiemed fornødne antal af lovene. Henstillingen blev efterkommet af en flerhed af organisationer.

Sekretariatet har i tidsrummet afholdt 83 møder til behandling af en række sager og spørgsmål, hvoraf de vigtigste vil fremgaa af det efterfølgende.

Til sekretariatet er ankommet i alt 486 skrivelser og afsendt 311 samt 75 hektograferede cirkulærskrivelser i et antal af 1625. I alt er saaledes fra sekretariatet udsendt 2422 skrivelser foruden diverse forsendelser med trykte opraab m. v.

Hovedstyret har i samme tidsrum afholdt 5 møder hvoraf de 3 har været ekstraordinære, sammenkaldt af sekretariatet i anledning særlig vigtige sager, til hvilke sekretariatet onsket hovedstyrets standpunkt.

Af de af hovedstyret behandlede sager skal anføres:

Paa aarsmødet 7—2—04 blev regnskab og beretning siden forrige kongres enstemmig godkjendt.

Paa samme måde diskuteredes om hvordan lovens § 8 punkt 13 skulde forstaaes. De heri indeholdende bestemmelser, der forblev uforandrede ved lovrevisionen paa forrige kongres, har af det tidligere sekretariat uden dissens været praktiseret saaledes, at enhver forbundsafdeling eller til landsorganisationen direkte tilsluttet forening i streiketilfælde, foraaarsaget ved krav fra arbejderens side, først har erholdt ret til understøttelse et aar efter indmeldelsen. Inden det nyvalgte sekretariat blev der i modsætning hertil nu hævdet, at den i nævnte lovparagraf fastsatte bestemmelse kun gjaldt forbundene som saadanne, samt de direkte enkeltvis tilsluttede fagforeninger, og ikke de enkelte forbundsafdelinger, der maatte være berettigede til streikeunderstøttelse fra landsorganisationens side efter udlobet af den i lovens § 8 punkt 4 fastsatte frist — 2 maaneder før arbejdsstansning indtræder.

Med 19 mod 5 stemmer vedtog hovedstyret i anledningen følgende af hr. G. Setlül stillede forslag:

„Hovedstyret udtaler: At med organisation er i landsorganisationens love overalt ment en sammenslutning, som landsorganisationen direkte staar i rapport med, saaledes forbundene og de direkte tilsluttede foreninger, medens forbundsafdelinger gaar ind under organisationen som underafdelinger“.

Som følge af denne beslutning har nævnte lovbestemmelse senere været praktiseret i overensstemmelse med denne opfatning.

I anledning af, at malerforbundet hadde sit streikefond opstykket i og under forvaltning af de enkelte forbundsafdelinger vedtog hovedstyret paa samme måde enstemmig følgende udtalelse:

„Gjort bekjendt med, at Norsk malerforbund har sit streikefond opstykket i hver enkelt afdeling udtaler landsorganisationens hovedstyre: I henhold til landsorganisationens love § 3 punkt 6, skal enhver til landsorganisationen tilsluttet organisation ha en fortløbende kontingent af mindst 10 øre pr. uge for heltbetalende og 5 øre for halvtbetalende medlemmer til et særskilt streikefond og i henhold til lovens § 8 punkt 6 er organisationerne ved sit streikefond ansvarlig for en korrekt indbetaling af den af sekretariatet eller hovedstyret i konflikttilfælde udlignede streikekontingent.

Da det er forbundet som saadant, der er tilsluttet landsorganisationen, maa denne kontingent til streikefond indbetales til og forvaltes af forbundet, da dette jo ellers ikke kan siges at have hverken nævnte kontingent eller noget streikefond, hvormed det kan gøres ansvarlig for opfyldelsen af sine forpligtelser overfor landsorganisationen.

Da den af malerforbundet nu etablerede ordning med streikefondet saaledes ikke kan siges at staa i overensstemmelse med landsorganisationens love og for landsorganisationen er lidet betryggende, maa hovedstyret bestemt kræve, at forbundet uden ophold etablerer sig saaledes som ovenfor anført og at afdelingernes streikefond helt eller delvis snarest overføres til forbundet.

Skulde der fra forbundets side ville lægges en anden fortolkning i de citerede lovbestemmelser, end det af os her lagte, henviser

hovedstyret til landsorganisationens love § 9 punkt 4, i kraft af hvilken hovedstyret bestemmer, at nævnte lovbestemmelser skal fastslaaes som her hævdet.

Forbundets snarlige svar forventes“.

I overensstemmelse med denne beslutning har forbundet ordnet sig som foreskrevet fra 1. marts 1904.

For samme aarsmode foreslog forretningsføreren, at hovedstyret skulde fatte beslutning om, at det skulde paalægges landsorganisationens revisorer til ubestemte tider, dog mindst en gang hver maaned, at foretage kassevisitation; men hovedstyret afviste forslaget og overlod til sekretariatet i tilfælde at træffe videre forføjning. Dette fandt imidlertid sekretariatet i lighed med hovedstyret unødvendigt, da man ingensomhelst grund fandt var tilstede for en saadan foranstaltning overfor forretningsføreren.

Af øvrige sager, der har været behandlet af hovedstyret skal vi nævne: samarbejde med partiet, overenskomsten med Norsk arbejds-giverforening om forligsraad og voldgiftsretter, anskaffelse af et reservefond for landsorganisationen, formerkonflikten, formandens stilling som malerforbundets forretningsfører samt Murerne unions stilling inden langsorganisationen og stenhuggerkonflikten ved Idefjorden.

Hvilke beslutninger der er fattet i disse sager vil fremgaa senere i beretningen hvorfor vi her forbigaar dette med undtagelse af den næstsidste sag, for hvilken her skal redegjøres:

Sagen har sin rod i at „Murerne union“ — murerforbundets Kristiania-afdeling — var kommet i endel restance med ekstrakontingent til landsorganisationen ved og gennem „De samv. fagforeninger“ i Kristiania før den tid forbundet som saadant blev tilsluttet landsorganisationen.

Dette forhold har medført, at foreningen i henhold til landsorganisationens love har været betragtet som staaende uden rettigheder inden landsorganisationen indtil restancen blev betalt gennem „De samv. fagforeninger“ i overensstemmelse med hvad der tidligere har været praktiseret.

Heri svarede murerforbundets styre med tilslutning af sekretariatet, at der var skeet forandring efter vedtagelsen af hovedstyrets beslutning af 7—2—04 vedrørende forstaaelsen af lovens § 8 punkt 13, men mente dog sekretariatet at sagen maatte indbringes for hovedstyret til endelig afgørelse.

Sekretariatet anbefalede hovedstyret at vedtage følgende: „Murerne union“s restance til landsorganisationen gennem „De samv. fagforeninger“ medfører ikke tab af „Unionen“s rettigheder inden landsorganisationen, men bliver dens stilling inden centralorganisationen den samme, som murerforbundets øvrige afdelinger“.

Efter forslag af hr. Osc. Pedersen vedtog imidlertid hovedstyret med 12 mod 8 stemmer følgende:

„Hovedstyrets beslutning af 7. februar 1904 finder ikke anvendelse paa dette og lignende tilfælde“.

Med denne beslutning maa det have sit forblivende indtil restan-

cen er betalt eller paa anden maade bragt ud af verden eller en kongres maatte fatte en anden beslutning i sagen.

I forbindelse med eller maaske nærmere foranlediget af den stilling „Murernes union“ i anledning restancen har staaet i inden landsorganisationen, har der fra „De samv. fagforeninger“ til sekretariatet været stillet andragende om eftergivelse af dens gjæld til landsorganisationen, hvilken gjæld er foranlediget ved „Unionen“s og flere andre foreningers restance. Dette andragende fandt sekretariatet ikke at kunde indvilge hovedsagelig grundet de konsekvenser det kunde trække efter sig og desuden savnet man lovlig adgang til at eftergive nogen gjæld til landsorganisationen. Sekretariatet besluttede imidlertid at svare vedkommende samorganisation, at saafremt dens gjæld til landsorganisationen ikke var betalt inden kongressen, vilde man anbefale for denne at stryge gjælden som uerholdelig. Denne beslutning har sekretariatet med 4 mod 2 stemmer gjentaget paa en af sine sidste moder, foranlediget dertil ved nævnte organisations andragende til kongressen om gjældens eftergivelse.

Et andragende fra arbejdsmandsforbundets forretningsudvalg om at faa sig refunderet havte udgifter til opmanden i den ianledning sømarbejderstreiken nedsatte voldgiftsret fandt sekretariatet ikke at kunde indvilge, da det mente at saadanne udgifter rettelig burde bæres af forbundene selv, som direkte part i denslags sager.

Efter anmodning fra Træarbejderforbundet har sekretariatet behandlet spørgsmaalet om indhentning af oplysninger i udlandet om arbejdsløshedsforsikringens stilling, men besluttedes at lade sagen udstaa indtil videre, i paavente af den departementale komitees udredning af spørgsmaalet, da man troede af dennes udredning at faa spørgsmaalet belyst.

Til behandling af kontraktor og anbudsvæsenet har sekretariatet sammen med De samv. fagforeninger i Kristiania afholdt et fællesmøde af bestyrelserne og i anledningen vedtoges en resolution mod anvendelse af kontraktorer ved udførelsen af de kommunale arbejder i Kristiania.

Ligeledes har været afholdt et lignende fællesmøde, hvor ogsaa forbundsbestyrelserne var tilstede, for at paahøre en udredning om den departementale komitees arbejde med hensyn til tilskud til arbejderorganisationernes arbejdsledigheds-kasser og for at udtale sig i sagens anledning. De fremmodte gav i det hele taget komiteens medlem hr. M. Ormestads standpunkt sin tilslutning, uden at dog nogen formet udtalelse desangaaende fandtes paakrævet for tiden.

Videre har der været afholdt 3 fællesmøder med repræsentanter for samtlige forbundsstyrelser for at diskutere spørgsmaalet om optagelse af en fælles statistik inden samtlige organisationer. Denne sag vil der blive særskilt redegjort for under beretningens afsnit om statistikken.

Fra departementet for det indre har sekretariatet modtaget og behandlet et forslag til lov om arbeidsformidling og til dette gjort sine anmærkninger og bragt i forslag de forandringer, som man ansaa nødvendige til fuld betryggelse for arbejderne's interesser.

Efter andragende blev „Arbeidernes aktietrykkeri“ i Kristiania af sekretariatet i 1903 indvilget et midlertidigt laan stort kr. 1 000,00, der senere efterhvert er tilbagebetalt med likvidering i trykningsarbeide.

Den i forrige beretning omtalte, af Kristiania spigerværks disponent mod landsorganisationens daværende formand — A. Pedersen — reiste injuriesag der i meddomsretten foreløbig endte med formandens enstemmige frifindelse og tilkjendelse af kr. 50,00 i sagsomkostninger, blev af disponenten indanket for høiesteret og blev resultatet her, at meddomsrettens dom blev anuleret og formanden ilagt sagsomkostninger til hr. Wikt. Anderson med kr. 300,00. Da hr. Anderson, som hovedgrund for sin appel til høiesteret angav, at han dermed vilde søge at faa sagen op til fornyet og til realitetsbehandling i meddomsretten, skulde man ha ventet, efter høiesterets afgjørelse, at disponenten hadde taget sagen op paany, for derved at faa afvasket sig de beskyldninger, der var reist mod ham. Men efter en derom hos hans advokat indhentet erklæring, hadde hr. Anderson erklæret ikke at vilde tage sagen op til fornyet behandling. Intet er derfor i realiteten afgjort i denne sag, der har kostet landsorganisationen at beløb af kr. 500,00.

Til slutning skal vi under dette afsnit af beretningen faa omtale aarsagen til det personsskifte i formandsstillingen, der har fundet sted siden forrige kongres. Som bekjendt gjenvalgtes paa forrige kongres A. Pedersen som formand og forretningsfører og Joh. Johnsen som viceformand.

Grundet omstændigheder, som her ikke skal berøres, som landsorganisationen uvedkommende, hadde Pedersen allerede forinden forrige kongres ladet sig opstille og vælge som formand for malerforbundet, hvilken stilling han først skulde tiltræde fra 1 juli 1903. Paa sekretariatmøde den 19. februar blev der fra hr. J. Jensen vakt motion om det uheldige i, at landsorganisationens formand paatog sig „bierhverv“ ved siden af, og stilledes der krav paa, at formanden skulde fratræde sin stilling som malerforbundets formand saasnart ske kunde. Til denne opfatning sluttet de øvrige medlemmer af sekretariatet sig, idet at samtlige ansaa det for uheldigt, at formanden sad i en saadan dobbeltstilling ligesom de hævdede, at han, som fuldt lønnet mand for landsorganisationen, skulde ofre hele sin arbeidskraft i dennes tjeneste.

Herimod anførtes fra formandens side, at det arbeide, han som formand for sit forbund hadde at udføre, for nærværende ikke var større, end at han udførte det paa sine fristunder om aftenerne og søndagene og til dato ingensomhelst hindringer hadde lagt ham iveien for udførelsen af landsorganisationens arbeide. Og naar der ikke fra sekretariatets side kunde paapeges, at landsorganisationens arbeide var bleven tilsidesat eller vanskjøttet, formedels hans befatning med sit forbund, fik det blive hans egen private sag hvad han vilde benytte sine fristunder til. Han var desuden principielt uenig med sekretariatet i dets opfatning i denne sag, og hadde desangaaende allerede paa landsorganisationens kongres i 1901 klart og tydeligt fremholdt sin opfatning i saa henseende. Han erklærede sig imidlertid

villig til at forelægge sagen til afgjørelse for forbundsstyret, men erklærede samtidig, at fandt sekretariatet noget at udsætte paa hans arbejde, var han villig til at træde tilbage fra sin stilling fra 1. juli.

Fra forbundstyret indløb der kort tid efter meddelelse om, at det ingen grund fandt til, at Pedersen skulde fratræde sin stilling som forbundets formand, saalænge sekretariatet ikke kunde paavise, at landsorganisationens arbejde paa nogen maade blev tilsidesat.

Ved sagens endelige behandling i sekretariatet den 28—4—04 vedtoges følgende af G. Sethil stillede forslag mod Pedersens stemme:

„Gjort bekendt med, at landsorganisationens formand tillige indehar stillingen som malerforbundets forretningsfører, har sekretariatet fundet at burde paatale det uheldige i denne dobbeltstilling. Da formanden ikke kan dele sekretariatets opfatning af denne sag, vil sekretariatet æske hovedstyrets udtalelse“.

Til denne beslutning tilføiedes efter formandens forlangende protokollen følgende fra hans side:

„Da der efter min formening fra sekretariatets side ikke har været fremført fyldestgørende eller reelle grunde for det uheldige i, at jeg ved siden af min stilling som landsorganisationens formand tillige fungerer som malerforbundets forretningsfører, ligesom der fra sekretariatets side ikke har kunnet paapeges at landsorganisationens arbejde af den grund er bleven vanskjettet finder jeg ingen grund til for nærværende at frasige mig mit tillidshverv inden malerforbundet, saameget destomindre som jeg var valgt til dette hverv, forinden jeg sidste gang valgtes til landsorganisationens formand.

Grundet de indtrufne omstændigheder andrager jeg imidlertid hovedstyret om, uanseet hvilket standpunkt dette maatte indtage i denne sag, at blive fritaget fra min stilling som formand fra 1. juli at regne“.

Sagen blev derefter indbragt for hovedstyret i ekstraordinært møde den 11. mai og da dette mod 4 stemmer gav sekretariatets standpunkt sin tilslutning nedlagde Pedersen sit hverv som formand og forretningsfører for landsorganisationen.

Da der imidlertid paa hovedstyremødet fremkom forslag om indtil kongressen at dele formands- og forretningsførerstillingen erklærede Pedersen sig villig til, i betragtning af det arbejde der var forberedt og igangsat, at fungere som forretningsfører indtil kongressen, hvis hovedstyret besluttede en deling af stillingen, og han maatte blive valgt af hovedstyret.

Dette besluttede hovedstyret hvorefter videre besluttedes, at viceformanden, Joh. Johnsen, skulde fungere som formand indtil kongressen og valgtes A. Pedersen mod 1 stemme til at fungere som forretningsfører i samme tidsrum.

Vedrørende indtægter og udgifter henvises til regnskaberne.

Landsorganisationens udvikling.

Agitationen.

I vor forrige beretning til kongressen udtalte vi vort sikre haab om, at vi ved næste beretning vilde kunde konstatere en stærkere fremgang end hvad tidligere hadde kunnet konstateres, og dette vort haab er heller ikke bleven gjort til skamme.

Nogen effektiv agitation har sekretariatet desværre ikke seet sig istand til at iværksætte, da forrige kongres nedvoterede det af det daværende sekretariat stillede forslag om iværksættelse af en lignende fællesagitation, som den. der iværksattes i 1902 og hvis resultat tør være bekjendt fra vor forrige beretning. Vistnok vedtog kongressen at paalægge sekretariatet at iværksætte en saadan agitation, men da den nedvoterede alle forslag, der gav anvisning paa tilveiebringelse af de nødvendige midler, har selvsagt sekretariatet ikke kunnet efterkomme det givne paalæg. Tiltrods for at sekretariatet saaledes har været afskaaret fra at iværksætte nogen regelmæssig og planmæssig agitation, har man dog ved enkelte leiligheder iværksat en lokal agitation i forskjellige af landets byer.

Saaledes afholdt forretningsføreren et foredrag i Trondjem og Bergen samt 4 saadanne i Aalesund under en for sit forbund i februar 1904 foretagen reise til de 2 førstnævnte byer.

I marts maaned samme aar foretog hr. D. Jensen en reise for landsorganisationens regning til Aalesund, for der at være behjælpelig med oprettelsen af nye fagforeninger blandt de tilreisende bygningsarbeidere og forøvrigt virke for tilslutning til de paa stedet allerede bestaaende fagforeninger.

Under denne reise gjordes ophold i Trondhjem hvor en række foredrag afholdtes inden alle de landsorganisationen tilsluttede forbundsafdelinger paa stedet.

Samtidig blev der fra hr. Angell Olsens side for landsorganisationens regning afholdt en hel række foredrag i Bergen og Stavanger, og har begge disse agitatorer afmeldt, at moderne var godt besøgte og at adskillige nye medlemmer blev indmeldt i de respektive forbundsafdelinger.

Midlerne til denne agitation skaffedes tilveie ved, at 9 af de dengang tilsluttede 10 forbund efter henstilling fra sekretariatet bevilgede et beløb tilsvarende 5 øre pr. medlem og blev det øvrige bevilget af landsorganisationens midler. Videre iværksattes ved de herrer Sverre Iversen og H. Berntsen en kraftig agitation i marts og og april maaned indeværende aar i anledning den af „Norsk arbeidsgiverforening“ overfor formerne bebudede lockout og har begge disse herrer i sine beretninger meddelt, at alle deres møder har været stærkt besøgt og at adskillige fagfæller i de respektive fag har tilsluttet sig sin organisation.

Udgiften ved denne agitation udrededes af landsorganisationens reservefond, da den var foranlediget ved den bebudede lockout. Hertil

kommer da endel af hr. Joh. Johnsen afholdte foredrag inden de tilsluttede forbundsafdelinger eller direkte tilsluttede foreninger i Kristiania og dennes nærmeste omegn

Ved siden af den fra landsorganisationens side iværksatte agitation har da ogsaa nogle af forbundene for egen regning drevet saadan. Resultatet af denne agitation viser sig at have været en forøgning af medlemsantallet af 1685, fordelt paa de 9 forbund, der ved forrige kongres stod tilsluttet landsorganisationen.

En betragtelig og glædelig tilvækst har centralorganisationen erholdt ved tilslutning fra følgende organisationer siden forrige kongres:

Norsk møbelsnedkerforbund, der oprettedes 12. februar 1904, fra hvilken dato tilslutning til landsorganisationen fandt sted, med 260 medlemmer, Sukkervarearbejdernes forening Kristiania, med 44 medlemmer, Hanskesyerskernes forening med 37 medlemmer, Hattemagernes forening med 84, Slagter- og Pølsemagersvendenes forening i Bergen med 25, Kristiania Rebslagerforening med 30 og Norsk jern- og metalarbejderforbund fra 1. april 1905 med 4939 medlemmer.

Ialt er saaledes landsorganisationens medlemsantal siden forrige kongres øget med 7048. Fra Møbelsnedkerforbundet maa nemlig fra-regnes dets Kristiania afdelings medlemsantal, der tidligere stod tilsluttet landsorganisationen gennem Træarbejderforbundet, med hvis godkendelse foreningen udtraadte og stiftet Møbelsnedkernes specialforbund. Foreningsantallet er forøget med 76.

Det totale medlemsantal udgjorde i følge den indbetalte administrationskontingent for 2. kvartal 1905, 14 989 mod 7941 ved forrige kongres, en betragtelig og glædelig fremgang. Af efterfølgende tabel vil sees hvordan afdelings- og medlemsantallet stillet sig inden de tilsluttede organisationer i 1903 og i 2. kvartal 1905.

Tabellarisk oversigt

over afdelings- og medlemsantallet inden de tilsluttede organisationer i 1903 og 1905.

Organisation.	Afdelings- og medlemsantal.			
	1903.		2. kv. 1905.	
	Afd.	Med- lemmer.	Afd.	Med- lemmer.
Træarbejderforbundet i Norge	13	443	18	776
Norsk stenhuggerforbund	21	413	21	450
” formerforbund	15	579	20	780
” bogbinderforbund	3	163	3	203
” malerforbund	8	377	9	526
” bagerforbund	27	679	29	758
” murerforbund	11	250	11	527
” skotøiarbejderforbund	11	361	13	422
” arbejdsmandsforbund	105	4182	102	4750
” møbelsnedkerforbund	—	—	10	331
” jern- og metalarbejderforbund	—	—	51	4939
Hvidgarvernes forening, Kr.a	1	12	1	8
Murararbejdernes ” ”	1	90	1	22
Fyrstikarbejdernes ” ”	1	76	1	74
Hanskemagernes ” ”	1	28	1	31
Skiffertækkernes * ” ”	1	10	0	0
Telefonarbejdernes ” ”	1	80	1	80
Korkeskjærernes ” ”	1	55	1	40
Blikkenslagernes ** ” ”	1	63	—	—
Renovationsarbejdernes ” ”	1	40	1	40
Logarvernes ” ”	1	40	1	12
Sukkervarearbejdernes ” ”	—	—	1	44
Hanskesyerskernes ” ”	—	—	1	37
Hattemagernes ” ”	—	—	1	84
Slagter- og pølsemagersv.s forening, Bergen	—	—	1	25
Kristiania Rebslagerforening	—	—	1	30
Tilsammen	224	7941	300	14989

* „Afgaaet ved en stille og rolig død“.

** Fra 1. april indmeldt gennem Norsk jern- og metalarbejderforbund.

Som af tabellen vil sees har flere af forbundene forøget sit afdelingsantal og samtlige sit medlemsantal. Kun et af forbundene har et mindre antal afdelinger i 2. kvartal 1905, mod hvad det havde i 1903, nemlig arbejdsmandsforbundet, der i forstnævnte aar havde 105 afdelinger mod nu 102. Aarsagen til dette er at søge i, at en flerhed af jernbanearbejderne udover i de forskellige distrikter er bleven færdig med sit arbejde og som følge deraf har maattet søge andre steder hen, hvormed deres foreninger er blevne opløste.

En hel del nye afdelinger er imidlertid oprettet inden forbundet, der driver en noksaa udstrakt stadig agitation, og forbundets afdelingsantal for 3. kvartal 1905 opgives at være 108 — altsaa i virkeligheden en forøgning af 3 siden forrige kongres.

Det vil sikkert vise sig, at ved kontingentens indbetaling for 3. kvartal 1905, er det totale medlemsantal endnu forøget endel inden de forskellige forbund, saa vi i virkeligheden for nærværende med tryghed kan anslaa landsorganisationens totale medlemsantal til noget over 15 000. For de enkeltstaaende foreningers vedkommende vil det fremgaa af tabellen, at for nogles vedkommende er medlemsantallet i perioden gaaet noget tilbage, medens det for de øvrige kan siges at ha været konstant. Den for murarbejdernes vedkommende stærke tilbagegang skyldes de elendige tilstande i bygningsindustrien, der har nødvendiggjort at arbejderne i stor udstrækning har maattet forlade byen og er ikke saa faa af denne forenings medlemmer reist til Aalesund og der indtraadt i organisationen, saa de ikke kan siges at være tabt for denne.

Foruden den forøgede styrke centralorganisationen har opnaaet ved de i perioden indmeldte organisationer, har ogsaa organisationen siden vedtagelsen af de saagodtsom nye love paa forrige kongres, bleven lagt over paa en solidere basis og er bleven langt stabilere end tidligere, hvilket ikke er af den allermindste betydning. Da der fra de tidligere tilsluttede organisationer — paa en enkelt undtagelse nær — ikke er fremkommet et eneste forslag til forandring af de gjældende love, synes heraf at fremgaa, at der i det store og hele taget har hersket almindelig tilfredshed med disse inden de tilsluttede organisationer.

Alt i alt kan det nu med rette siges, at vor centralorganisation er bragt et godt stykke fremover og at den herefter med langt større styrke end tidligere vil kunde optage kampen mod arbejdernes udbyttere og med stadig stigende styrke optræde til værn om og for varetagelsen af arbejderklassens økonomiske og sociale interesser.

Centralorganisationen omfatter nu paa det nærmeste samtlige paa modnere grundlag faglig organiserede arbejdere. Udenfor af denslags organisationer staar af forbundene kun Norsk skrædderforbund og Norsk centralforening for bogtrykkere. Dette sidste vil imidlertid vel allerede være indmeldt ved kongressens afholdelse, idet at indmeldelse er vedtaget med stor majoritet af forbundets afdelinger og skal sagen endelig afgjøres paa deres landsmode nogle dage før centralorganisationens kongres. Skrædderforbundet har ogsaa spørgsmaalet om tilslutning under overveielse og vil forhaabentlig blive besluttet i en ikke altfor fjern fremtid.

Føruden disse to forbund bestaar der jo nogle faa til udenom centralorganisationen, saasom Norsk havne- og transportarbeiderforbund, Norsk sporveisforbund samt et par bestillingsmændsforbund, men samtlige disse fører vistnok endnu en altfor kummerlig tilværelse og ligger for langt tilbage i udvikling af en tidsmæssig fagorganisation til, at der foreløbig kan gøres nogen regning paa tilslutning til centralorganisationen fra deres side.

Derimod bestaar der specielt i Kristiania endel isolerede fagforeninger for eksempel, Modelsnedkernes, Bødkernes, Sadelmagerens, Bygningstapetserernes, Skorstensfeernes, Ølbryggeriarbeidernes m. flere, alle fra hvem man skulde kunde vente tilslutning dels som direkte indmeldte foreninger og dels gennem de forbund, hvor de rettelig hører hjemme.

Omend der saaledes kan siges, at vor centralorganisation er kommet et langt stykke paa vei, maa det jo indrømmes, at vi endnu staar adskilligt langt tilbage og har uendeligt meget arbeide ugjort og maa paalægge os mange ofre for vi naar maalet — en fuldt udviklet og fuldkommen fagorganisation, der med uimodstaaelig kraft kan tilbageslaa alle angreb fra kapitalmagts side og være arbeiderne til et virkeligt og kraftigt værn i farens stund.

For at saa kan ske hurtigst mulig gjælder det for hver enkelt organisation, som for centralorganisationen som saadan at arbeide ufortrodet videre og jo kraftigere og ihærdigere man tager fat paa arbeidet desto hurtigere vil ogsaa maalet naaes.

Ved det paa forrige kongres opstillede sporsmaal om landsorganisationens omorganisering saaledes, at denne opbyggedes paa de enkelte fagforeninger istedet for som nu paa forbundene har sekretariatet vedtaget følgende:

„Da erfaringen viser, at der for tiden inden enkelte fag gjør sig gjældende en stærk tendens til at afgrændse sin organisation, og da man tillige mangler oversigt over rækkevidden af sporsmaalet om landsorganisationens omorganisering finder sekretariatet at sagen ikke er tilstrækkelig aktuel eller moden for løsning, hvorfor den ikke for nærværende giver anledning til videre forfoining fra sekretariatets side.

Dog vil man faa udtale, at sporsmaalet under organisationens videre udvikling kan faa sin store betydning, hvorfor sekretariatet beslutter sporsmaalet opsat paa første kongres' dagsorden og der søges udredet ved et foredrag med efterfølgende diskussion og muligens nedsættelse af en komite“.

Vi gaar da over til beretningens næste afsnit:

Samarbeidet med partiet.

En af grundbetingelserne for arbeiderbevægelsens fremgang og trivsel og for at den skal naa det satte maal — arbeiderklassens frigjørelse fra kapitalens herredømme — er den, at arbeiderne organiserer

sig ligesaavel politisk som faglig og at der mellem den faglige og politiske organisation etableres det bedst mulige samarbeide, saa der kan blive den størst mulige enhed i hele bevægelsen; thi først naar den fornødne enhed er istandbragt, naar saaatsige den ene gren af bevægelsen til fuldkommenhed supplerer den anden, vil den fornødne kraft være tilstede og først da vil der kunde paaregnes en effektiv og varig fremgang og stabilitet i den hele organisation. Vor opfatning er den, at for at en fagorganisation i vor tid helt kan siges at staa paa et moderne grundlag, maa den have et aabent blik for maal og midler, klart forstaa, at roden til al den inden samfundet herskende nød og elendighed inden den arbejdende klasse er at søge i de herskende samfundstilstande og først helt vil kunne ophæves ved samfundets omdannelse fra kapitalistisk til socialistisk — med andre ord fagorganisationen maa opbygges paa et socialdemokratisk grundlag.

Som en naturlig følge heraf vil det være i fagorganisationens interesse ved enhver leilighed at bibringe enhver af sine medlemmer en klar forstaaelse af de sociale spørgsmaals betydning og ved at virke for tilslutning til det socialdemokratiske parti bidrage til disses snarlige løsning.

Men ligesaavist som vi mener at dette er nødvendigt for fagorganisationen, ligesaavist anser vi det som en grundbetingelse for det socialdemokratiske parti, at dette opbygges paa de faglig organiserede arbejdere, og at det derfor maa være i partiets stærkeste interesse ved enhver leilighed at virke for arbeidernes faglige organisations fremgang og trivsel, da en anden fremgangsmaade for eller senere vil hevne sig og bevirke tilbageslag for partiet.

Hvad betræffer vor faglige centralorganisations samarbeide med partiet i de 2 å 3 sidste aar, kan dette desværre ikke siges helt at have været som det skulde og burde været; men forlaaabentlig er man vel nu over de rivninger som har fundet sted, og forholdet antages herefter at vilde blive som det bør og maa være for at et frugtbringende arbejde kan udfores.

Pligtskyldig skal vi her redegjøre for det passende og saa faar det blive kongressens og medlemmernes sag at bedømme, hvor og hos hvem ansvaret ligger.

Inden sekretariatet har der allerede fra ca. 3 aar tilbage gjort sig den opfatning gjældende, at det etablerede samarbeide ikke virket tilstrækkeligt effektivt og at den fra partiets side ikke ofredes fagorganisationens interesser den fornødne opmærksomhed. Hvad man specielt havde at anke over var, at der lidet virkedes fra partiets og dens hovedorgans side for at klargjøre den faglige centralorganisations betydning og nødvendighed for de faglige organisationer og at der ikke planmæssig arbejdedes henimod det maal, at faa alle fagorganisationer tilsluttet vor centralorganisation, samt at de faglige interesser blev ofret for liden opmærksomhed i hovedorganet. Denne opfatning fra sekretariatets side fik sit første offentlige udtryk paa partiets 16 landsmøde i Trondhjem 1902, hvor sekretariatets repræsentant hr. D. Jensen, fremsatte følgende forslag vedrørende forholdet mellem den faglige og politiske organisation.

„Landsmødet udtaler, at da arbeiderne kun kan varetage sine interesser gennem solidarisk organisation baade faglig og politisk, bør de fagforeninger, som staar i Arbeiderpartiet, ogsaa staa sammen i arbeidernes faglige centralorganisation, ligesom de fagforeninger, som staar i denne, ogsaa bør staa i Arbeiderpartiet“.

Dette forslag blev af landsmødet oversendt partistyret til behandling.

Da forholdet ikke forandrede blev sagen af landsorganisationens repræsentanter D. Jensen og A. Pedersen gjenoptaget paa partiets landsmøde i Kristiania 1903 og blev resolutionsforslaget fra forrige aar gjenoptaget med følgende tillægsbestemmelse:

„Fagforeninger, som aabenbart distancerer sig fra arbeidernes regulære fagorganisation, maa partiet tage afstand fra“.

Denne gang blev forslaget nedvoteret med oveiende majoritet.

I begyndelsen af 1904 behandlede sekretariatet spørgsmålet om ansættelse af en faglig medarbejder i „Social-Demokraten“ og vedtog en henstilling til partistyret desangaaende, men fik til svar, at der foreløbig ikke gaves anledning til en saadan foranstalt, da man manglede de dertil nødvendige midter, og udtaltes der videre, at partistyret skulde have sin opmærksomhed henvendt paa sagen.

Senere optog sekretariatet til behandling hele spørgsmålet vedrørende samarbeidet og for hovedstyrets aarsmøde 7. februar 1904 forelagdes følgende forslag til vedtagelse:

„Vedrørende det med Arbeiderpartiet etablerede samarbeide udtaler hovedstyret:

Forudsætningen for og grundlaget for samarbeidet mellem den faglige og politiske centralorganisation bør være, at der fra begges side paa en planmæssig og bestemt maade arbeides henimod opnaaelsen af arbeiderorganisationens størst mulige enhed, saavel i faglig som politisk henseende.

Fra partiets side vil saaledes med rette kunde kræves, at fagorganisationens mænd ved enhver leilighed virker for de bestaaende og nyoprettede fagforeningers tilslutning til partiet og for dets presses udbredelse, og fra fagorganisationernes side kan kræves, at partiet til enhver tid, saavel inden agitationen som paa dets landsmøder og gennem pressen virker hen til, at samtlige fagorganisationer tilsluttes den faglige centralorganisation.

Dette kan imidlertid til dato ikke siges at være skeet fyldst fra partiets side, idet at der saagodtsom aldrig i „Social-Demokraten“ eller partiets øvrige presse fremholdes nødvendigheden af og pligten for fagorganisationerne. at tilslutte sig den faglige centralorganisation ligesom partiets to sidste landsmøder endog har forkastet at vedtage nogen udtalelse desangaaende og videre ved, at partistyret i de 2 sidste aar ikke har formaaet af sin midte at faa tilforordnet sekretariatet 2 medlemmer, saadan som begge organisationers love foreskriver, hvilket forhold har foranlediget og kan foranledige forviklinger inden sekretariatet.

Videre finder hovedstyret at „Social-Demokraten“, saadan som den nu redigeres, ikke er tilfredsstillende for fagorganisationen

som saadan, idet det synes som om redaktionen mangler den nødvendige indsigt i og kjendskab til den faglige arbejderbevægelses virkemaade og indre beskaffenhed.

I henhold til det ovenfor anførte, finder hovedstyret, hvis partiet ønsker det etablerede samarbejde fastsat, og hvis dette skal blive til gavn for og fremme af arbeidernes store fælles sag, at maatte kræve:

1. Fra partiets side bør saavel under den mundtlige agitation som gennem dets presse, klart og utvetydigt og paa en planmæssig maade fremholdes for de faglige organisationer, at disse i henhold til solidariteten arbejderne imellem pligter at tilslutte sig den faglige centralorganisation, ligesom udtalelse herom bør vedtages af partiets landsmøder.
2. Da fagorganisationernes tillidsmænd, ved siden af det store arbejde, der paaligger disse, ikke i den nødvendige udstrækning kan overkomme at udføre pressearbejde, ansættes i „Social-Demokraten“s redaktion en medarbejder, der under ansvar har at forestaa redaktion af alt af interesse vedrørende den faglige arbejderbevægelse. Denne mands ansættelse bør ske efter samvirke mellem partistyret og sekretariatet.
3. De fagorganisationsmænd, der paa partiets landsmøder bliver indvalgt i partistyret, maa paa forhaand afkræves erklæring om, hvorvidt de i tilfælde er villige til, som partistyrets tilfornødte, at tiltræde sekretariatet.

I overensstemmelse med ovenstaaende paalægger hovedstyret sekretariatet at udarbejde de nødvendige forslag og indbringer disse for partistyret til behandling i partiafdelingerne og til endelig afgjørelse paa partiets første landsmøde. Skulde partiet mod forventning ikke tage de nødvendige og tilboielige hensyn til det her anførte, paalægges det sekretariatet at tage under overvejelse og eventuel fremkomme med forslag om samarbejdets ophør og om oprettelse af et fagligt centralorgan“.

*

*

*

Denne resolution blev af hovedstyret enstemmig vedtaget dog at 4 stemte mod sidste passus. I henhold til det saaledes vedtagne oversendte sekretariatet til partistyret følgende forslag til udtalelse paa partiets landsmøde i Drammen 1904:

„Da arbejderklassens interesser og dens endelige frigjørelse fra kapitalens herredømme kun kan varetages og opnaaes ved og gennem en kraftig faglig og politisk organisation, bør det stærkest mulige samarbejde mellem den faglige og politiske arbejderorganisation etableres og bør der fra begges side planmæssig virkes henimod arbejderorganisationens størst mulige enhed saavel i faglig som politisk henseende.

Fra partiets side bør der derfor under den mundtlige agitation som gennem dets presse klargjøres betydningen og nødvendigheden for arbeidernes tilslutning til den faglige centralorganisa-

tion og fra dennes side bør der kraftigt virkes for fagforeningernes tilslutning til partiet og for partipressens udbredelse.

Til gennem pressen at virke herfor og til varetagelse af fagorganisationens tarv og interesser, henstiller landsmødet til det kommende partistyre snarest at ansætte en faglig medarbeider i „Social-Demokraten“s redaktion.

I henhold til det mellem partiet og Arbeidernes faglige landsorganisation etablerede samarbejde indvælges i partistyret mindst 3 fagorganisationsmænd og pligter enhver af disse i henhold til lovene at modtage valg som partistyrets tilfornordnede til sekretariatet, henholdsvis som repræsentanter og suppleant“.

Ved sagens behandling paa partiets landsmøde blev denne resolutions første led vedtaget mod 7 stemmer, medens andet led blev vedtaget med den forandring, at der efter ordet „kommende“ tilføiedes: „Centralstyret har at anvende et beløb til fagligt medarbejderskab i „Social-Demokraten“.

3die led af forslaget blev refereret forinden valget til centralstyret foregik og gav ikke anledning til nogen større debat og blev valget foretaget under forudsætning af, at sekretariatets forslag akcepteredes af de i partistyret indvalgte fagorganisationsmænd.

Dette er i korte træk hvad der har passeret og skal vi dertil kun tilføie, at fra partistyrets side har der siden dets sidste landsmøde været 2 tilfornordnede sekretariatet, nemlig d'herrer G. Sethil og Osc. Pedersen med H. Østerholdt som suppleant. Fra sekretariatets side har til partistyret været tilfornordnede d'herrer Joh. Johnsen og Rick. Hansen.

Forligsraad og voldgiftsretter.

Efter forudgaaende forhandlinger mellem sekretariatet og centralstyret for Norsk arbejdsgiverforening blev der som bekjendt vedtaget en overenskomst om forligsraad og voldgiftsretter i arbeidstristigheder, hvilken overenskomst traadte i kraft 1. november 1902. Ved de ved denne overenskomst istandbragte forligsmæglinger blev adskillige konflikter bilagt i mindelighed for arbejdsstansning indtraadte, og forsaavidt viste overenskomsten sig meget fordelagtig for saavel arbejdsgivernes som for vore organisationer.

Men som et gammelt godt ord siger, „at der er ingen roser uden torner“ saa viste dette sig ogsaa at være tilfældet her. Havde overenskomsten sine gode sider saa hadde den samtidig ogsaa sine svage og det viste sig at arbejdsgiverne praktiserede dens enkelte bestemmelser paa vidt forskjellige maader, alt eftersom det passet sig for tilfældet. Ja, efter vor opfatning undsaa de sig ikke for at begaa de mest eklatante brud paa de klareste bestemmelser, naar det nu engang fandtes at være i deres interesse, at sætte sig ud over disse. Man vil saaledes mindes hvorledes arbejdsgiverne i Bergen under konflikten ved de mekaniske værksteder sammesteds vaaren 1903, i absolut strid med overenskomstens klare ord, udelukkede formerne ved værkstedet og endog blokerede disse for at erholde arbeide andetsteds, endskjønt der mellem formerne og værkstederne ikke forelaa de allermindste tvistepunkter.

Denne sag var, som det tør erindres, oppe til behandling paa forrige kongres, og vedtog denne en resolution, der i anledningen krævede erstatning for arbejdsgivernes uberettigede udelukkelse af de angjældende arbejdere og videre kravet at bruddet af overenskomsten skulde paadømmes af en voldgiftsret i henhold til overenskomstens punkt 7. I samme resolution bemyndiges forøvrigt hovedstyret til at træffe de forføjninger med hensyn til overenskomsten, som det maatte anse paakrævet inden næste kongres.

I henhold til denne resolution tilskrev sekretariatet arbejdsgiverne og forlangte en saadan voldgiftsret nedsat, men fik man til svar, at arbejdsgiverforeningen ikke var sig noget brud paa overenskomsten bevidst, hvorfor de ikke fandt at kunde lade sagen afgjøre af nogen voldgiftsret. Sekretariatet tilskrev da paany centralstyret og afæsket dettes standpunkt til, hvorvidt sympatistreiken fra arbeidernes side kom ind under overenskomstens bestemmelser, hvilket man mente ikke kunde blive tilfælde, efter den praksis, som arbejdsgiverne havde udvist ved nævnte leilighed overfor landsorganisationens medlemmer under jernarbejderkonflikten i Bergen.

Paa et ekstraordinært hovedstyremøde den 11. oktober 1903 blev sagen behandlet og følgende af A. Pedersen stillede forslag vedtaget mod 1 stemme.

„I betragtning af, at der mellem organisationerne gjentagne gange har gjort sig meningsforskjelligheder gjældende angaaende forstaaelsen af og praktiseringen af bestemmelserne i overenskomsten af 1. november 1902, besluttede hovedstyret, at der nedsættes en komite, der sammen med en lignende fra arbejdsgiverne, tager nævnte overenskomst under revision og udarbejder bestemte regler for fremgangsmaaden ved forligsmægling m. v.

Hvis Norsk arbejdsgiverforening nægter at indgaa paa en revision bemyndiges sekretariatet til at opsigte overenskomsten i overensstemmelse med dennes bestemmelser om opsigelse.

Komiteen vælges i tilfælde af sekretariatet for landsorganisationens vedkommende“.

Denne resolution tilstilledes straks arbejdsgiverne men først den 27. januar 1904 modtog man deres svar herpaa, samt paa sekretariatets tidligere forannævnte henvendelse.

Med en del tomme og intetsigende paastande forsøgte d'herrer at paapege det berettigede i deres fremgangsmaade overfor formerne i Bergen, men undlod de klogelig at besvare sekretariatets spørgsmål vedrørende sympatistreiken, medens de erklærede sig villig til ved en komite, at tage overenskomsten under revision. Imidlertid blev det ogsaa i realiteten kun med denne erklæring, thi efter at komite var valgt viste det sig umulig, trods gjentagne gjorte henvendelser fra vor side, at faa noget møde istand. For da ikke at løbe den risiko fremdeles at blive bunden til denne mangelfulde overenskomst, der tiltrods for det gode den havde udrettet, alligevel viste sig at være kilde til adskillige tvistigheder, opsigde da sekretariatet, i henhold til hovedstyrets bemyndigelse, overenskomsten til udløb 1. januar 1905.

Da nogen forhandling angaaende denne sag senere heller ikke er

kommet istand, har vi saaledes nu ingen overenskomst med arbejdsgiverforeningen angaaende denne materie. Men da arbejdsgiverne gjen-tagne gange paa forespørgsel har erklæret sig villig til indgaaelse af en ny overenskomst bliver det formentlig kun et tidsspørgsmaal hvornaar en ny saadan kommer istand — forudsat at enighed opnaaes om dens enkelte bestemmelser.

For klart i hovedtrækkene at faa precisere hvorledes vi havde tænkt os en ny overenskomst paa dette omraade og for at faa et grundlag for forhandlingerne angaaende sagen, udarbejdede A. Pedersen, som medlem af den af sekretariatet nedsatte komite — hvis 2 andre medlemmer er d'herrer D. Jensen og Rich. Hansen — et forslag til helt ny overenskomst, der i det alt væsentligste er akcepteret af komiteen.

Sekretariatet har endnu ikke haft anledning til at behandle dette forslag; men da man antager at det kan have sin interesse for kongressens medlemmer og de dertil tilsluttede organisationer at blive bekendt med samme vil det i trykt stand som bilag blive forelagt kongressen.

Landsorganisationens forbindelse og repræsentation udad.

For lang tid tilbage, ja næsten fra arbejderorganisationens barneaar, har de klassebevidste organiserede arbejdere forstaaet, at ligesom kapitalismen i hele sit væsen er international, ligesaavist maa arbejderbevægelsen være det samme. Overalt i verden er kapitalismens vælde det samme, overalt har udbytningen af den arbejdende klasse antaget den samme hensynsløse og brutale karakter og den bitre erfaring har lært arbejderne, at kapitalen i sin udbytning ikke kjender til landegrænser.

Nægtet arbejderne i et land længer uden betingelser at lade sig udbytte uhindret og kræver forbedringer i sin usle tilværelse, straks er udbytteerne færdig til at importere fremmed arbejdskraft, hvis saadan ikke er at erholde paa stedet. Saadan har det været og er det fremdeles saavel her i vort land som i alle andre. Dette faktum har gjort det klart for arbejderne, at deres sag er fælles uanseet landegrænsen og har medført at arbejderne i de forskellige lande, til en begyndelse fagvis, har traadt i forbindelse med hinanden og under konflikter inden det ene land søgt at hindre at arbejdskjøberne kunde erholde den fornødne arbejdskraft i det andet.

Men en anden og ikke mindre vigtig faktor har siden ført med sig, at disse mellem arbejderorganisationerne i de forskellige lande knyttede forbindelser er bleven betydelig udvidede og styrkede. Denne faktor er storlockouterne, som den nu mer end tidligere udviklede arbejdskjøberorganisation oftere og oftere griber til, for ved dens hjælp hurtigere at søge arbejderne tvunget til underkastelse. Da de fleste fagorganisationer i de forskellige lande, hvor godt og fuldkomment de end kan være udviklet, paa den maade kan blive tvunget op i saavidt

store kampe, at de ikke helt ved egen hjælp kan skaffe tilveie de for kampens førelse nødvendige midler, træder de organiserede klassefæller i andre lande støttende til og paa den maade gjør det muligt at holde kampen gaaende, saa de kjæmpende kamerater ikke af mangel paa eksistensmidler skal ligge under i kampen.

Som eksempler paa denne slags kraftprøver mellem kapital og arbejde i de senere aar kan anføres:

Den store lockout i Danmark i 1899, en kamp som vel uden tvivl har været den største kraftprøve mellem udbyttede og de udbyttede — selvfølgelig betragtet forholdsvis — en kamp hvor opimod 40.000 organiserede arbejdere var kastet paa gaden: videre grubearbejderlockouten i Tyskland f. a., diamantarbejderstreiken i Holland f. a. m. fl. samt den nu paagaaende store lockout i jernindustrien i Sverige.

Alle den slags kampe klargjør mer end noget andet betydningen og nødvendigheden af arbejdernes internationale-solidaritet og organisation. Og denne solidaritet de organiserede arbejdere imellem har vist sig at være ægte, har bestaaet sin prøve med glans i mange tilfælde og vil stadig udvikle sig i retning af større fuldkommenhed. Den er allerede nu en vigtig faktor, som udbytterne maa regne med, som de frygter. Disse internationale forbindelser, der ifølge fagorganisationens hele stilling i de forskjellige lande tidligere har været indgaaet fagvis, har siden centralorganisationerne blev oprettet begyndt at antage en anden karakter, og vil vel efterhvert, som centralorganisationen udvikles, gjøre forbindelser fagvis overflodig, hvad angaar gjensidig støtte inden større kampe.

Et godt stykke paa vei er man allerede kommet i saa henseende, idet at der, som bekjendt, inden en international konference mellem repræsentanter fra de forskjellige landes faglige centralorganisationer i Kjøbenhavn 1901 besluttedes at etablere en forbindelse mellem centralorganisationerne i de forskjellige lande.

Til at sammenkalde en ny saadan konference i Stuttgart — Tyskland — 1902 for der at vedtage regler for forbindelser, blev valgt den tyske centralorganisations formand hr. E. Legien.

Paa konferencen i Stuttgart blev da de nærmere foreløbige regler for forbindelser vedtaget og blev disse paa den næste conference i Dublin i 1903 yderligere bestyrket.

De vedtagne regler ledsaget med beretningen har været udarbejdet af vor centralorganisations repræsentant paa de anførte møder, A. Pedersen, og en af sekretariatet i trykt stand bleven de tilsluttede organisationer tilstillet, hvorfor indholdet tør være bekjendt tidligere.

I henhold til det paa konferencen i Dublin vedtagne har sekretariatet ved A. Pedersen ladet udarbejde en oversigtsberetning over „Arbejderbevægelsen i Norge 1903“ og oversendt denne i trykt stand til det internationale sekretariat. En lignende beretning er til samme sekretariat sendt fra alle de til den internationale forbindelse tilsluttede centralorganisationer og er derefter bleven oversat paa tysk, fransk og engelsk og i endel eksemplarer bleven centralorganisationen oversendt. Da sekretariatet fandt, at denne beretning indeholdt en hel

mængde for organisationen nødvendige og interessante oplysninger og statistik vedrørende organisationsforholdene i de forskellige lande, besluttedes beretningen oversat paa norsk for at søges udbudt blandt de organiserede arbejdere i landet, og har de respektive organisationer, paa sekretariatets henvendelse sekvireret tilsammen ca. 650 eksemplarer efter en pris af 50 ore pr. stykke.

Den af sekretariatet for 1903 udarbejdede oversigtsberetning blev efter en pris af 3 ore pr. stykke bestilt af en flæthed af organisationer.

En beretning om bevægelsens stilling i 1904 blev ligeledes af sekretariatet ved G. Sethil udarbejdet og oversendt det internationale sekretariat ledsaget med den optagne statistik for samme aar.

Den 4de internationale konference mellem centralorganisationerne fandt sted den 23. juni i aar i Amsterdam og var landsorganisationen repræsenteret paa denne ved formanden, hr. Joh. Johnsen, og vil beretning om konferencens beslutninger snart blive udarbejdet og tilstillet de tilsluttede organisationer.

Under alle disse konferencer har landsorganisationen været repræsenteret paa de faglige kongresser, som vedkommende land har afholdt i forbindelse med konferencerne, saaledes i Danmark paa den 6te skandinaviske arbejderkongres, i Tyskland paa den tyske centralorganisation kongres, i England paa dennes faglige centralorganisations kongres og nu sidst paa den hollandske organisations kongres.

Paa den internationale arbejderkongres i Amsterdam i 1904 var landsorganisationen ikke repræsenteret hovedsagelig af økonomiske grunde.

Efter anmodning fra det internationale sekretariat har sekretariatet behandlet et fra den franske centralorganisation stillet forslag om, at der skulde sammenkaldes en ekstraordinær international konference for at drøfte spørgsmaalet om den østasiatiske krig. Sekretariatet fandt ikke at kunde anbefale franskmændenes forslag, da man ansaa det reiste spørgsmaal for at ligge udenfor den faglige organisations ramme og virkefelt; men da man fuldt ud indsaa spørgsmaalets betydning anbefalede man det opstillet paa den internationale arbejderkongres' dagsorden i Amsterdam, som nærmest hørende ind under den politiske arbejderorganisations ramme. Franskmændenes forslag vandt heller ingen tilslutning hos de øvrige centralorganisationer og blev forkastet, hvorfor nogen ekstraordinær konference ikke kom istand.

Paa den svenske landsorganisations kongres i 1903 var landsorganisationen repræsenteret ved hr. Joh. Johnsen.

Foruden ved ovennævnte anledninger har sekretariatet efter indbydelse været repræsenteret ved Norsk arbejdsmandsforbunds landsmøde i Trondhjem 1904 ved hr. Pedersen og ved en i forbindelse med bagerforbundets landsmøde s. a. i anledning forbundets 12 aars jubilæum arrangeret udflugt ved hr. Joh. Johnsen, samt ved Arbejderpartiets landsmøde i Drammen f. a. ved d'herrer Sverre Iversen og A. Juel.

Konflikter og lønsbevægelser.

Inden landsorganisationen har siden forrige kongres foregaaet en livlig virksomhed paa lønsbevægelsens omraade. Ikke engang tilnærmelsesvis har der tidligere for sekretariatet foreligget en saadan mængde andragender om godkjendelse paa lønskrav og indførelse af ordnede arbejdsforhold forøvrigt for arbejderne i de forskellige fag og arbejdsgræne, som i den siden forrige kongres forløbne periode. Paa samme tid har der været anmeldt ikke saa faa konflikter, forårsaget ved angreb fra arbejdsgivernes side paa bestaaende løns- og arbejdsvilkaar, selvfølgelig med det for øie, at faa disse forringet i større eller mindre grad. Af de sidste har der dog i denne periode forekommet meget mindre end i de tidligere, hvor saatsige det største antal konflikter var foranlediget ved angreb fra arbejdskjøbernes side.

Disse forteelser har sin naturlige forklaring og sin naturlige aarsag.

I den kapitalistiske jobbeperiode, som vi havde for endel aar tilbage var arbejderne store flertal sorgløse — thi nogle smuler faldt jo ogsaa af til dem — og lod sig være lige. De havde hvad de behøvet for dagen og maaske mange en liden smule mere, og alt saa jo saa glimrende ud, at de sorgløst lod alt gaa sin skjæve gang og mindst af alt tænkte paa, at daarligere forhold kunde indtræffe og at det var nødvendig i den tid gennem organisation at skabe stabile og ordnede arbejdsforhold. Denne sorgløshed tog da en brat ende, da kraket indtraf i 1899 og dyrt fik da mange arbejdere betale for sin tidligere ligegyldighed — men forsent for dengang. Lønsnedslag paa lønsnedslag og forringelse paa forringelse af de tidligere arbejdsvilkaar hørte fra den tid til dagens orden fra arbejdskjøbernes side og i de fleste tilfælde lykkedes angrebene, da arbejderne paa en saa eftertrykkelig maade havde vanskeliggjort sin organisation. Her, som saa ofte ellers i mange tilfælde, fik arbejderne væltet over paa sine skuldre de værste byrder og de skadeligste virkninger af kapitalist-samfundets svindlerier, hvilket arbejderne store flertal taalmodig maatte finde sig i uden synderlig modstand eller knur, takket være den totale ligegyldighed de havde udvist overfor sit eget og meste værn — sin organisation.

Men mange er de arbejdere, som siden den tid har vaagnet til forstaaelse og rystet dørskeden af sig og tilfulde indset, at skal noget kunde ndrettes til gavn for den arbejdende klasse, saa kan dette kun ske ved og gennem en kraftig organisation, og ved grundig solidaritet samtlige arbejdere imellem, uanset fag eller arbejdsbranche.

Naar kravene paa forbedringer fra arbejderne side i perioden har været større end tidligere saa tyder dette i retning af, at en stor del arbejdere nu har bygget sin organisation saapas stærk, at de mener sig om nødvendig at kunne vove en dyst med sine udbytttere for muligvis derved at søge at opnaa en smule forbedringer i sin usle og glædetomme tilværelse.

Da sekretariatet nu, i modsætning til tidligere, ser sig istand til

at levere statistiske oplysninger vedrørende konflikter inden centralorganisationen, og delvis tillige ogsaa udenom samme, skal vi her i korte træk redegjøre for hver enkelt forekommet konflikt, uanseet om denne har ført til arbejdsstansning eller ikke. Vi skylder dog at oplyse, at for 1903' vedkommende har man, paa enkelte undtagelser nær, ingen egentlig eller fyldestgørende statistik over de forskellige konflikter, da statistikken først planmæssig blev optaget fra 1. januar 1904. Tillige mangler der ogsaa for nogle konflikters vedkommende opgaver for 1904, da det til veukommende organisation oversendte schema endnu ikke er tilbagesendt sekretariatet.

For at lette oversigten tager vi konflikterne inden de forskellige organisationer hver for sig i den rækkefølge de har fundet sted og uanseet om de har resulteret i arbejdsstansning eller ikke. For alle paa tabellerne opførte konflikter vil der blive henvist til disse i hvert enkelt tilfælde, ligesom der for disse konflikters vedkommende kun vil blive givet nogle supplerende oplysninger der ikke findes paa tabellerne.

Vi begynder da med

Norsk murerforbund.

1903.

Den i forrige beretning omtalte konflikt i Kristiansand, foranlediget ved tarifopsigelse fra mestrenes side, endte efter 3 ugers arbejdsnedlæggelse med gjensidig imødekommenhed fra begge parter. Arbejdsstansningen omfattede 7 medlemmer, der i 2 uger erholdt understøttelse fra landsorganisationen med et samlet beløb af kr. 112,00.

1904.

Fra mestrenes side blev der overfor forbundets afdeling i Fredrikstad foretaget opsigelse af den paa stedet mellem parterne gjældende overenskomst til udløb 1. april 1904, men endte sagen med, at mestrene i sidste øieblik tog opsigelsen tilbage og gik med til fornyelse af den af dem selv opsagte overenskomst. Konflikten, der ikke foranlediget arbejdsstansning, omfattede 27 organiserede og 6 uorganiserede arbejdere.

*

*

*

Fra murerne i Bergen fremsattes krav paa gennemførelsen af tariffmæssige arbejdsforhold med en fast mindsteløn af 45 og 50 øre pr. time hvilket krav tænktes gennemført fra vaaren 1904 og agtedes løst ved samarbejde med mularbejdsmændene.

Da imidlertid arbejdsforholdene den paatænkte tid var af mindre heldig beskaffenhed for kravets gennemførelse og desuden mestrene for en hel del arbejderes vedkommende efterkom det reiste krav, blev sagen udsat indtil videre. (Nogen opgave over antallet af arbejdere forefindes ikke).

*

*

*

I Sandefjord opsagde mestrene den med forbundets derværende afdeling gjældende overenskomst til udløb 1. april 1904, men angav

ingen grund for dette skridt. Den 2. april nedlagdes arbeidet af samtlige stedets 8 murere hvoraf de 6 øieblikkelig frareiste stedet, der blev blokeret for arbejdskraft. De med mestrene førte forhandlinger ledet ikke til noget resultat. Efter 5 ugers arbejdsstansning gav mestrene tabt og erklærede sig villig til at fornye den af dem opsagte overenskomst. Under arbejdsstansningen blev der kun 1 mand at understøtte i 4 uger fra landsorganisationen side med et samlet beløb af kr. 32,00. (Se forøvrigt tabel 1, konflikt no. 3).

*

*

*

Den 14. april nedlagde murerne ved Borregaards fabrikker arbeidet efter opsigelse fra fabrikkens side, der paa denne maade be-
svarede murerens krav paa for arbeidet i paaskehelgen at erholde de 100 pct. tillæg til timelønnen, som fabrikken for tidligere saadant arbejde havde betalt, men nu vilde have betydelig reduceret. 27 organiserede arbejdere blev opsagt, medens 4 uorganiserede fremdeles fik fortsætte arbeidet.

Da det lykkedes fabriken efter nogen tids forløb at faa hvervet det for udførelsen af det mest presserende arbejde fornødne antal streikbrydere maatte forbundet efter 5 ugers arbejdsstansning hæve konflikten. Dog havde denne resulteret i, at fabrikken erklærede sig villig til at indrømme arbejderens krav, dog uden herom at ville indgaa paa nogen bindende overenskomst med organisationen desangaaende. Fra landsorganisationens side understøttedes under arbejdsstansningen fra 4 til 12 mand med et samlet beløb af kr. 176,00. (Se forøvrigt tabel 1, konflikt 4).

*

*

*

Fra murerne i Skien fremkom krav paa godkjendelse til at søge gennemført tariffmæssige arbejdsvilkaar, dog tilsigtedes ikke nogen forhøielse af de gjældende timelønsatser men kun disse og de øvrige arbejdsvilkaar tariffmæssig fastslaaet. Kravet, der tænktes fremsat for mestrene og eventuelt med en arbejdsnedlæggelse tænktes gennemført i juni maaned, blev ved forhandlinger indrømmet fra mestrenes side og fastsattes i overenskomsten en garanteret mindsteløn af 50 øre pr. time. Ialt omfattede kravet 18 mand, samtlige organiseret.

*

*

*

Høsten 1904 fik murerne i Aalesund gennemført en tarif hvori fastsattes en minsteløn af 70 øre pr. time, foreløbig gjældende til 1. april 1905, ligesom den indeholdt bestemmelse om, at mestrene kun maatte beskæftige organiserede arbejdere. Konflikten, der ikke var forelagt hverken forbundstyret eller sekretariatet til godkjendelse, var foranlediget ved en lockout fra mestrenes side, formentlig med den hensigt for øie at sprænge arbejderens gode sammenhold, men endte med mestrenes totale nederlag og med ovennævnte for arbejderne udmærkede resultat. (Se tabel 2, konflikt no. 41).

1905.

Ved forhandling mellem muremestrene i Trondhjem og forbundets stedlige afdeling opnaaedes der sommeren 1904 enighed om en overenskomst, men blev sagen endelig udhalet af mestrenes organisation, der gjorde ophævelser angaaende sin forhandlingskomitees standpunkt under forhandlingerne. Noget egentligt krav paa forbedringer var ikke fremsat fra arbeidernes side, kun krav paa tariffmæssigt ordnede forhold af hvad der i praksis var gjældende. Timelønnen var fastsat til 50 øre med 25 pct. tillæg for overtidsarbejde til kl. 9 aften, og med 50 pct. efter denne tid og 100 pct tillæg for søn- og helligdagsarbejde, ligesom overenskomsten skulde indeholde bestemmelse om mestrenes forpligtelse til kun at beskæftige organiserede arbejdere.

Da der ikke kom nye forhandlinger istand blev sagen udsat til 1905 og maatte arbeiderne for at faa fremtvunget en hurtig afgjørelse den 3. juni opsiges sine pladse.

Ved de efter opsigelsen indledede forhandlinger opnaaedes enighed mellem parterne og resulterede saaledes til en for arbeiderne tilfredsstillende overenskomst, i hovedsagen overensstemmende med arbeidernes ønske.

De opnaaede goder kommer 54 arbejdere tilgode hvoraf kun 5 er uorganiserede.

*

*

*

Den første april udløb den mellem forbundets Aalesundsafdeling og mestrene sammesteds i november 1904 indgaaede overenskomst og blev nye forhandlinger indledet for mulig opnaaelse af enighed om overenskomstens fornyelse eller om en nu helt ny saadan.

Man enedes om det sidste, dog med bibehold af de tidligere gjældende lønsatser, 70 pr. time; men umiddelbart efterpaa opstod der en ny uenighed mellem parterne foraarsaget ved et fra mestrene reist krav om, at de omforenede lønsatser ikke skulde gjælde for gipspudsning og cementpudsning.

Ved nye forhandlinger blev da, efter 3 dages arbejdsstansning, ogsaa denne konflikt bilagt med fuld seier for arbeiderne. Imidlertid brød ved denne leilighed 15 mestre ud af mestrenes organisation og da overenskomsten indeholdt gjensidighedsbestemmelser i organisations-spørgsmaalet maatte forbundet efter en frist af 4 uger skride til blokade overfor disse mestre, for derved at tvinge de 15 mestre tilbage til sin organisation, hvilket ogsaa lykkedes efter en 3 dages iværksat arbejdsstansning omfattende ialt 119 medlemmer. (Se f. tabel 2, konflikt no. 42).

*

*

*

Den tidligere omtalte i 1904 i Bergen udsatte bevægelse for at faa ordnede arbejdsforhold oprettet, gjentoges vaaren 1905, men var kravet fra arbeidernes side nu opsat til 60 øre pr. time. Efter indledede forhandlinger opnaaedes enighed om en tarif hvorefter arbeiderne garanteres en mindsteløn af 55 øre pr. time.

*

*

*

Foruden foranførte konflikter og lønsbevægelser inden murerforbundet har der endnu været nogle til i andre byer, saaledes i Kristiania, Larvik, Porsgrund og Stavanger. Angaaende disse, der saantlige ikke har foranlediget arbejdsstansninger, henvises til tabel 2 konflikter henholdsvis no. 37, 38, 39 og 40.

Dertil kommer følgende blokader overfor enkelte mestre, nemlig: Et firma i Fredriksstad, der nægtet at underskrive den paa stedet mellem mestre og svende gjældende overenskomst, blev blokeret fra 1—4—03 til 15—6—05, da først underskrift fandt sted. Murmester A. R. Sørum, Sandefjord af samme aarsag fra 15—4—04 til 10—5—05 og endvidere af samme grund murmester Martinsen i Stavanger fra 5—5—05 til 12—5—05.

Arbejdsmandsforbundet.

1903.

Et fra arbeiderne ved Storgadens høvleri i Kristiania fremsat og godkendt krav paa gennemførelsen af ordnede løns- og arbejds- vilkaar blev af arbeiderne senerehen besluttet udsat indtil 1904 grund- det daarlige arbejdsvilkaar ved høvleriet. (Tabel 2, no. 31).

*

*

*

Et fra ol- og brusarbejdernes forening i Bergen godkendt og senere for angjældende arbejdsgivere fremsat krav paa ordnede arbejds- vilkaar resulterede ikke til noget, da arbeiderne grundet daarlige organisationsforholde maatte lade kravet falde.

*

*

*

I august maaned opstod der konflikt ved „Den norske hestesko- sømfabrik i Kristiania.

Denne konflikts aarsag var noget eiendommelig og saavidt vides den første i sit slags her i landet. Den gjaldt nemlig en indirekte lønsreduktion, fremkommet ved indførelsen af et delvis nyt sorterings- og kontrolsystem ved sømsmedningen, hvorved arbeiderne forment at tabe ca. 10 pct. af sin tidligere erholdte løn. Denne pct. gjorde arbeiderne krav paa at erholde i tillæg til de gamle priser, ligesom de forlangte, at faa sig udleveret eller opslaaet i fabrikken paa et for arbeiderne let tilgængelig sted, den gjældende pristarif, saa de til enhver tid selv kunde kontrollere, at de fik sig udbetalt efter tarifen m. v., hvilket de tidligere var afskaaret fra, da tarifen beroede paa fabrikkens kontor.

Efter at diverse forhandlinger var ført mellem arbejdsmands- forbundet og fabrikkens disponent, uden at føre til noget resultat, blev arbeidet nedlagt den 29. august af samtlige sømsmede, ialt 40 mand, hvoraf 31 gifte med tilsammen 118 børn under 15 aar at forsørge.

Siden blev der gjentagne gange forsøgt forligsmægling, men disse strandet hver gang paa, at arbejdsgiverforeningens forligsmæglere, er- klærede de af arbejdsmandsforbundet valgte forligsmæglere for inhabile,

idet de hævdede, at forbundet var part i sagen. Efter anmodning fra arbejdsgiverforeningens formand opnævnte da sekretariatet 2 mand af sin midte som forligsmæglere, og efter 3 forhandlingsmøder blev man enige om, at undergive konflikten voldgiftsafgjørelse i henhold til overenskomsten mellem organisationerne af 1. november 1902.

Voldgiftsretten tilkjendte arbeiderne $3\frac{1}{2}$ pct. lønsforhøielse. Forud for voldgiftsretten blev parterne enige om en overenskomst gjældende for 1 — et — aar ad gangen, og hvori blandt andet blev bestemt, at tarifen skulde opslaaes i fabrikken saaledes som af arbeiderne krævet. Seiren blev altsaa arbeidernes, omend ikke helt i den udstrækning, som de oprindelig havde gjort krav paa. Konflikten afsluttedes den 6. november. Grundet konflikten blev 82 af fabrikkens øvrige arbejdere arbejdsløse fra 25 november. (Se tabel 1, konflikt no. 1).

1904.

Ved Kampens staalværk, Kristiania, blev der i april maaned overfor 3 arbejdere dekretet et lønnedslag af 5 øre pr. time. Den i anledningen forsøgte forligsmægling førte imidlertid ikke til noget forlig; men af forskellige årsager blev en arbejdsstandsning foreløbig udsat. Fra forbundets side blev der da i juni maaned reist kontraktkrav overfor fabrikken, gaaende ud paa et lønstillæg af 5 øre pr. time for samtlige ved bedriften beskæftigede 14 arbejdere. Dette krav blev indrømmet overfor de faste af arbeiderne og lod man det dermed bero, hvorved arbejdsnedlæggelse blev undgaaet. (Tabel 2, no. 32).

*

*

*

En blandt malmloserne i Narvik reist bevægelse for at tilbageerobre et overfor dem foretaget inddirekte løsnedslag ved, at løsningsen var bleven betydeligere besværliggjort ved en længere transport af malmen end tidligere, blev vistnok stillet i bero, da man intet yderligere har hørt angaaende sagen.

*

*

*

Efter indhentet godkjendelse opsigte arbeiderne ved Snaroens sag- og høveri den med bruget indgaaede og gjældende overenskomst til udløb 1ste oktober 04. Meningen var dog ikke fra arbeidernes side at gaa til arbejdsstandsning ved tarifens udløb, selv om det ikke ved forhandlinger skulde opnaaes enighed om en ny saadan, i hvilket tilfælde man agtet at arbejde under løse forhold vinteren over. Men tarifopsigelsen blev fra brugets side besvaret med lockout overfor samtlige 160 arbejdere ved bruget, og blev arbeiderne tilbudt et nyt tarifforslag fra brugets side, hvori der var foretaget en delvis lønsreduktion for ca. halvparten af arbeiderne.

Da arbeiderne selv sagt ikke kunde akseptere et saadant tilbud, blev de tvunget til ved den gamle overenskomsts udløbstid at nedlægge arbeidet. Da de mellem bruget og arbeiderne og forbundet førte forhandlinger ikke ledede til enighed om nogen ny ordning, blev

forhandlingerne ført videre mellem sekretariatet og Norsk arbeidsgiverforenings centralstyre, men viste det sig umulig at opnaa enighed om alle tvistepunkter.

Hvad der hovedsagelig skillet, var kravet paa samtlige arbeideres gjenindtagelse, hvilket bruget erklæret ikke at kunde akseptere, da det formedelst konflikten var sat ud af stand til ialfald foreløbig at indtage samtlige arbeidere i sine tidligere pladse. Forøvrigt var der opnaaet enighed om en ny overenskomst, der tilsikrede endel af arbeiderne en smule lønsforhøielse og forøvrigt regulerede forskjellige forhold, hvormed arbeiderne tidligere havde været utilfredst og som endel var aarsag i deres beslutning om opsigelse af den tidligere gjældende overenskomst.

Da enighed saaledes ikke opnaaedes mellem nogen af de forhandlende instanser, greb arbeidsgiverforeningen en tid efter til det middel, at true med lockout overfor samtlige sag- og høvleriarbeidere, der var medlemmer af forbundet, og overfor denne fremgangsmaade besluttede da forbundet at hæve konflikten med, hvad der var opnaaet, og hvis bruget vilde forpligte sig til efterhvert som det maatte trænge arbeidskraft, at gjenindtage de gamle arbeidere i sine tidligere pladse. Ved en fornyet forhandling opnaaedes da enighed paa denne basis, hvorfor den bebudede lockout fra arbeidsgivernes side blev tilbagekaldt.

Videre kan oplyses, at det kun gik en forholdsvis kort tid efter konfliktens afslutning, før alle arbeidere igjen var indtaget. (Tabel 1 nr. 8).

*

*

*

I august maaned gjenoptog arbeiderne ved Storgadens høvleri i K.ra sit fra f. a. udsatte krav og efter at endel forhandlinger var ført, enedes parterne om en tariff, hvori arbeiderne blev tilsikret en lønsforhøielse af fra 1½ til 4 ore pr. time. Forligsmægling ved arbeidsgiverforeningen var forsøgt, men førte ikke til noget resultat. (Tabel 2, nr. 31).

*

*

*

Arbeiderne ved Gibelhausens høvleri i Fredriksstad blev i august maaned bebudet en lønsreduktion af ca. 7 %, men toges dette foreløbig tilbage efter foregaaet forhandling mellem forbundet og bruget. En tid efter blev imidlertid lønsreduktionen paany bebudet og iværksat fra brugets side, og da tiden paa det tidspunkt var høist uheldig for arbeiderne til ved en arbeidsnedlæggelse at søge lønsreduktionen afværget, blev den stiltiende aksepteret af arbeiderne og sagen udsat til 1905 til videre forføining.

I juni 05 opsigde da arbeiderne sine pladse med det maal for øie, at søge de for lønsreduktionen gjældende løndssatser gjenvundne.

Da nærværende skrives, paagaar fremdeles arbeidsstandsningen, der ialt omfatter 97 mand, hvoraf kun et par er uorganiseret, og har arbeiderne det bedste haab om seier i kampen.

*

*

*

Foranlediget ved det af murerne i Bergen i 1904 reiste krav paa ordnede arbeidsvilkaar, reiste murarbeiderne sammesteds et lignende krav med en garanteret mindsteløn af 40 øre pr. time. og blev resultatet af den ved anledningen iværksatte arbeidsstandsning, at kravet helt, med enkelte modifikationer, blev indrømmet. Konflikten omfattet ca. 40 arbeidere.

*

*

*

Ved Høvik glasværk opstod der i august maaned konflikt. foranlediget ved værkets afskedigelse af forbundsafdelingens formand, uden anden paaviselig aarsag, end at han var en ivrig organisationsmand. Lignende fordæktige afskedigelser var tidligere foretaget overfor de organiserede arbeidere og troede arbeiderne i denne fremgangsmaade at se et klart bevis for, at det var værkets hensigt efterhvert at søge deres organisation sprængt, hvorfor de fandt at maatte sætte sig til modværge med den sidste afskedigelse, og kræved derfor sin formands gjenindtagelse, og erklærede de sig solidarisk med ham og var forberedt om nødvendigt ved en arbeidsnedlæggelse at søge sit rimelige krav sat igjennem.

Da konflikter med denslags aarsag er de aller vanskeligste man kan komme op i, næret sekretariatet store betænkeligheder ved at godkjende en arbeidsnedlæggelse i anledningen, da man ansaa, at der i tilfælde vilde blive en maaske haard og bitter og langvarig kamp, men fandt man efter de foreliggende oplysninger at maatte slutte sig til arbeidernes stilling og standpunkt. Imidlertid undgik man arbeidsnedlæggelse, idet at der efter at arbeidernes pladse var opsagte, i mellemtiden ved de indledede forhandlinger opnaaedes enighed om en mindelig overenskomst og selve stridens æble — afdelingsformanden — erklærede sig uvillig til at forsætte sit arbejde ved værket, og tog han tilbudt plads ved en anden bedrift i en af vestlandsbyerne. (Tabel 2, nr. 33).

*

*

*

I november maaned fremkom der gjennem forbundet andragende fra jernbanearbeiderne ved Bergensbanens 5. og 6. afdeling om godkjendelse paa et krav, gaaende ud paa en garanteret mindsteløn af kr. 5.00 pr. dag for dagarbeide og kr. 6.00 garanteret ved akkordarbeide.

Dette krav fandt arbeiderne med tilslutning af forbundsstyret meget rimeligt, da arbeidet er mest sæsonarbeide, der kun kan ud føres nogle faa maaneder hver sommer og tænktes kravet gennemført fra vaaren 1905, naar det led mod den tid, da arbeidet atter skulde paabegyndes.

Under betænkeligheder godkjendtes kravet til eventuel gennemførelse ved given leilighed. Noget positivt skridt i saa henseende er os saavidt bekjendt til dato endnu ikke taget fra forbundets side.

1905.

Et fra møllearbeiderne paa Moss reist krav paa bistand til gjennomførelse af ordnede arbeidsforhold ved Moss møller er af sekretariatet godkjendt, og er forbundet bemyndiget til at opsigte arbeidernes pladse ved 2 af stedets 3 møller, ialt ca. 82 mand, forat søge kravet gjennomført, da det har vist sig at forhandlingerne fra arbeidsgivernes side trækkes unødig ud i langdrag, formentlig for at vinde tid til udførelsen af det mest presserende arbeide. Ved den 3. mølle kunde intet foretages, da arbeidernes organisationsforholde der var i en altfor daarlig forfatning til at noget med udsigt til held kan udrettes.

Arbeiderne har de bedste udsigter til at opnaa et gunstigt resultat.

* * *

Arbeiderne ved Kjelsaas brug blev i november 04 bebudet en lønsreduktion af 10 %, hvilket arbeiderne ikke fandt at kunde akseptere. Ved forhandling opnaaedes enighed om en forelobig reduktion af 5 %, hvilket arbeiderne i betragtning af de flaue tider paa markedet for fabrikens varer og at denne sad inde med store beholdninger, at kunde akseptere og godkjendte sekretariatet deres krav paa ved given leilighed at søge gjenvundet ogsaa de øvrige 5 % af reduktionen.

Krav herom fremsattes for fabriken i mai 05. Da de derom førte forhandlinger ikke førte til noget resultat, blev arbeidernes pladse opsagte og ved de derefter foretagne nye forhandlinger opnaaedes enighed om en paa aaremaal gjældende overenskomst, der tilsikret arbeiderne de for lønsreduktionen gjældende arbeidslønninger. (Tabel 2, nr. 35).

* * *

Et gjennom forbundet fra Fetsund lænsarbeiderforening fremsat tarifforslag, gaaende ud paa en mindsteløn af kr. 3.50 til kr. 4.00 pr. dag for vante arbeidere og kr. 2.00 for yngre arbeidere samt for natvagt 30 øre pr. time, alt med et tillæg af 25 % for overtidarbeide, er af sekretariatet godkjendt. Men da man intet videre har hørt til sagen, der tænkes søgt løst i mai maaned, er dette formentlig forelobig stillet i bero, antagelig grundet daarlige organisationsforholde blandt angjældende arbeidere.

* * *

Ligeledes er et fra murarbeidernes forening i Trondhjem fremsat tarifforslag, der fastsætter en mindsteløn af 40 øre pr. time, samt 25 og 50 % tillæg, henholdsvis for overtid-, nat-, søn- og helligdagsarbeide, godkjendt til gennemførelse ved given leilighed, men er kravet endnu ikke fremsat for arbeidsgiverne.

* * *

Arbeiderne ved Killingdals gruber i Aalen har faaet godkjendt et krav paa et lønsregulativ til gennemførelse saasnart ske kan. Kravet gaar ud paa en mindsteløn af fra 30 til 40 øre, henholdsvis

for arbeide i dagen eller i gruben, ligesom forslaget indeholder forskellige regulerende bestemmelser vedrørende arbejdsforholdet, blandt andet akkordarbeidet.

*

*

*

Arbejderne ved Wessmanns sagbrug i Fredrikstad blev i marts maaned opsagt fra sine pladse med 14 dages varsel, men samtidig bebudet, at hvis de ønsket at fortsætte arbeidet efter den af bruget foretagne reduktion af lønningen — der for endel arbejderes vedk. løb helt op til 25 % — kunde faa fortsætte arbeidet. Da arbejderne tidligere gjentagne gange havde maattet modtage reduktioner i sine lønninger, uden at kunde modsætte sig dette grundet elendige organisationsforholde, fandt de ikke nu igjen at kunde modtage den yderlig bebudede reduktion, saameget destomindre, som deres organisationsforholde havde bedret sig betydelig.

Samtlige 70 arbejdere, hvoraf nu kun nogle faa var uorganiseret, nedlagde derfor arbeidet den 1. april, og efter 4 ugers arbejdsstansning endte konflikten med fuld seier for arbejderne, idet bruget tog lousreduktionen tilbage og indgik en skriftlig overenskomst med forbundet om, at de tidligere gjældende arbejdspriser skulde forblive uforandrede for et aar ad gangen, med en gjensidig opsigelsesfrist af 3 maaneder. (Tabel 1, nr. 9).

*

*

*

Foruden de anførte konflikter har der inden arbejdsmandsforbundet i perioden ogsaa forekommet endel saadanne af mindre betydning, og henviser vi desangaaende til tabel 2, nr. 26, 27, 28, 29, 30, 34 og 36.

Skotøiarbejderforbundet.

1903.

Ved „Norsk skotabrik“ i Kr.a blev forbundet indviklet i en konflikt, der var foranledigt ved disponentens afskedigelse af en arbejder, hvilken afskedigelse forekom arbejderne kun kunde have sin aarsag i mandens befatning med organisationen, da der efter arbejdernes mening intetsomhelst var at udsætte paa hans arbeide eller optræden forøvrigt som arbejder ved fabriken. Videre blev der hævdet fra arbejdernes side, at disponenten planmæssig søgte at komme arbejdernes organisation tillivs, idet at ved afskedigelser efterhvert at faa de organiserede arbejdere fjernet fra fabriken og erstattet med uorganiserede. Arbejderne mente at der maatte sættes en stopper for denne fremgangsmaade, hvis man ikke stiltiende vilde se paa, at organisationen ved fabriken gik helt i hundene. Heri fik de medhold af sit forbunds styre og sekretariatet, hvilke 2 instancer ved sine forretningsførere søgte en forhandling indledet med fabriken i sagens anledning, men førte forhandlingen ikke til noget resultat, da disponenten ikke fandt at kunde tage opsigelsen ligeoverfor vedkommende arbejder tilbage og angav helt andre grunde for afskedigelsen end den arbejderne

formente var den rigtige, ligesom han heller ikke kunde erkjende at have lagt arbeidernes organisation ved fabrikken den mindste hindring iveien.

Nogen enighed mellem organisationen og fabriken var saaledes ikke til at opnaa og skulde der foretages noget videre i anledningen fra arbeiderorganisationens side gaves der ingen anden udvei end ved en arbejdsnedlæggelse at søge forholdene rettet.

En saadan blev imidlertid umulig at faa iværksat, da en stor del af arbeiderne lod sig lokke til at underskrive enkeltmandskontrakter, hvormed de bandt sig til en opsigelsesfrist af 3 maaneder, ligesom en stor del arbejdere vendte sin organisation ryggen og derved svigtet solidaritetens fane.

Sagen maatte saaledes helt stilles i bero.

*

*

I samme aar opstod der konflikt mellem hr. Solberg i Kristiania og hans arbejdere foranlediget ved, at hr. Solberg ikke overholdt den gjældende tarifs bestemmelser. Dette gjentog sig 2 gange i løbet af kort tid, men endte begge konflikter ved forhandlinger foreløbig til arbeidernes tilfredshed.

1904.

Ved aarets begyndelse blev forbundet indviklet i en større konflikt med Salomons skofabrik i Kristiania. Fabrikken foretog en del reduktioner i flere arbeideres før lave løn og besluttede arbeiderne, som modtræk herimod og for i fremtiden at være garderet mod vilkaarlige lønsreduktioner, at udarbejde og forelægge fabrikken forslag til lønsregulativ. Til dette skridt fik arbeiderne forbundstyrets og sekretariatets godkendelse og blev lønregulativet senerehen godkendt af begge de nævnte instanser.

Da de i anledningen med fabrikken indledede forhandlinger ikke førte til noget tilfredsstillende resultat nedlagdes arbeidet efter forudgaaende opsigelse den 16—4—04.

Fra fabrikken side, der vistnok havde besluttet sig for at rette et haardt slag mod arbeidernes organisation, blev der nu sat alt ind paa at erholde ny arbejdskraft og da det ikke lykkedes i tilstrækkelig udstrækning at erholde oplærte arbejdere tyet man til den udvei at oplære nye folk ved hjælp af endel af fabrikken formænd og i arbeidet gjenstaaende forræderiske fagfæller. Desværre var der nok at erholde af den slags arbejdskraft, der ogsaa findes anvendelig for d'herres arbejdsudbyttene i saadanne tilfælde, og som følge heraf var der liden udsigt til hel seir for arbeiderne i deres retfærdige kamp for ordnede arbejdsvilkaar.

Imidlertid sved nok arbejdsstandsningen for d'herr. fabrikanten og legen blev dem vistnok kostbarere end fra begyndelsen beregnet og efter 10 ugers kamp fandt de sig bedst tjent med at indgaa paa en overenskomst med organisationen, hvorefter de forpligtet sig til at anerkjende arbeidernes fulde organisationsret og at forhandle i frem-

tiden med organisationen om løns- og arbeidsvilkaarene, ligesom de lovet at de tidligere før reduktionen gjældende arbeidslønninger skulde betales og at en ny tarif skulde blive udarbeidet og senere forelagt organisationen til eventuel godkjendelse.

Som følge af den lange kamp og de mange streikbrydere blev en hel del af fabrikkens tidligere arbeidere uden beskæftigelse og fik efter konfliktens ophør nogle ugers understøttelse fra landsorganisationen, indtil de kunde erholde arbeide igjen, enten ved samme eller andre fabrikker.

Trods denne konflikt maa erkjendes blev et nederlag for arbeiderne, forblev den dog ikke resultatløs, hvilket fremgaar af det ovenfor anførte, thi den denne gang udkjæmpede kamp vil have belært d'lrre arbeidsgivere om, at det i længden lønner sig bedst for dem selv at søge i mindelighed at komme til forståelse med arbeidernes organisation, og denne lærdom vil komme arbeiderne tilgode i fremtiden og betydelig lette gennemførelsen af deres berettigede og rimelige krav.

Angaaende det øvrige vedrørende konflikten henvises til tabel 1, nr. 5.

*

*

*

Paa samme tid, som forbundet var indviklet i konflikten med Salomons fabrik, blev det ogsaa impliceret i en lignende, omend ikke ligesaa stor, med „De forenede skofabrikker i Drammen“.

Da forholdene ved denne fabrik var alt andet end stabile for arbeiderne hadde disse for at faa ordnede og betryggende forhold tilveiebragt udarbeidet og faaet godkjendt et forslag til overenskomst med fabrikkens, hvis krav tænktes, om nødvendigt ved arbeidsnedlæggelse, søgt gennemført vaaren 1904. Kravet gjaldt ingen egentlige forbedringer i de almindelige løns- og arbeidsvilkaar, men gik kun ud paa at fastslaa disse med bindende virkning overfor fabrikkens, saa tvistepunkter og deraf følgende rivninger, saa vidt mulig, for fremtiden kunde undgaaes. Ogsaa her fik man bestemt indtryk af, at fabrikkens vilde arbeidernes organisation tillivs og helst vilde skaffe sig denne fra halsen, hvorfor ogsaa kampen her i realiteten dreiede sig om arbeidernes organisationsret.

Arbeidet blev ved fabrikkens nedlagt samme dag som ved Salomons fabrik — 16. april — og fortsattes kampen helt til 15. oktober, fra hvilken dag streiken maatte hæves foreløbig uden resultat, da det desværre ogsaa viste sig, at det her var lykkedes fabrikkens at erhverve uøvede arbeidere nok, til ved hjælp af nogle faa forræderiske fagfæller, at holde bedriften gaaende indtil de organiserede arbeidere maatte give tabt.

Fabrikkens er dog fremdeles blokeret for organiseret arbejdskraft og for eller senere blir nok fabrikkens tvungen til at anerkjende arbeidernes ret til gennem sin organisation at være medbestemmende ved fastsættelsen af løns- og arbeidsvilkaarene.

Se forøvrigt angaaende konflikten tabel 1, nr. 7.

*

*

*

Et fra forbundets afdeling i Drøbak fremsendt og af sekretariatet godkjendt tarifforslag for haandskomagerne paa stedet, tilsigtende at tilvejebringe ensartede arbejdspriser hos samtlige mestre, er foreløbig af arbejderne henlagt.

*

*

*

Pinderne ved Halvorsens skofabrik i Fredrikshald fik i anledning en dem tidligere overgaaet lønsreduktion godkendelse til at søge de før reduktionen gjældende lønningssatser gennemført vaaren 1904, men besvarede dette krav fra fabrikkens side med en lockout overfor samtlige ved fabriken arbejdende 11 pindere. For at søge fremtvunget en hurtigere afslutning paa konflikten opsiges fra forbundet 4 af fabrikkens tilskjærere og søgte og erholdt samtlige de streikende og lockoutede arbeide andetsteds efterhvert og er noget resultat endnu ikke opnaaet, men vedvarer blokaden fremdeles. (Tabel 1, nr 6).

1905.

Efter forudgaaende opsigelse af den tidligere gjældende overenskomst mellem skomagemestrene og haandskomagerne i Kristiania, hvilken overenskomst udløb 1. mai og efter at diverse forhandlinger var ført mellem parterne opnaaes enighed om en ny overenskomst, hvorved arbejderne paa enkelte arbejder opnaaet nogen lønsforhøielse. (Se forøvrigt tabel 2, nr. 43).

*

*

*

Et fra arbejderne ved Hansens skofabrik i Haugesund udarbejdet og godkjendt lønsregulativ, der fastsatte en arbejdstid af 56½ time pr uge — mod nu 60 timer — og ugelønnens forhøielse fra kr. 12.00 til kr. 15.00 for 1 arbejder og fra kr. 17.00 til kr. 18.00 for en anden, samt at fabriken kun skal beskæftige organiserede arbejdere, er, efter senere indløbet meddelelse, af arbejderne besluttet udsat indtil videre, da de forbereder sig paa en almindelig lønsbevægelse over hele linjen i bemeldte by.

*

*

*

I tilfælde de mellem mestrene i Stavanger og stedets skotøiarbejdere indledede forhandlinger vedrørende indførelse af ordnede arbejdsforhold, ikke fører til et for arbejderne antageligt resultat, agter arbejderne i august maaned at iværksætte arbejdsstandsning for muligens at faa fremtvunget en ordning, hvortil de har erholdt sit forbundsstyres og sekretariatets godkendelse.

Konflikten kommer i tilfælde til at omfatte ca. 150 arbejdere, hvoraf for nærværende 84 er organiseret, og er der al udsigt til at de allerfleste af de nu uorganiserede slutter sig til rækkerne i de nærmeste dage — forsaavidt ikke dette allerede er skeet.

Træarbeiderforbundet.

1903.

Gjennem forbundet stilledes fra Bødkernes fagforening i Stavanger gjentagne opfordringer til sekretariatet om dettes bistand til iværksættelse af en almindelig boykotning overfor alle de handlende, der til emballering af margarinsmør anvendte kasser istedetfor bødkerembalage, hvilket for bødkerne bevirkte en forøget arbejdsløshed og for faget ruinerende.

Til et saadant skridt kunde sekretariatet ikke yde sin medvirkning i betragtning af de gennemgaaende daarlige organisationsforhold inden hele den norske arbeiderstand, da man fuldt indsaa, at skulde en saadan boykotning ikke blive den rene fiasko for organisationen, krævet den ubønhørlig en kraftig og vel disciplineret organisation i omtrent alle fag og arbeidsbrancher. Videre maatte i første række ogsaa tages i betragtning angjældende fags arbeideres egne daarlige organisationsforhold, idet at kun et lidet faatal af disse staar tilsluttet sit forbund, hvilket vanskeliggjør et for et saadant skridt absolut nødvendigt effektivt samarbejde mellem fagets arbejdere i de forskjellige byer.

Endvidere havde sekretariatet sine store betænkeligheder overfor konsekvenserne ved en boykotning paa det angivne grundlag, idet at det jo vilde være at favorisere det enkelte fag til skade for et andet og dettes arbejdere, i dette tilfælde kassesnedkerne.

Efter at dette sekretariatets standpunkt er meddelt de angjældende arbejdere har disse vistnok indtil videre stillet sagen i bero.

1904.

Fra forbundets afdeling i Narvik fremkom der krav til sekretariatet om landsorganisationens støtte for gennemførelsen af et lønsregulativ for tømmermændene og snedkerne ved et af de dersteds værende større bolag, da de raadende løse forholde var uholdbare for arbeiderne og stadig gav anledning til stridigheder.

Da arbeidernes organisationsforhold var alt andet end tilfredsstillende, og da det samme var tilfælde for de tidligere omtalte malm-lastere, der arbejdede for samme bolag, besluttede sekretariatet, for muligens ved en forhandling at bringe ordnede tilstande tilveie og for at klargjøre situationen for samtlige arbejdere, at sende en mand didop i anledningen og blev hr. D. Jensen valgt hertil.

De af ham indledede forhandlinger førte imidlertid ikke til opnaaelse af nogen enighed med bolaget, der viste sig aldeles uvillig til at forhandle med arbeiderorganisationen om arbeidernes arbejdsvilkaar, hvilket det mente kun blev at ordne med hver enkelt arbejder.

Da det vistnok heller ikke lykkedes arbeiderne at bringe sin organisation tilstrækkelig paa fode til at optage en kamp med det mægtige bolag, har man intet videre hørt til sagens videre forløb.

*

*

*

Et fra modelsnedkernes forening i Fredrikstad fremsat krav paa støtte for gennemførelsen af en forhoiet timelon til 36 øre for alle ved angjældende værksted arbejdende fagfæller, der tidligere arbejder under denne lønsats, hvilket er tilfælde for 24 af 45 mand, er vistnok ogsaa stillet i bero, da man intet mere desangaaende har hørt siden sekretariatets godkjendelse af kravet i juli maaned f. a.

* * *

Ved Vaalerengens høvleri i Kristiania blev forbundet i august 1904 indviklet i en konflikt, foranlediget ved at arbeiderne, uden dertil paa forhaand at indhente forbundsstyrets godkjendelse, opsagde sine pladse for derved at fremtvinge afskedigelse af en af arbeiderne, der til stadighed brugte ukvemsord og haanende og nedsættende ytringer mod organisationen.

Sekretariatet fandt ikke at kunne godkjende arbeidernes fremgangsmaade, da denne absolut stod i strid med landsorganisationens love, men da vedk. arbeider blev fjernet fra høvleriet gav selve konfliktspørsmaalet ikke anledning til yderligere beslutning i sagen.

* * *

Ved et mekanisk værksted i Bergen opstod en konflikt derved, at en af afdelingens medlemmer af værkstedsformanden var opsagt uberettiget. Forbundsstyret anbefalede arbeiderne at søge forhandlinger indledet med værkstedet, for derved at faa konflikten bilagt i minde-
lighed, hvilket formentlig er bleven resultatet, da man intet yderligere har hørt til dens videre forløb.

* * *

Ved udgangen af aaret 1904 opstod der konflikt ved trævarefabrikken „Nordkyn“ i Porsgrund, hvilken var foraarsaget ved et af fabrikken udarbejdet nyt reglement, der uden betingelse krævedes godkjendt af arbeiderne, som betingelse for arbejdets fortsættelse. Dette reglement fandt arbeiderne ikke at kunne godkjende, da det indeholdt flere for arbeiderne aldeles uantagelige bestemmelser, hvorfor arbeiderne intet andet valg havde end at slutte arbeidet.

Der arbejdede ialt ved fabrikken 7 voksne og 5 gutter. 2 af arbeiderne sammen med en nyindtaget optog imidlertid arbeidet paany, medens de øvrige erholdt understøttelse af forbundet, hvoriblandt 2 tillige af landsorganisationen i 2 uger, hvorefter de erholdt arbejde andetsteds. Fabrikken holdes fremdeles blokeret for organiseret arbejdskraft, hvilken blokade vel for øieblikket ingen betydning har, da jo fabrikken ved den sidste store brand paa stedet skal være nedbrændt.

1905.

Foranlediget ved at disponenten ved „Nøste trævarefabrik“ i Drammen i strid med den gjældende overenskomsts bestemmelser havde bebudet arbeiderne en lønsreduktion af helt op til 15 pct. opstod der konflikt, der imidlertid senere ved forhandlinger blev bilagt, idet at

disponenten hadde erklæret sig villig til at betale efter de gjældende priser, indtil overenskomsten fra en af parterne blev opsagt til ophør.

En tid opstod igjen nye vanskeligheder, men var da parterne bleven enige om at bilægge den nye strid ved voldgift, hvortil da sekretariatet opnævnte et medlem, Joh. Johnsen, men har man intet hørt til sagens endelige afgjørelse. (Tabel 2, no. 6).

*

*

*

Et fra Tømrer- og indredningsnedkernes forening i Kristiania udarbejdet forslag til tarif for fagets udøvere er godkjendt til gennemførelse af sekretariatet saasnart ske kan og naar alt er i tilbørlig orden hvad organisationsforholdene blandt arbeiderne angaar og saafremt de forestaaende forhandlinger med arbejdsgiverne ikke fører til et for arbeiderne antageligt resultat. Arbeidernes nuværende timeløn varierer mellem 35 og 40 øre og tænkes disse forhøiet til 55 øre samt indførelse af ordnede arbejdsforhold forøvrigt hvilket ikke nu eksisterer for de angjældende fags arbeidere paa stedet.

*

*

*

Bødkerne ved Ellingsens værksted i Stavanger blev i februar behudet lønsreduktion hvilket de ikke fandt at kunde akceptere, da deres tidligere løn var yderst lav. Ifølge meddelelse fra forbundsstyret er konflikten senere bilagt ved forhandling og den bebudede lønsreduktion tilbagekaldt.

*

*

*

Et fra Tømrer- og indredningssnedkerne i Aalesund fremsat krav paa støtte for gennemførelsen af tariffmæssige arbejdsforhold, med en garanteret mindsteløn af 50 øre pr. time med enkelt modifikation for ældre eller svagelige arbeidere, samt et tillæg af 50 og 100 pct. for henholdsvis overtid-, nat-, søn- og helligdagsarbejde, er godkjendt, og da de med mestrenes stedlige organisation i anledningen førte forhandlinger ikke resulterede til noget antageligt tilbud blev arbeidet nedlagt den 10. juni. Det opstillede krav i nogen modificeret form blev derefter forelagt de enkelte mestre til underskrift og har 25 af disse samt 10 huseiere undertegnet tarifen og fortsættes arbeidet hos disse i et antal af ca. 150, medens et ligesaa stort antal fremdeles gaar ledige.

Der er al udsigt til, at de gjenstaaende arbejdskjøbere snart maa give tabt og indrømme arbeidernes meget beskedne krav.

*

*

*

Bødkerne ved Bjellands værksted i Stavanger blev i april bebudet en reduktion i sine lønninger for et enkelt arbejde hvilket vilde andrage til kr. 1,30 pr. uge. Da arbeiderne tidligere hadde modtaget lignende reduktion, fandt de, at det maatte være nok med denne, hvorefter de nægtet at akceptere det sidste nedslag. De indledede forhandlinger ledet imidlertid til, at hr. Bjelland tilbagekaldte den bebudede lønsreduktion hvorved arbeidstansning blev undgaaet, der i
til-

fælde havde kommet til at omfatte 7 arbejdere, hvoraf de 2 var uorganiserede. (Tabel 2, no. 5).

*

*

*

Ved Pedersens værksted i Stavanger blev bødkerne den 20. marts med 14 dages varsel meddelt at lønsreduktion vilde blive iværksat. Paa arbeidernes henvendelse om forhandling i sagen blev saadan afvist, hvorfor der intet andet var at gjøre end nedlægge arbeidet ved opsigelsesfristens udløb og paagaar konflikten fremdeles omfattende 10 arbejdere hvoraf 4 uorganiserede.

Bagerforbundet.

1904.

Uden arbeidsstansning opnaaede bagersvendene i Stenkjær gennemført en mindstelønsats af kr. 16.00 pr. uge foruden nogle andre i tariffmæssig form opsatte bestemmelser gjældende paa aaremaal. Tidligere anvendtes paa stedet endnu delvis det fra den gamle laugstid „kost og logisystem“ i mestrenes hus, hvilket nu helt blev afskaffet her.

*

*

*

Da den i faget i 1899 gennemførte, og paa stedet endnu gjældende mindstelønstarif, endnu ikke var underskrevet af samtlige stedets mestre, blev forbundet efter anmodning derom bemyndiget til at søge at erholde de gjenstaaende mestres underskrift og om fornødiges ved en arbeidsstansning søge at tvinge dem dertil i mai maaned.

Hvorvidt noget skridt i saa maade er foretaget og hvad resultatet i tilfælde er bleven har man ingen oplysninger modtaget.

*

*

*

I bagerfaget inden Tønsberg hang endnu noget tilbage af laugtidens arbeiderforhold idet at ogsaa her praktiseredes for endel „kost og logisystemet“ i mestrenes hus. Dette syntes bagersvendene, at det maatte være paa høi tid at faa afskaffet i det herrens aar 1904 og isteden herfor forlangte de nu almindelige arbejdsvilkaar med mindstelønstarif indført, hvilket de da ogsaa fik sit forbundsstyres og sekretariatets fulde medhold i.

Af stedets 22 svende var de 18 tilsluttet sin organisation. Det reiste krav tænkte søgt gennemført inden aarets udgang og da forhandlingerne med mestrene ikke gav noget resultat, skred man til opsigelse af arbeidernes pladse. De fleste kom da ogsaa saavidt langt, at de ved opsigelsens udløb nedlagde arbeidet, men det viste sig derpaa at de fleste var for veke i ryggen til at gaa længere og resultatet blev, at en flerhed af de streikende umiddelbart efterpaa, med forbundsafdelingens forhenværende formand i spidsen, krøb til korset og gjenoptog arbeidet paa de gamle vilkaar. Kun 6 af medlemmerne holdt stand og fik i nogle uger den fastsatte streikeunderstøttelse, hvorefter

de søgte sig arbeide andetsteds. Denne konflikt blev saaledes desværre den rene fiasko, grundet arbeidernes altfor daarligt udviklede solidaritet. (Tabel 1, no. 17).

1905.

I februar i indeværende aar fik forbundet efter andragende derom tilsagn om landsorganisationens støtte for gennemførelsen af ordnede, tariffmæssige arbeidsvilkaar for sine fagfæller i Bergen, hvor der ingen overenskomst i saa maade tidligere eksisterede mellem mestrenes og arbeidernes organisation, hvilket hovedsagelig skyldtes den ligegyldighed som flertallet af stedets fagfæller tidligere havde udvist overfor sin organisation. Kravet gik ud paa en garanteret mindsteløn af kr. 20.00 pr. uge, dog med den undtagelse at nyudd lærte det første aar efter læretidens udløb kan betales med kr. 18.00, samt med visse efter nærmere fastsatte regler modifikation overfor ældre eller svagelige arbejdere.

Da de for anledningen førte forhandlinger og forligsmøder ikke syntes at skulde bringe noget tilfredsstillende resultat opsigte arbeiderne sine pladse til udløb 8. juni — 2 dage før pintseften. Dette hjalp til at fremskynde forhandlingerne og ved disse opnaaede da komiteerne enighed om et forslag til overenskomst, der i lønsspørgsmaalet kun afveg fra arbeidernes krav deri, at der ogsaa gjordes undtagelse for nyudd lærte det andet aar saaledes, at disse i dette kunde betales efter en mindsteløn af 19 kr. pr. uge.

Dette forslag akcepteredes af begge organisationer hvormed arbeidsstansning blev undgaaet og arbeiderne bragte saaledes en smuk sejr hjem, som de har al ære af, og har al grund til at glæde sig ved. (Se forøvrigt tabel 2, no. 7).

*

*

*

Med samme opgave for øie som omtalt for Bergens vedkommende blev en for anledningen udarbejdet overenskomst godkendt til gennemførelse for Aalesunds-bagernes vedkommende paa hvilket sted ogsaa nogle levninger fra laugtidens gyldne dage hang igjen som omtalt for Stenkjær og Tønsbergs vedkommende. Kravets hovedbestemmelse var her ligelydende med det i Bergen fremsatte. Da ogsaa her mestrenes for anledningen sammensplejede organisation til at begynde med satte sig paa bagbenene blev man tvunget til, at søge de enkelte mestres underskrift og derved sprængtes endel af mestrene ud fra sin organisation og blev arbeidet fortsat hos disse. De stædige søgte imidlertid og det lykkedes da ogsaa for et par af dem, at hverve nogle arbejdere, fra andre nærmestliggende steder samt nogle faa af stedets arbejdere, til at gjøre judastjeneste og ved sit forræderi vanskeliggjøre konfliktens endelige bilæggelse.

Takket være disse arbeideres lumpne optræden har det endnu ikke lykket at faa konflikten tilendebragt, men er der fra forbundets side reist en mand opover for at søge sagen ordnet paa bedste maade. (Tabel 1, no. 16).

*

*

*

Fra 4 af mestrene fik forbundets afdeling i Trondhjem opsagt den dersteds gjældende tarif til udløb 1. mai 05. Hos disse beskæftigedes ca. 30 af stedets svende og var samtlige organiserede.

Konflikten endte med, at de angjældende mestre inden opsigelsesfristens udløb tog sin opsigelse tilbage og derved gjordes videre forføjninger unødige.

Formerforbundet.

1904.

Formerne ved Kragesø jernstøberi blev i slutningen af februar bebudet en lønsreduktion der varierede fra 10—20 pct. Da et saadant nedslag i arbeidernes for saa knappe løn selvsagt ikke kunde akcepteres blev arbeidet nedlagt den 2. marts af samtlige arbejdere, der alle var organiserede.

Efter 23 ugers kamp endte konflikten med fuld seir for arbeiderne idet at disponenten skriftlig maatte forligte sig at betale efter de tidligere lønsatser. (Tabel 1, no. 2).

*

*

*

Den 13. marts 04 fremkom der fra forbundet krav om landsorganisationens støtte for hel afskaffelse af alt akkordarbejde ved alle maskinstøberier, hvor saadant ikke tidligere havde været praktiseret. Dette krav begrundedes fra forbundets side med, at der forsøgte udvidet et ved et enkelt værksted i Kristiania indført akkordsystem, hvor al medbestemmelsesret ved fastsættelsen af akkordpriserne var borttaget for arbeiderne, der i tilfælde enighed om akkordprisen ikke opnaaedes ret og slet blev dikteret at udføre arbeidet for den af arbejdsgiverne eller dennes stedfortræder vilkaarlig fastsatte pris, under paaberaabelse af, at arbeiderne var garanteret sin timeløn.

Det var dette tvangsakkordsystem der dikteret formernes beslutning om helt at forsøge akkordarbeidet afskaffet og da dette er kilden til den i anledningen mellem formerforbundet og landsorganisationen om paa ene og „De mekaniske værksteder“ og „Norsk arbejdsgiverforening“ paa den anden side i det sidste aar opstaaede store stridighed, der truede med at ende i en stor landslockout, henviser vi angaaende denne sag til den af sekretariatet udarbejdede redegjørelse desangaaende, hvilken redegjørelse nu helt er afsluttet og vedlægges nærværende beretning som bilag.

*

*

*

Foranlediget ved et krav paa 5 ores tillæg i sin timeløn, som formerne ved Aalesunds mekaniske værksted fandt sig beføiet til at kræve, grundet den fordyrelse af livsfornødenheder som fulgte efter byens brand i 1904, blev forbundet impliceret i en konflikt med værkstedet, der ikke fandt at kunde indrømme arbeidernes rimelige krav. Værkstedet tilbød arbeiderne en forhøielse af 2 og 3 ore pr. time henholdsvis for gifte og ugifte. Dette fandt arbeiderne under

de derværende forhold ikke at kunne akceptere, men nedlagde arbeidet den 20. mai. Da alle de førte forhandlinger mellem værkstedet og arbeidernes organisation paa stedet og de i anledningen forsøgte forligsmæglinger ikke førte til konflikstens bilæggelse, blev sagen af værkstedet efter flere maaneders forløb overladt „Norsk arbejdsgiverforening“ til videre forfoining. Forhandlinger blev da indledet mellem de to hovedorganisationer. Under disse blev det klart for arbeidernes repræsentanter, at arbejdsgiverforeningen vilde benytte denne lille konflikt, der jo ikke dreiede sig om noget principsspørsmaal, som paaskud til og grundlag for iværksættelse af en større lockout overfor formerforbundets medlemmer, i anledning formernes standpunkt i akkordspørsmaalet, og da man fandt paa det daværende tidspunkt — lige ind under julen — en saadan aldeles umulig for organisationen at føre; besluttede man sig for, som sidste instans, at afslutte Aalesundskonflikten paa grundlag af værkstedets tidligere tilbud om 2 og 3 ores tillæg i arbeidernes timeløn. (Se forøvrigt angaaende denne konflikt den under forrige konflikt omtalte redegjørelse, samt indrømmelse for muligens at undgaa den truende lockout, tabel 1, nr. 10).

*

*

*

Et fra formerne ved Strømmens værksted stillet og godkjendt krav om støtte for gennemførelse af en forhøielse af timelønnen med 4 ore, blev i betragtning af de urolige forhold i 1904, udsat indtil videre. Kravet, der gaar ud paa en forhøielse af 4 ore pr. time for alle arbeidere, der har indtil 38 ore og 2 ore tillæg for alle, der har over 38 ore pr. time er besluttet søgt gennemført ved given leilighed indeværende aar.

1905.

Aaret 1905 saa allerede ved dets begyndelse ud til at skulde blive et rigtig kampens aar for formerforbundet. Arbejdsgiverne havde rigtig faaet blod paa tand og var helt krigsbegeistrede og søgte ved nærsagt alle leilgheder at faa en større lockout iværksat. Det omtalte tvangsakkordsystem forsøgtes indført paa flere steder og saasnat arbeiderne nægtet at arbejde akkord efter dette system, truedes der straks med en stor lockout.

Ved aarets begyndelse blusset der saaledes en strid op om dette system paa Strømmens værksted, der erklærede, at systemet skulde indføres, og hvis arbeiderne modsatte sig dette vilde øieblikkelig 6 mand blive afskedigede. De mellem forbundet og værkstedet førte forhandlinger ledet kun til sagens udsættelse i nogle dage for at forbundsstyret og sekretariatet kunde faa taget standpunkt i sagen.

Ingen af disse instancer fandt at kunne anbefale arbeiderne at akceptere et saadant akkordsystem; men besluttede man at indanke sagen for landsorganisationens hovedstyre til endelig afgjørelse, da man var paa det rene med, at en nægtelse af at arbejde efter det af arbejdsgiverne nyopfundne akkordsystem vilde kunne medføre en større kamp.

Til dette standpunkt gav hovedstyret sin tilslutning og bemyndigedes videre formerforbundets styre til overfor arbejdsgiverne i almindelighed at fremsætte det af sekretariatet tidligere under reservationer godkjendte krav paa akkordarbeidets afskaffelse, eller i tilfælde dets bibeholdelse, da i forbindelse med en garanteret mindsteløn. Da denne beslutning senere blev tilstillet nævnte bedrift lod denne sagen falde — formøntlig i paavente af en endelig afgjørelse af udfaldet af konflikten mellem forbundet og den mekaniske værksteder angaaende den fremtidige ordning med akkordarbeidet.

* * *

Formerne der arbejder i Trondhjem, Hommelvik og Trolla har faaet tilsagn om landsorganisationens støtte for gennemførelsen af et krav om forhøielse af timelønnen med 3 øre for lønninger fra 36 øre og opover og 5 øre i tillæg for lønninger under 30 øre pr. time.

Gjennemsnitslønnen for de angjældende arbejdere angives at være 28 à 29 øre pr. time, medens den andre steder er fra 35 til 40 øre. Kun 4 af arbeiderne har 40 øre pr. time.

I tilfælde arbejdsstandsning bliver paakrævet for kravets eventuelle gennemførelse kommer denne til at omfatte ca. 80 arbejdere, alle organiserede.

* * *

Foruden de anførte konflikter har der mellem forbundet og enkelte arbejdsgivere forekommet enkelte mindre betydningsfulde rivninger og henvises for 2 af disses vedkommende til tabel 2. nr. 8 og 9.

Malerforbundet.

1904.

I Kristiania opsigde forbundets afdeling med sekretariatets godkjendelse sin med mestrene siden 1897 gjældende overenskomst til udløb 1. juli 1904. Hovedhensigten med opsigelsen var imidlertid foruden det rent agitatoriske overfor de sløve og for organisationen ligegyldige fagfæller tillige den, ved samarbejde med mestrenes organisation at faa indflettet i en ny overenskomst bestemmelser, tagende sigte paa, at komme den inden faget saa stærkt omsiggribende smuds-konkurrence, der truer faget med total ruin. Nogen lønsforhoielse til-sigtet opsigelsen ikke.

Efter endel forhandlinger mellem parterne enedes man da ogsaa om en ny overenskomst, hvori bestemmelser tilsigtende ovenanførte hensigt blev indflettet, ligesom opsigelsen havde bevirket en livlig tilslutning til afdelingen.

Den med tariffbevægelsen tilsigtede bevægelse kan saaledes i det store og heletaget siges at være opnaaet. (Tabel 2. no. 2).

* * *

Med samme formaal for øie opsagde forbundets afdeling i Trondhjem den dersteds gjældende overenskomst, men det viste sig her umuligt at faa nogen ny overenskomst istand ved forhandlinger, da mestergruppen ved anledningen vilde søge ved indflettende nye bestemmelser at gjøre den gjældende mindsteløn illusorisk. Da organisationsforholdene blandt arbeiderne ikke var i tilbørlig orden paa det tidspunkt besluttedes at lade det staa til uden overenskomst til 1905 og da forsøge at faa saadan istandbragt og samtidig timelønnen forhoiet en liden smule.

Sagen er jgenoptaget iaar og da organisationsforholdene blandt stedets arbeidere ved en ihærdig agitationsvirksomhed fra afdelingens side nu var tilfredsstillende, blev arbeidet nedlagt den 10. juni i aar, da det viste sig umulig ved forhandlinger at komme til forstaaelse med mestrenes organisation.

Konflikten omfatter ialt 205 mand, hvoraf dog omtrent halvdelen er kommet i arbejde hos de mestre, der har undertegnet den nye overenskomst eller har erholdt sig privat arbejde indtil videre. Arbeiderne har god udsigt til helt at gea af med seiren i den nærmeste fremtid. (Tabel 2, no. 11).

*

*

*

Efter forudgaaende opsigelse af den tidligere gjældende tarif opnaaedes, efter diverse forhandlinger og først efter at arbeidernes pladse var opsagte, enighed mellem forbundets afdeling i Aalesund og mestrene sammesteds om en ny tarif, hvori timelønnen forhoiedes fra 35 og 40 til 45 og 50 øre som mindsteløn. Kravet omfattet 165 arbeidere, hvoraf kun nogle faa var uorganiserede. (Tabel 2, no. 3).

Stenhuggerforbundet.

1904.

I skrivelse af 3. mai 1904 underrettedes sekretariatet om, at forbundet var forberedt paa i stor udstrækning at blive inddraget i den i Sverige da paagaaende konflikt i faget, da der var tegn tilstede, der tydede paa, at de norske steneksportører vilde benytte de norske arbeidere for ved deres hjælp at slaa ned de svenske fagfællers krav.

Da noget yderligere angaaende sagen ikke senere er meddelt sekretariatet formodes, at det befrygtede ikke blev iværksat fra arbejdsgivernes side.

*

*

*

Et fra forbundet fra arbeiderne hos Lutence & co. oversendt krav, gaaende ud paa en fastsættelse af en tarifmæssig timeløn af 50 øre og forøvrigt fastsatte priser paa akkordarbejde er af sekretariatet godkendt til gennemførelse saasnart forholdene dertil ansees beleilige. Angaaende denne sag er intet videre meddelt sekretariatet siden 27—1—05.

*

*

*

I februar indevarende aar blev forbundet indviklet i konflikt med Brookes stenhuggeri i Idefjorden, foranlediget ved disponentens angreb paa arbeidernes organisationsret, idet han ikke vilde godkjende arbeidernes organisation som berettiget til paa arbeidernes vegne at blande sig ind i eller forhandle om arbeidernes løns- og arbeidsvilkkaar.

Samtlige organisationens tillidsmænd paa stedet var blevne afskediget og nægtede bedriften at forhandle med organisationen om sagen.

Som følge af denne hensynsløse fremgangsmaade fra arbejdsgiverens side, blev samtlige arbejdere tvunget til at gjøre fælles sag med sine afskedigede kamerater og ved en kamp søge at tvinge arbejdsgiveren til fuldt ud at anerkjende arbeidernes organisationsret.

Konflikten omfatter ialt 75 mand, hvoraf dog en flerhed straks efter arbejdsstansningen indtraaade, frareiste stedet. Kampen paagaar vistnok endnu, men noget sikkert derom og hvordan stillingen er og udsigterne for dens endelige udfald stiller sig kan intet oplyses, da sekretariatet ingen meddelelser desangaaende har modtaget fra forbundstyret paa lang tid. Udgifterne til denne konflikt har helt maattet bæres af forbundet selv, da dette beklageligvis tidligere havde paa-draget sig restance ud over hvad lovene tillader, før tab af rettigheder indtræder.

*

*

*

Vedrørende de øvrige under stenhuggerforbundet i perioden forekomne konflikter og lønsbevægelser henvises til tabel 2, no. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 og 22, der samtlige ikke har været anmeldte for sekretariatet før i det sidste.

Møbelsnedkerforbundet.

1905.

For gennemførelse af ordnede arbejdsforholde for fagets arbejdere i Trondhjem fik forbundet godkjendelse til for mestrene at fremsætte et udformet lønsregulativ, hvis vigtigste bestemmelser var fastsættelse af en mindstelønsats af 35 øre pr. time og en ugentlig arbejdstid af 57 timer, ligesom mindstelønnen skulde være garanteret under alt akkordarbejde m. v.

Paa arbeidernes anmodning om forhandling paa grundlag af deres krav, svaret imidlertid mestrene, at saadant kunde de ikke inklade sig paa, hvorefter arbejderne intet andet havde at gjøre end at opsiges sine pladse, hvis de ikke ønsket frafalde sit krav.

Mestrene var imidlertid fremdeles uvillige til forhandling og overlod til „Norsk arbejdsgiverforening“, i hvilken mestrene meldte sig ind, og lod denne organisation føre forhandlingerne.

Forhandlingskomiteerne kom da til enighed om et forslag til lønnsregulativ, noget modificeret fra arbeidernes forslag, hvilket tiltraadtes og anbefalede af arbejdsgiverforeningens repræsentanter, og vedtoges af arbeidernes, men forkastedes af mestrenes organisation.

Ligeledes forkastedes forhandlingskomiteens forslag af arbejdsgiverforeningen, der paa den maade desauverede sine repræsentanters holdning, under paaberaabelse af, at arbejdsgiverforeningen af princip ikke kunde akceptere nogen mindstelønsbestemmelse.

Konflikten saa saaledes ud til at skulde udarte sig til en maaske langvarig principkamp.

Imidlertid frafaldt arbejdsgiverforeningen sit til mestrene stillede forbud med at akseptere mindstelønsprincippet, under paaberaabelse af, at saadan var fastsat for fagets arbejdere i andre byer, men fraraade — selvfølgelig — arbejdsgiverne mestrene fra at indgaa paa princippet.

Efter dette gik imidlertid mestrene efter 4 $\frac{1}{2}$ uges arbejdsstandsning med paa anerkjendelse af mindstelønsprincippet og ved fornyede forhandlinger opnaaedes da enighed om en overenskomst, fastsat paa aaremaal, med gjensidig nærmere fastsat opsigelsesfrist. (Se nærmere tabel 1, nr. 18.

*

*

*

Med sekretariatets godkjendelse er blokade iværksat overfor en af Stavanger møbelsnedkermestre, for at faa denne til at undertegne den paa stedet gjældende tarif, hvilket vedk. ikke tidligere har været at formaa til, da han ingen folk havde i sit arbejde. Dette forhold var nu forandret, da han havde 3 mand i arbejde, hvilke samtlige var organiseret. Da vedkommende paa henvendelse derom fremdeles nægtede at underskrive tarifen, og istedet tilbød en af ham udarbejdet saadan, blev arbejdet nedlagt den 13. mai og paagaar arbejdsstandsningen fremdeles.

*

*

*

For om nødvendigt ved en blokade at tvinge en af Kristiania møbelsnedkermestre til at holde sig det gjældende lønsregulativ efterrettelig, har forbundet erholdt sekretariatets godkjendelse. Hvad resultatet er bleven er ikke sekretariatet meddelt, men antages dette at være blevet tilfredsstillende.

Enkeltstaaende fagforeninger.

Hvidgarvernes forening, Kristiania.

I 1904 blev hvidgarverne hos Brødrene Hallén af firmaet bebudet en lønsreduktion af indtil kr. 3.00 pr. mand og uge, hvilken reduktion stod i absolut strid med den niellem parterne gjældende overenskomst, der ikke var opsagt fra nogen af siderne.

Som rimeligt var, kunde arbejderne ikke akseptere dette tilbud, hvilket blev firmaet meddelt og ifølge underhaandsmeddelelse fra foreningen blev den bebudede reduktion tilbagekaldt.

*

*

*

Med 3 maaneders varsel opsagde firmaet den med foreningen truffne overenskomst til udløb 15. april 1905, uden at angive nogen grund for dette skridt eller hvad dermed tilsigtedes. Da arbeiderne paa henvendelse om forhandling kun fik undvigende svar og ingen-somhelst rede paa, hvordan firmaet hadde tænkt sig den fremtidige ordning, meddelte arbeiderne firmaet, at de betragtet sig som opsagt fra sine pladse ved tariffens udløbstid og fra den dag agtet at nedlægge arbeidet, hvis en ordning i mindelighed ikke var truffet.

I sidste øieblik vedgik da firmaet sig villig til at fornye den af dem opsagte tarif med en liden forandring i samme og da arbeiderne akcepterede dette blev arbejdsstandsning undgaaet. (Tabel 2, nr. 10).

Hanskemagerens forening, Kristiania.

Denne forening, hvis hovedstyrke beskjæftiges hos firmaet Brødr. Hallén, har med dette firma i perioden været indviklet i 3 konflikter, hvoraf de 2 gjaldt bebudede reduktioner i de i tariffen fastsatte akkordpriser og den 3. gjaldt et krav fra arbeiderne paa en smule forhøielse i sin løn samt indførelsen af en mindstelønsats. Vedrørende disse konflikter kan meddeles, at begge de bebudede reduktioner toges tilbage, da arbeiderne bestemt negtede at akceptere disse, og hvad den 3. angaar saa endte denne ved forhandling med fuld seir for arbeiderne, uden arbejdsstansning, hvilket vil fremgaa af tabel 2, no. 24, angaaende de to første tabel 2, no. 23 og 25.

Blikkenslagernes forening, Kristiania.

Til udløb 1. juli 04 opsagde foreningen den gjældende overenskomst. Hensigten med opsigelsen var kun den, at søge overenskomsten fornyet for et tidsrum af 3 aar; men skulde foreningen have nogen udsigt til at opnaa dette var den selv tvungen til at foretage opsigelsen, da de ellers frygtede for, at mestrene vilde opsiges overenskomsten til udløb paa et for arbeiderne høist ubeleiligt tidspunkt og søge fremtvunget en betydelig forringelse af de gjældende løns- og arbejdsvilkaar og at de fremforalt vilde søge mindstelønsprincippet kuld-kastet. Under forhandlingerne viste det sig da ogsaa tydeligt nok, at dette var mestrenes hensigt og det var først i sidste øieblik at parterne opnaaede enighed om en ny noget modificeret overenskomst, som arbeiderne under de forhaandenværende omstændigheder fandt at kunde akceptere, for at undgaa en noksaa langvarig arbejdsstansning. Den i den opsagte overenskomst fastsatte mindsteløn blev dog bibeholdt uforandret.

Hattemagerens forening, Kristiania.

I november 04 blev arbeiderne ved A/S Holms hattefabrik bebudet lønsreduktion. Dette fandt foreningen ikke at kunde modtage, da arbeiderne tidligere hadde modtaget reduktion hvorved lønningen var betydelig nedsatte og alt for lave. Ved de efter sekretariatets

raad af foreningen indledede forhandlinger lykkedes det at faa firmaet til at tilbagekalde den sidst bebudede lønsreduktion, saa videre forføining i sagen blev upaakrævet fra organisationens side.

Umiddelbart efterpaa blev imidlertid foreningens formand opsagt fra sin plads, hvilket arbeiderne mente kun kunde have sin grund i hans befatning med den omtalte sag, da anden paaviselig grund ikke forelaa. Paa foreningens til firmaet derom gjorte henvendelse blev der svaret, at opsigelsen skulde tilbagekaldes og formanden fortsætte sit arbejde, da det aldrig havde været hensigten at han grundet sin befatning med foreningens arbejde skulde fjernes, men havde opsigelsen sin grund i mangel paa arbejde.

Øvrige konflikter.

Samtlige foranførte lønsbevægelser og konflikter er foregaaet indenfor centralorganisationens ramme i tidsrummet siden forrige kongres. Men selvsagt har der ogsaa inden organisationer udenom centralorganisationen forekommet saadanne. Sekretariatet har, for muligens at faa et sanlet overblik, et helhedsbillede, over alle forekomne konflikter og lønsbevægelser i de sidste aar, oversendt statistiskschemaer til samtlige organisationer, med anmodning om velvillig at udfylde samme. forsaavidt at konflikt eller lønsbevægelse af nogen art havde fundet sted. Men enten maa det ha forekommet svært lidet af den slags i de udenom centralorganisationen staaende organisationer, eller maa organisationerne ha været ligeglade med at besvare sekretariatets henvendelse; thi kun fra enkelte organisationer har vi erholdt svar og kun fra et enkelt forbund erholdt oplysninger om forekomne konflikter, nemlig fra

Norsk jern- og metalarbejderforbund

der i perioden har havt 5 konflikter med arbejdsstansning i aarene 03 og 04. Da vi angaaende disse kun har de indsendte schemaer at holde os til, henvises angaaende disse konflikter til tabel 1, nr. 11, 12, 13, 14 og 15.

*

*

*

Vedrørende de anførte lønsbevægelser og konflikter skal vi til slutning meddele nogle summariske opgaver, og overlader vi forøvrigt til kongressens repræsentanter og de tilsluttede organisationer at gjøre de refleksioner, som de statistiske opgaver iøvrigt gir god anledning til.

Af tabel 1 fremgaar, at i arbejdsnedlæggelser indenfor landsorganisationen har været impliceret 562 arbejdere, hvoraf 82 kvinder. Af disse 562 var der 269 gifte mænd og 6 kvinder med et samlet børneantal af 757 at forsørge.

I de paa tabellen opførte under N. j. og metalarb.forbund forekomne konflikter har været inbefattet 1137 mænd og 3 kvinder. Om hvormange af disse arbejdere, der var gifte og over børneantallet, savnes desværre oplysninger.

Ialt har der saaledes ifølge opgaverne udenfor organisationen været i kamp 1699 arbejdere, hvoraf 161 ikke var organiserede for kampens udbrud.

Til disse kampe er i understøttelse fra organisationens side ialt udbetalt kr. 134 784.14, hvoraf fra landsorganisationens side til de anførte 562 medlemmer kr. 36 829.36.

I konflikter og lønbevægelser uden arbejdsstansning har indenfor landsorganisationen været indbefattet 3067 medlemmer og 1041 organiserede — ialt 4108. Af forhandlingsmøder i anledning disse rivninger og krav har været afholdt 110. Vedrørende udgifterne i anledningen mangler vi desværre specielle opgaver, da udgifterne formentlig findes opført paa organisationens regnskaber som med de vedrørende konflikter opførte udgifter.

Videre vil det, af det for hver enkelt konflikt og lønbevægelse anførte og af begge tabeller fremgaa, at arbejderne ved sin organisations hjælp har formaaet dels at afværge behøvet lønsreduktion og dels har opnaaet forbedringer saavel i rent økonomisk henseende som hvad øvrige arbejdsvilkår angaar. Summariske opgaver herom har vi ikke denne gang anledning til at udarbejde, men bør dette af det kommende sekretariat søges istandbragt ved en senere leilighed.

*

*

*

Til dækkelse af udgifterne til de inden landsorganisationen i 1903, 1904 og til 1. juli 1905 forfaldne arbejdsstansninger har der været udlignet en ekstrakontingent af:

1903 i 7 uger à 0.20 =	kr. 1.40
” - 9 ” - 0.25 =	” 2.25
” - 2 ” - 0.50 =	” 1.00

Tilsammen kr. 4.65 pr. medlem.

I 1904 var udlignet 18 uger à 0.25 = kr. 4.50 pr. medlem.

I 1905 til 1. juli 10 ” - 0.25 = ” 2.50 ” —

I disse 2½ har saaledes de tilsluttede organisationer haft at indbetale en gennemsnitlig ekstrakontingent pr. uge og medlem af kr. 0.09 for helt- og 4½ for halvtbetalende.

Foruden denne ekstrakontingent indbetaler omtrent enhver af de tilsluttede organisationer i 1903 efter henstilling fra sekretariatet en kontingent af 50 øre pr. medlem, til dækkelse af et af landsorganisationens streikekasse til de i dette aar lockoutede svenske arbejdere i forskud udbetalt beløb.

Statistik.

Det er ganske naturligt og let forklarligt, at der indenfor vore forholdsvis endnu unge og for en del mindre fuldkommet udviklede organisationer, ikke har været anledning til at levne betydningen af en planmæssig optagelse af statistik den nødvendige opmærksomhed. De fleste organisationer har haft sin fulde hyre med og har maattet koncentrere hele sin opmærksomhed og sætte al sin kraft ind paa, at

bibringe det store gros af forstaaelsesløse fagfæller forstaaelsen af organisationens, sammenslutningens store betydning og nødvendighed.

For en del har vel ogsaa gjort sig gjældende, at mange af organisationerne — specielt de enkelte foreninger — har havt liden forstaaelse af en korrekt og fyldestgørende statistiks store betydning ogsaa for organisationen. Og dog har en saadan for enhver paa moderne grundlag hvilende organisation i vore dage den allerstørste betydning, ja, rent ud sagt er den uundværlig for arbeiderorganisationer, da den er et mægtigt vaaben i kampen for arbeiderklassens interesser og for den endelige frigjørelse.

„Tallene taler“ siger et gammelt ord og sandheden heraf er uomtvistelig. Kan man med klare og ugjendrivelige tal dokumentere en eller anden hævdet opfatning er man langt paa vei til at vinde gehør og mod en korrekt statistiks opgave kan det ikke nytte at føre intet-sigende paastande i marken.

Statistikken spiller i vor tid under samfundslivet den allerstørste betydning. Ved enhver leilighed, hvor det gjælder at fremme dette eller hint, bliver forholdet søgt belyst med de nøgne tal.

I vor tid optages der statistik nærsagt over alle ting og forhold inden samfundet. Staten og kommunerne har oprettet sine særlige statistiske bureauer, der udelukkende beskæftiger sig med optagelsen af statistik over alle ting og forhold indenfor samfundslivet. De forskellige stænder optager statistik over sine særlige forhold, for derved at fremme sine mer eller mindre berettigede interesser.

Men er dette paakrævet for samfundet og de enkelte samfunds-klasser vil det være letforstaaelig at det endnn mere er paakrævet for arbeiderne i deres kamp for sin ret og sin eksistens.

Man har eksempler paa hvad manglerne af statistiske opgaver kan ha at betyde for arbeiderorganisationen. Vi kan saaledes pege paa, at organisationernes andragende til statsmagterne om tilskud til arbejdsledighedskasserne, gang paa gang er bleven afvist med den bemærkning, at man manglet fyldestgørende opgaver over arbejdsledighedens omfang m. v. Man forlanger tal, ugjendrivelige tal, og paa det er der i og for sig intet at sige.

Videre skal vi faa anføre: Til eksempel naar arbeiderne for sine arbejdskjøbere fremsætter krav paa forhoielse i sin løn, forlanges som regel opgave over arbeidernes gennemsnitsfortjeneste m. v., og kan arbeiderne ikke med ugjendrivelige tal dokumentere berettigelsen af sit krav, blir dette som regel afvist med den bemærkning, at deres krav kun hviler paa tomme paastande og er i høi grad uberettiget. Som regel fremlægger da arbejdskjøberne opgave over lønninger hentet fra sine bøger og i de fleste tilfælde stiller arbeidernes lønningsforhold sig efter arbejdskjøbernes opgaver langt gunstigere end efter arbeidernes. Dette har man ret ofte været udsat for under forhandlinger og arbeidernes repræsentanter har paa grund af mangelfulde statistiske opgaver været meget uheldig stillet.

Og som det er paa de her anførte omraade er det ogsaa paa saamange andre.

Mangelen af fyldestgørende statistik, der klart og tydeligt do-

kumenterer arbejderklassens sociale og økonomiske stilling lammer organisationen i deres arbejde mer end mange maaske aner.

Dette har da nu heldigvis i større udstrækning begyndt at indsees af de forskellige organisationer og man er paa god vei til at faa denne mangel ved organisationen ryddet afveien.

Som bekjendt var sporsmaalet om statistik opsat paa forrige kongres' dagsorden og vedtog denne enstemmig følgende resolution:

„Sekretariatet søger i forbindelse med styrelserne for de forskellige forbund at faa ordnet statistikschemaaer, der er fyldestgjørende baaede for de enkelte forbund og samtidig for hele fagorganisationen, saaledes at denne indsamling af statistik kan bli ensartet og indkommer gennem forbundenes styrelser til sekretariatet.

Kongressen paalægger sekretariatet at henvende sig til rette vedkommende med ansøgning om bidrag til optagelse af statistik“.

I henhold til denne beslutning har sekretariatet ved forretningsføreren, A. Pedersen, ladet udarbejde et statistiksystem, der kunde opfylde de krav og den hensigt, som tilsigtes i oven citerede resolution.

Hovedvanskeligheden ved opgavens løsning var selvsagt ensartetheden. Forholdene inden de forskellige organisationer er jo i mangt og meget saa vidt forskjelligt, at hvad der kan passe inden denne organisation derfor godt kan være helt ubegribeligt inden den anden. Dernæst gjaldt det at faa en bestemt plan for optagelsen og bearbejdelsen af det hele materiale, samt sørge for, at intet af opgaverne senerehen skulde gaa til spilde, uden at kunde erstattes. Men disse vanskeligheder tiltrods tror vi trygt at kunde sige, at opgaven er løst paa en nogenlunde tilfredsstillende maade og skal vi her i korte træk redegjøre for systemet og med et par ord omtale hvordan det har virket.

I betragtning af det anførte maatte man lægge an paa, at udfinde de ting, der ifølge sin natur er og maa være fælles inden samtlige organisationer, og hvorom man ønskede oplysninger, samlet paa et scheme, der kunde anvendes inden samtlige organisationer og hvorpaa opgaverne fra disse igjen kunde overføres og indsendes til centralorganisationen.

Et saadant schema blev da udarbejdet, indeholdende rubrikker for opførelsen af medlemsantal, saavel for helt- som halvtbetalende, og kvinder som mænd, hvormange af medlemmerne der er gifte og disses børneantal, dernæst for arbejdsløshed, af mangel paa arbejde som af andre aarsager og hvor mange børn de arbejdsløse har at forsørge, hvormange tabte arbejdsdage der har været i maaneden af hver enkelt aarsag, videre over hvormange, der var arbejdsløse den sidste arbejdsdag i maaneden, samt en afdeling rubrikker for specificering over arbejdsløshedens varighed fordelt i maanedens løb.

Dette schema, i forbindelse med et kvartalsschema og udkast til to protokoller for indførelsen af opgaverne blev forelagt de forskellige forbundsstyrelser paa 2 for anledningen sammenkaldte møder. Udkastene vedtoges med fuld tilslutning fra forbundsstyrelserne der besluttedes at lade schemaerne trykkes i fællesskab og at hvert forbund

skulde anskaffe det fornødne antal med tilhørende protokoller og fra januar 1904 begyndte statistikkens optagelse.

Disse schemaer anvendes fra ovennævnte tid inden samtlige forbund — med undtagelse af N. j. og metalarb.forb. — og bliver hver forbundsafdeling fra sit styre tilstillet dette hver maaned til udfyldelse. Forbundsstyrelserne indfører derpaa opgaverne fra hver enkelt afdeling i de to protokoller og af disse igjen overføres de samlede opgaver paa et fra landsorganisationen modtaget schema og indsendes til denne, hvor opgaverne videre indføres i dennes protokoller. Det samme gjentager sig hver maaned og for det andet schemaes vedkommende hvert kvartal.

Paa denne maade er der plan og ensartethed i det hele og dette maa der til. Intet af de indhentede oplysninger vil heller paa den maade kunde gaa til grunde, uden at kunde erstattes. Thi skulde opgaverne til eksempel blive ødelagt inden et eller andet af forbundene, vil disse kunne faa opgaverne erstattet ud af landsorganisationens protokoller og omvendt.

Ved siden af disse schemaer, der hovedsagelig er baseret paa statistik over arbejdsledighed, er schemaer udarbejdet for statistik over konflikter, med eller uden arbejdsstansninger, schemaer for optagelse af aarlig statistik over organisationernes styrke og ydelsesevne m. v.

For indførelse af alle opgaver er der udarbejdet tilsvarende protokoller, hvori alt indføres for nærmere at bli bearbejdet.

Det vil her føre alt for langt at redegjøre for hver enkelt af disse ting og vil dette desuden til en vis grad være overflødigt, da det kan være nok at henvise til de i nærværende beretning indtagne tabeller, hvorved enhver selv vil kunde sætte sig ind i hvad opgaverne omfatter og hvilken betydning de kan have for organisationen.

At opgaverne i mange henseender endnu er ufuldkomne siger sig selv; thi der skal en vis tid til for forstærken af en saadan sag fæster rod hos hvert enkelt medlem og organisation, hvilket er en betingelse for at opgaverne kan blive helt ud korrekt og tilfredsstillende.

Hvad der særlig kan være at anke over i saa henseende er opgaverne over arbejdsløsheden under de i opgaverne indbefattede organisationer. Aarsagen hertil er absolut at søge i den uforklarlige ligegyldighed, som de fleste af medlemmerne inden de respektive organisationer udviser, hvad angaar regelmæssig afmeldelse saalænge arbejdsløsheden vedvarer. Dette gjør sig naturligvis størst gjældende blandt alle de fag, hvis organisation ingen arbejdsledighedskasse har i virksomhed; men ogsaa de organisationer der har saadanne kasser, klager over medlemmerne i saa maade; thi saasnart arbejdsledighedsbidraget er ophørt er det ogsaa for de fleste arbejdsløses vedkommende slut med afmeldelsen.

Men paa denne maade blir organisationen sat ud af stand til, til enhver tid at ha et klart overblik over arbejdsløshedens omfang og dette er selvgivet nødvendigt, dersom man skal udfinde og bringe i forslag botemidler imod denne det kapitalistiske samfunds værste kræftskade.

Videre er opgaverne over arbejdsløshed af andre aarsager, med

mangel paa arbeide, ogsaa ufuldstændige og specielt at mærke, at de fleste organisationer paa schemaerne opfører underet, et antal tabte arbeidsdage i maaneden der har været af de anførte aarsager tilsammen, istedet for, at det skal angives hvormange arbeidsdage der er gaaet tabt af hver enkelt aarsag. Dette er nærmest organisationernes egne feil og bør derfor ogsaa snarest kunde rettes.

Opgaverne over, hvormange af de arbejdsløse der er familiefædre og hvormange børn disse har at forsørge er ogsaa høist mangelfulde og bør absolut søges rettet paa snarest. Herimod har vi fra et enkelt hold hørt indvendt, at det ikke kan forstaaes, at det hadde nogen betydning for organisationen at ha rede paa hvormange af de arbejdsløse, der er gifte og hvormange ikke. Et saadant ræsonnement tillader vi os at mene er overfladisk, da det jo let vil forstaaes, at arbejdsløsheden i lige høi grad rammer den hele familie, som den arbejdsløse selv, og naar saa er tilfælde ligger det klart i dagen, at det er absolut nødvendigt at ha opgave over hvormange personer der direkte rammes af al den nød og elendighed som arbejdsløsheden medfører. Mangler disse opgaver blir blir billedet ufuldstændigt.

Videre er der endnu for flere organisationers vedkommende diverse mangler ved opgaverne over organisationernes styrke og ydelses-evne, særlig hvad angaar opgaverne desangaaende fra de enkelte forbundsafdelinger. Da imidlertid disse mangler let springer i øinene ved at kaste et blik paa de angjældende tabeller, skal vi ikke hefte os nærmere herved, men tør vi haabe og forvente at manglerne efterhvert vil bli afhjulpne for fremtiden.

Omcend der saaledes kan paapeges flere ufuldkommenheder ved de foreliggende opgaver er dog disse over al forventning i det store og hele taget, og vel egnet til at kunne give os et nogenlunde klart overblik over forskjellige ting og forhold inden arbejderklassen og organisationen, hvorom vi tidligere manglede tilstrækkelige oplysninger. Og efterhvert som forstaaelsen af statistikkens betydning faar arbeidet sig ned i de organiserede arbeideres bevidsthed, vil opgaverne blive mere og mere fuldstændige og korrekte.

Nogen detaljeret udredning af alt hvad de forskjellige statistiske tabeller gir adgang til, kan vi denne gang ikke indlade os paa, men skal vi i det efterfølgende fremdrage nogle af hovedresultaterne og begynder vi da med

Arbeidsløsheden.

Opgaverne over arbeidsløsheden omfatter som tabel 3 udviser, aaret 1904 samt 1. kvartal 1905. Af tabellen vil man kunne udfinde hvorledes arbeidsløsheden fordeler sig og hvordan den har varieret fra maaned til maaned inden hver enkelt organisation i hele aaret, og videre kunne se, hvormange af de arbejdsløse har været familiefædre og hvormange disse har havt at forsørge — selvfølgelig med de reservationer for øie, som fremgaar af hvad vi tidligere har anført angaaende mangelen ved opgaverne.

Af de i opgaverne for 1904 omfattende organisationer vil som

hovedresultat fremgaa, at der blandt 12 184 medlemmer i januar var 1 208 arbejdsløse, hvilket svarer til en gennemsnitsprocent af 6,4; med et samlet antal tabte arbejdsdage af 20 637; i februar var der blandt 12 016 medlemmer 1 195 arbejdsløse med 17 632 tabte arbejdsdage; i marts var forholdet 1 237 arbejdsløse med 13 674 tabte arbejdsdage blandt 12 084 medlemmer. I de efterfølgende maaneder er arbejdsløsheden gaaet adskilligt ned og varierer noget fra maaned til maaned, indtil den i oktober igjen begynder at antage et uhyggeligt omfang og øger derpaa i de følgende 3 maaneder indtil den i december omfatter 1 413 arbejdsløse med 19 007 tabte arbejdsdage blandt 11 904 medlemmer. Heraf fremgaar, at arbejdsløshedens grinde spøgelse viser sig uhyggeligst i vintermaanederne og at december og januar maaned er de værste.

Det gennemsnitlige antal arbejdsledige pr. maaned udgjorde i 1904, 914 personer med et samlet antal tabte arbejdsdage af 144 385.

Hvorledes arbejdsledigheden fordeler sig blandt gifte og ugifte samt borneantallet for de første maa vi henvise til tabellen, for de organisationers vedkommende, fra hvem opgaver foreligger desangaaende.

Tar vi nu for os opgaverne for 1. kvartal 1905, der omfatter 31 organisationer, hvoraf dog flere af de hertil nykomne sees ikke at være plaget af arbejdsløshedens onde, vil fremgaa, at arbejdsløsheden i disse 3 maaneder har øget ganske betragtelig i forhold til de tilsvarende maaneder i 1904. I januar sees der saaledes at ha været 1 815 arbejdsløse blandt 11 349 medlemmer med et samlet antal tabte arbejdsdage af 31 145 mod 20 637 i januar 1904. Februar udviser 1 594 arbejdsløse blandt 13 556 medlemmer med 25 985 tabte arbejdsdage mod 17 632 i februar 1904. For marts er angivet 1 299 ledige blandt 13 561 medlemmer med 20 718 tabte arbejdsdage mod 13 674 i marts 1904.

Dette uhyggelige samfundsonde synes saaledes at blive større og større. Tager man nu i betragtning det foranførte om utilstrækkeligheden af opgaverne og dertil, at opgaverne kun gjælder de organiserede arbejdere, vil man kunne danne sig et billede om al den nød og elendighed og jammer, som tusinder paa tusinder af arbejdere med hustru og born har været undergivet, foranlediget ved arbejdsledighed, ligesom det er klart, at disse uheldige tingenes tilstand samtidig ogsaa virker i større eller mindre grad hæmmende for mange af dem, der ikke direkte berøres af arbejdsløsheden, ligesom det hele samfund tillige under saadanne forhold maa lammes i hele sin virksomhed.

Hvad angaar den arbejdsløshed som har forekommet blandt de organiserede arbejdere af forskellige andre aarsager, end mangel paa arbejde, saa henvises angaaende dette til tabel 4.

Disse opgaver omfatter de samme organisationer, som for den almindelige arbejdsløshed.

Det er beklageligt at opgave over antal tabte arbejdsdage for hver enkelt af de angivne arbejdsledighedsaarsager her ikke har kunnet angives for hver enkelt organisation, grundet mangelfuld indfyldning af schemaer for de fleste organisationer, da det selvsagt

kunde ha sin store betydning at have kjendskab hertil. Men man faar haabe, at naar manglen heraf nu klart vil sees, at da disse bliver rettet paa for eftertiden fra de angjældende organisationers side.

Af de anførte arbejdsledighedsaarsager sees i aarets løb at have gaaet tabt 125 114 arbejdsdage. Dette tilsammenlagt med de af mangel paa arbejde tabte arbejdsdage udgjør 269 499 tabte arbejdsdage i 1904 blandt medlemmer inden de opgaverne omfattende organisationer. Opgaverne i disse 2 tabeller — 3 og 4 — taler et tydeligt sprog om alle de gjenvordigheder, som arbejderne under sin kamp for tilværelsen har at kæmpe mod og som ingen arbejder under vort kapitalistiske produktionssystem kan sige sig fri for at blive rammet af, hvad tid det skal være.

Naar de herrer arbejdsgivere ved ethvert af arbejderne stillet krav paa en smule forhøielse i sin usle løn skriger op om ublue fordringer og lignende, burde de samtidig tage de gjenvordigheder, som arbejderne har at kæmpe mod, i betragtning, saa maaske den sunde fornuft vilde tilsige dem at holde sig indenfor urimelighedens grændser og erkjende, at disse gjenvordigheder maa arbejderne nødvendigvis regne med og have for øie, naar de skal indrette sin økonomi, med de dem knapt tildelte smuler.

Organisationernes selvhjælpsinstitutioner og styrke m. v.

Vore fagorganisationer, der fra første stund af har været lagt paa det rette grundlag som kamporganisationer, har efterhvert under sin udvikling indseet nødvendigheden af at tage selvhjælpsinstitutionerne i sin tjeneste, for ved disses hjælp at kunne være medlemmerne til støtte under mange af de gjenvordigheder, som arbejderne under sin kamp for tilværelsen kan være udsat for, saasom arbejdsløshed, sygdom, invaliditet m. v. Hvorvidt dette principmæssigt betragtet er rigtigt skal vi her ikke udtale os noget om: men et er jo sikkert og det er, at hvis man ikke lader selvhjælpsinstitutionerne træde i forgrunden, som organisationernes vigtigste formaal og opgave, men klart fremholder og i al sin virksomhed lægger for dagen, at fagorganisationen er og maa være kamporganisation, da kan og gjør selvhjælpsinstitutionerne sin store og uvurderlige nytte og bidrager mægtigt til at holde de ellers mindre forstaaelsesfulde og stabile medlemmer til organisationen ogsaa under fredelige forhold. Derved vinder organisationen i indre fasthed og styrke og dens udvikling gaar jævnt og sikkert fremover.

For statistisk at kunde følge og belyse organisationernes udvikling fra aar til andet, tilstilles hver enkelt af organisationerne fra sekretariatet ved hvert aars begyndelse et schema, indeholdende en hel række forskellige spørgsmål til belysning af organisationens styrke og ydelsesevne i aarets løb. Saadanne opgaver foreligger for 1902, 1903 og 1904. Opgaverne for 1902 er imidlertid høist mangelfulde da de engang efter tysk mønster anvendte schemaer ikke helt passet

efter vore forhold, hvorfor meget af dem blev misforstaaet og folgelig blev opgaverne i forhold dertil. Imidlertid gir ogsaa disse opgaver, tiltrods for sin mangelfuldhed, et overblik over de angaaende organisationers styrke og ydelsesevne i 1902. Af opgaverne, der findes paa tabel 5, vil sees, at disse organisationer ved udgangen af 1902 talte 13 forbund og 6 enkeltstaaende fagforeninger eller ialt 286 fagforeninger med et samlet medlemsantal af 12 813. Ved udgangen af aaret 1901 havde disse organisationer en samlet kassebeholdning af kr. 105 538,09, hvilken ved udgangen af aaret 1902 var steget til kr. 146 451,21 altsaa en øgning med kr. 40 913,12. I samlet streikeunderstøttelse inden sine egne og andre organisationer udbetalte de samme organisationer i aaret kr. 23 578,14, i arbejdsledigheds- og reisebidrag kr. 31 912,24, til agitation kr. 4 751,45 o. s. v. Fagbladenes kostende udgjorde kr. 7 633,33 o. s. f.

Ser man nu paa opgaverne for 1903 paa tabel 6 a og b, vil man se, at disse er langt mere udtømmende og fyldestgørende end for 1902, ligesom de ogsaa omfatte flere organisationer. Disse opgaver omfatter 13 forbund med 286 afdelinger samt 10 enkeltstaaende fagforeninger, saaledes ialt 296 fagforeninger med et samlet medlemsantal af 14 639. Til lønning af funktionærer udbetaltes kr. 17 850,00 inden forbundene og kr. 970,00 inden de enkelte forbundsafdelinger.

Kassebeholdningen inden disse organisationer udgjorde ved udgangen af 1902 kr. 159 111,63 og var ved udgangen af 1903 øget til kr. 191 670,21, altsaa en forøgning af kr. 32 558,58.

Til konflikter inden sin egen midte og til saadanne inden landsorganisationen udbetaltes kr. 162 712,45, i arbejdsledigheds- og reisebidrag kr. 41 816,25, i sygebidrag kr. 28 321,42 og begravelses- og forsikringsbidrag kr. 5 185,33, til fagbladene medgik kr. 11 187,31 o. s. f.

Opgaverne for 1904, tabel 7 a og b, omfatter 14 forbund med 310 afdelinger, samt 18 enkeltstaaende foreninger, ialt 328 fagforeninger med et samlet medlemsantal af 16 227. I løn til funktionærer udbetaltes i aaret kr. 17 790,00 inden forbundene, og inden forbundsafdelingerne og de enkeltstaaende foreninger kr. 6 528,00, tilsammen kr. 24 318,00.

Kassebeholdningerne udviste ved udgangen af 1903 et beløb af kr. 223 445,54 og ved udgangen af 1904 et beløb af kr. 295 250,55, en øgning paa hele kr. 71 805,01. Til konflikter udbetaltes kr. 84 083,97, i arbejdsledigheds- og reisebidrag udbetaltes kr. 49 873,61, i sygebidrag udbetaltes kr. 23 033,39, i begravelses- og forsikringsbidrag kr. 19 919,40; til agitation anvendtes kr. 5 701,52 og til fagbladene medgik kr. 10 411,41 o. s. v.

Inden de i opgaverne for 1902, 1903 og 1904 omfattende organisationer er i samlet direkte bidrag til medlemmerne under arbejdsstansninger, arbejdsløshed, sygdom, reisebidrag, begravelsesbidrag m. v. i de 3 aar udbetalt kr. 461 036,46, altsaa nære op imod en halv million kroner.

Angaaende hver enkelt organisations vigtigste indtægter og ud-

gifter henviser vi til tabellerne; ligesaa for kontingentens størrelse inden hver enkelt organisation m. v.

Ønsker man videre at sætte sig ind i og gjøre sine betragtninger over udviklingen fra aar til andet for hver enkelt af organisationerne gir opgaverne god anledning hertil.

Kaster man et blik paa tabel 6 a og 7 a springer straks i øinene at 2 meget vigtige afsnit, er høist mangelfuldt udfyldt, nemlig afsnittet om antal arbejdere i faget og de særlige opgaver vedrørende forbundsafdelingerne.

Vi indrømmer fuldt ud, at det for flere af organisationerne kan ha sine store vanskeligheder for tiden at skaffe helt ud tilfredsstillende oplysninger om antal arbejdere i sit fag eller arbejdsbranche, men med en kraftanstrengelse mener vi dog at tilnærmelsesvis maatte det kunde gaa an at komme det, og enhver vil jo indse, at saalænge dette mangler blir der et hul i de statistiske oplysninger som til en vis grad forringer værdien af enkelte af de andre opgaver. Det samme gjælder hvad angaar antallet af arbejdsgivere og de særlige opgaver vedrørende forbundsafdelingerne.

Vi tør haabe og forvente at de angjældende organisationer gjør hvad gjøres kan for i indeværende aar at indhente de manglende opgaver, saa næste aars statistik kan bli helt ud tilfredsstillende.

Som slutsats paa de statistiske oplysninger for denne gang indtager vi som tabel 8 en opgave over de organisationers medlemsantal, som sekretariatet har staaet i rapport med i aaret 1904. Af denne opgave vil man kunde udfinde hver enkelt organisations medlemsantal i januar og december samt gennemsnitsantallet i aarets tolv maaneder. Ligeledes vil sees hvordan de helt- og halvtbetalende medlemmer fordeles sig inden organisationerne, saantidig som fremgangen let vil kunde udfindes for hver enkelt organisation.

*

*

*

Idet vi afslutter nærværende beretning føler vi trang til at rette en varm tak til samtlige de organisationer, der beredvillig har tilstillet os oplysninger og derved sat os istand til for første gang ved et nogenlunde udtømmende statistisk materiale at kunde belyse organisationens stilling og styrke. Dertil en særlig tak til de centralorganisationen tilsluttede organisationer og disses styrelser for godt og frugtbringende samarbejde i den forløbne periode.

Som totalindtryk af de i beretningen meddelte oplysninger tror vi at ha enhver med os naar vi udtaler, at organisationen hviler paa et solidt grundlag og at den i den forgangne tid har udrettet adskilligt godt for sine medlemmer og at fremgangen, forholdene taget i betragtning, har været upaaklagelig.

Vistnok maa det indrømmes, at endnu staaer adskilligt tilbage specielt hvad tilslutning angaar for mange organisationers vedkommende: men vi føler os overbevidst om at det ved et kraftigt og ihærdigt arbejde snart skal lykkes at faa vækket de endnu aandeligt og for sine og sin stands interesse sovende og forstaaelsesløse klassefæller

og bibringe disse forstaaelsen af organisationens, sammenslutningens betydning og nødvendighed og derved faa dem til at deltage i kampen for sin egen frigjørelse.

Med ønsket om fortsat fremgang for hver enkelt organisation og med haabet og ønsket om, at vor centralorganisation snarest maa faa den glæde at tælle samtlige fagorganisationer inden sin ramme til fælles virke for fælles sag slutter vi med et leve arbeidernes solidaritet og organisation.

Ekstrakt af administrationskassens regnskab

Indtægt:

Træarbejderforbundet, administrationskontingent	kr.	378,10
Stenhuggerforbundet do.	-	368,20
Formerforbundet do.	-	542,30
Boghinderforbundet do.	-	140,20
Malerforbundet do.	-	330,90
Bagerforbundet do.	-	598,80
Murerforbundet do.	-	251,10
Skotøiarb. forbund do.	-	321,90
Arbejdsmandsforbundet do.	-	3 585,70
Møbelsnedkerforbundet do.	-	169,10
Jern- og metalarbejderforbundet do.	-	493,90
Hvidgarvernes forening do.	-	7,00
Murarbejdernes do. do.	-	27,00
Fyrstikarb.s do. do.	-	56,20
Handskemagernes do. do.	-	23,70
Telefonarb.s do. do.	-	64,00
Korkekjernerne do. do.	-	34,00
Blikkenslagernes do. do.	-	45,00
Renovationsarb.s do. do.	-	32,00
Logarvernes do. do.	-	13,50
Sukkervarearb.s do. do.	-	39,90
Hanskesyerskerne do. do.	-	14,80
Hattemagernes do. do.	-	30,00
Slakter- og Pølsemegetersv.s forening, Bergen, do.	-	5,00
Kr.a. Rebslagerforening, do.	-	3,00
Indtægt af seksaen (kongressen 1903)	kr.	7 575,30
Salg af love.	-	97,00
Indbetalt af forbundene til agitation	-	54,15
Indkommet for statistikmateriel	-	375,40
Salg af beretninger	-	920,83
Tilskud til udgifter i anledning oprettelse af industri- og arbejdsraad:		
Jern- og metalarbejderforbundet	kr.	20,00
Skrædderforbundet	-	10,00
Styret for det norske arbeiderparti.	-	20,00
Refunderet af J. Johnsen efter reiser for landsorganisationen	-	50,00
Laan af streikekassen	-	23,76
Indvundne renter	-	600,00
Kassebeholdning fra 15. mai 1903	-	17,63
Tilsammen		kr. 10 365,23

fra 15de mai 1903 til 1. juli 1905.

Udgift:

Kontorrekvisita	kr.	159.26
Tryksager	-	1 898.51
Abonnement paa tidsskrifter og aviser	-	114.15
Lønninger (formand og forretningsfører 25 $\frac{1}{2}$ md. á kr. 150.00).	-	3 825.00
Repræsentations- og reiseudgifter	-	904.36
Porto	-	161.23
Ekstra kontorarbeide	-	220.00
Bevilgninger til sekretær og revisorer og D. Jensen for statistikarbeide	-	140.00
Til agitation.	-	545.65
Telefonafgifter	-	173.25
Husleie	-	507.00
Udgift ved kongressen 1903.	-	491.40
Oversættelsesarbeide	-	25.00
Assurancepræmier	-	5.50
Juridiske oplysninger.	-	25.00
Diverse	-	141.69
Udgift ved industri- og arbeidsraadskomitéer	-	79.00
Registratoret for avisudklip	-	6.66
Revisionsstempel	-	7.60
Inventar	-	64.00
Avertissementer	-	12.00
Pr. balance	-	858.67

Tilsammen kr. 10 365.23

Pr. 1ste juli 1905.

A. Pedersen.
forretningsfører.

Status pr.

Aktiva:

Inventarkonto	kr.	450,00
Kontorrekvisita	-	150,00
Love og kongresprotokoller	-	75,00
Statistikmateriel	-	315,00
Udestaaende fordringer:		
Skiffertækkernes forening for tre kvartaler i 1903 à 10 medlemmer .	-	3,00
Renovationsarbeidernes forening for 2det kvartal 1905 à 40 medlemmer	-	4,00
Kassebeholdning pr. 1—7—05	-	858,97
Pr. balance (underskud)	-	219,03

Tilsammen kr. 2 075,00

Inventarfortegnelse:

Et skab, avisreol, skrivepult med reol, vægskrivepult med hylde, jernskab og jernskrin, kopipresse med stativ, et Norgeskart, autografpresse med tilhørende kogeapparat og kasserol m. m., papirkurv, 3 fotografier og 4 andre billeder. 2 kontorstole, protokoller, regnskabsbøger, statistikmateriel, kontorrekvisita m. m.

Pr. 1ste juli 1905.

A. Pedersen.

Regnskaberne er reviderede og befundet i orden ifølge bøger og bilage. Bankkontrolleret.

Kr.a 14de juli 1905.

Herm. Olsen, J. Myhre,
Revi-

1ste juli 1905.

Passiva:

Laan af streikekassen	kr. 2 000,00
Sekretæren (bevilgning ikke hævet)	10,00
Husleie for 2det kvartal 1905	65,00

Tilsammen kr. 2 075,00

Pr. 1ste juli 1905

A. Pedersen,
forretningsfører.

bøger og kassebeholdning efterseet samt indtægterne efter regnskabets afslutning

A. E. Gundersen.
sorør.

Ekstrakt af streikeregnskabet fra

Indtægt:

Kassebeholdning pr. 15—5—03	kr.	4641,13
Bogbinderforbundets ekstrakontingent	kr.	1 248,38
Træarbejderforbundets do.	"	3 766,00
Formnerforbundets do.	"	5 580,50
Malerforbundets do.	"	2 940,50
Stenhuggerforbundets do.	"	2 805,80
Bagerforbundets do.	"	6 080,00
Murerforbundets do.	"	1 626,15
Jern- og metalarbejderforbundets do.	"	995,37
Arbejdsmandsforbundets do.	"	28 690,75
Skotøiarbejderforbundets do.	"	2 352,21
Møbelsnedkerforbundets do.	"	1 668,25
Hvidgarvernes forenings do.	"	69,50
Murarbejdernes do. do.	"	177,00
Fyrstikarbejdernes do. do.	"	586,00
Handskemagernes do. do.	"	213,00
Telefonarbejdernes do. do.	"	640,00
Korkeskjærernes do. do.	"	285,50
Blikkenslagernes do. do.	"	371,50
Renovationsarb.s do. do.	"	220,00
Logarvernes do. do.	"	137,00
Sukkervarearb.s do. do.	"	226,29
Hattemagernes do. do.	"	385,25
Handskesyernes do. do.	"	103,66
	kr.	61 208,61
Indkommet til arbejderne paa Orkedalsøen	"	390,13
Arbejdsmandsforbundets rest paa laan med renter	"	526,40
Frivillige bidrag til lockouten i Sverige i 1903	"	11,00
Indkommet til diamantarbejderne i Holland	"	884,71
Arbejdernes aktietrykkeri tilbagebetalt laan, kr. 1 000,00, med renter	"	1 041,28
Diverse indtægt	"	1,50
Indkommet til grubearbejderne i Tyskland	"	1 809,10
Til lockouten i Sverige	"	1 025,55
Renter	"	283,43

Tilsammen kr. 71 822,84

15de mai 1903 til 1ste juli 1905.

Udgift:

Formerne i Bergen 1903	understøttelse	kr. 750,00	
Murerne i Kristianssand	do.	112,00	
Træarbejderne i Bergen 1903	do.	150,00	
Sømarbejderne i Kr.a	do.	2 456,00	
Efterbevilgning til stenliggerne i Kr.a efter streiken 1902	do.	50,00	
Formerne i Kragerø	do.	2 752,00	
Murerne i Sandeffjord	do.	32,00	
— ved Borregaard	do.	175,00	
Skofabrikarbejderne i Drammen	do.	63,48	
— ved Salomon i Kr.a	do.	35,00	
— " Halvorsen i Fr.hald	do.	592,00	
Formerne i Aalesund	do.	1 549,36	
Arbejderne paa Snarøen	do.	17 480,00	
Bagerne i Tønsberg	do.	568,00	
Træarbejderne i Drammen	do.	32,00	
Sagbrugsarbejderne i Fr.stad	do.	912,00	
Møbelsnedkerne i Trondhjem	do.	464,00	
— i Stavanger	do.	144,00	
Malerne i Trondhjem	do.	760,00	
Tømmern. og snedkerne i Aalesund	do.	2 320,00	
Bødkerne i Stavanger	do.	336,00	
Arbejderne ved Gibelhausens hovleri i Fr.stad	do.	1 120,00	
			kr. 42 603,36
Arbejderne paa Orkedalsøen			390,13
Lockouten i Sverige 1903			2 000,00
Hollandske diamantarbejdere			500,00
Grubearbejderne i Tyskland			500,00
Russiske arbejdere			600,00
Reiser i anledning konflikter			277,95
Lockouten i Sverige 1905.			4 000,00
Laan til Arbejdernes aktietrykkeri.			1 000,00
— - administrationskassen			600,00
Telegrammer og porto			14,68
Sagsomkostninger i processen landsorganisationen kontra disponent Wikt. Andersen, Kr.a spigerværk			500,00
Forligsmæglinger og forhandlinger			73,00
Agitation i anledning formerlockouten			668,15
Trykning af redegjørelse om formerkonflikten, statistikprotokol og schenaer samt bidragslister			740,25
Pr. balance			17 555,32

Tilsammen kr. 71 822,84

Pr. 1ste juli 1905.

A. Pedersen.
forretningsfører.

Status pr.

Udestaaende fordringer:	
Tobaksarbejderforbundet	kr. 452,26
De samvirkende fagforeninger i Kristiania	" 1 455,49
Skiffertækkernes forening i Kristiania	" 45,50
Laan til administrationskassen	" 2 000,00
Udestaaende af den sidst udlignede ekstrakontingent	" 1 602,57
Kapitalbeholdning	" 17 555,32

Tilsammen kr. 23 111,14

Regnskaberne er revideret og fundet i orden ifølge bøger og bilage. Bankafslutning kontrolleret.

Kr.a 14de juli 1905.

Herm. Olsen. J. Myhre,
Revi-

1ste juli 1905.

Kapitalbeholdning og udestaaende fordringer:
Pr. balance kr. 23 111,14

Tilsammen kr. 23 111,14

Pr. 1. juli 1905.

A. Pedersen,
forretningsfører.

bøger og kassebeholdning efterseet samt de indkomne indtægter efter regnskabets

A. E. Gundersen.
sorer.

Tabel 1.

Streikestatistik for 1903, 1904 og 1905.

Organisationens navn Fag og sted for konflikten	Nær arbejds- standningen ind- træde	Konfliktens årsag	Samlet antal i konflikten indbefattede				Antal arbejdere i faget paa stedet	Antal organiserede	I konflikten del- tagende i landets nærorganisere	Gjennem- snitsløn		Arbejdstid pr. uge		Andre opnaaede forbedringer	Antal arbejds- løse grundet konflikten	Antal arbejds- villige under kon- flikten	Konfliktens udfald	Nær afsluttet	Samlede udgifter	Heraf fra landsorgani- sationen	
			Mænd	Kvinder	Heraf gifte					Ant børn at for- sørge	For konflik- ten	Efter kon- flikten	For konflik- ten								Efter konflik- ten
					Mænd	Kvinder															
1. <i>Norsk arbejdsmandsforbund.</i> Somsmedene ved Den norske hestesko- sømfabrik, Kr.a.	29.-8. 1903	Ny arbejdsordning. Krav paa 10 pct. lønsforhøielse og tarifens opslag i fabriken.	40	—	31	—	118	135	56	Ingen	Pr. uge Kr. 17.00	Pr. uge Kr. 17.50	Pr. dag 10 timer	Pr. dag 10 timer	Udlevering af løns- tarifen.	82	Ingen	Afsluttedes ved voldgift, hvorved arbejderne til- kjendtes 3½ pct. løns- forhøielse.	6.—1. 1903 (10 uger)	5325.13	2456.00
2. <i>Norsk formerforbund.</i> Formerne ved Kragerø mek. værksted og støberi.	27.-2 1903	Ca. 25 pct. løns- reduktion.	16	—	12	—	22	19	16	3	Pr. uge Kr. 23.00	Pr. uge Kr. 23.00	10 timer	10 timer	Ingen	Ingen	Uorga- ni- serede 3	Lønsreduktionen af- værgedes.	3.—8. 1904 (23 uger)	4472.80	2752.00
3. <i>Norsk murerforbund.</i> Murerne i Sandefjord.	1.—4. 1904	Opsigelse af over- enkomst fra me- strenes side uden at de vilde have nogen ny istand- bragt.	4	—	3	—	11	7	7	Ingen	Pr. uge Kr. 30.00	Pr. uge Kr. 30.00	Pr. dag 10 timer	Pr. dag 10 timer	Ingen	Ingen	Ingen	Mestrene maatte fornye den af dem selv opsagte overenkomst med 3 mdr.s opsigelsesfrist.	26.—5. 1904 (6 ug.)	116.25	32.00
4. <i>Norsk murerforbund.</i> Nurerne ved Borregaard pr. Sarpsborg.	14.—4. 1904	Krav om garanti for bibeholdelse af de gamle lønnings- satsor for hellig- arbejde.	18	—	12	—	28	29	23	6	Pr. uge kr. 24.00	Pr. uge kr. 24.00	10 timer	10 timer	Ingen	Ingen	11 hvoraf 1 organi- seret	Arbejdet gjenoptages paa de gamle betingelser med forhøiede procentsatser dog uden kontrakt fast- slaaet.	16.—5. 1904 (5 ug.)	261.10	176.00
5. <i>Norsk skotøiarbejderforbund.</i> Fabrikarbejderne ved Salomons sko- fabrik, Kr.a.	16.—4. 1904	Lønsreduktion, der fra arbejderne side blev besvaret med fremsættelse af en lønsarif.	60	58	21	4	57	370	146	5	?	?	Pr. uge 55¾ time	Pr. uge 55¾ time	Organisationsrettens anerkjendelse	?	130 hvoraf 19 organi- serede	Delvis seir som anført under p. 15	25.—6. 1904 (14 u.)	2053.75	3500.00
6. <i>Norsk skotøiarbejderforbund.</i> Fabrikarbejderne ved Halvorsens sko- fabrik i Fredrikshald.	23.—4. 1904	Lock-out	11	—	8	—	16	200	20	Ingen	Pr. uge ca. kr. 13.00	Pr. uge kr. 13.00	Pr. uge 57 timer	Pr. uge 57 timer	Ingen	?	6 hvoraf 1 organi- seret	Uafgjort. Blokaden fortsattes.		785.50	592.00
7. <i>Norsk skotøiarbejderforbund.</i> Skofabrikarbejderne i Drammen.	16.—4. 1904	Angreb paa for- eningsretten fra fabrikens side. Ar- bejderne svarede med en ny pris- tarif.	38	24	25	2	47	96	67	?	?	Pr. uge 57 timer	Pr. uge 57 timer	Ingen	Ingen	76 hvoraf 10 organi- serede	Fabriken holdes blokeret for organiseret arbejds- kraft.	15.-10. 1904	8751.28	6348.00	
8. <i>Norsk arbejdsmandsforbund.</i> Hovleri- og tømtearbejderne paa Snarøen.	1.-10. 1904	Nedslag i arbejds- priserne	178	—	95	—	263	183	178	3	—	—	Pr. uge 60 timer	Pr. uge 60 timer	56 mand fik fra 5—10 pct. tillæg til de tidligere arbejds- priser. 7 af disse fik desuden dag- lønne forhøiet fra 2 kr. til 2.50 i den tid de arbejder for dagen.	Ingen	10 tilhorte paa en ind- tagelse nær overklassen	120 af de ved konflikten ledigblevne arbejdere gjenindtoges og blev der oprettet overenskomst for 1 aar.	31.-12. 1904	22055.61	17480.00
9. <i>Norsk arbejdsmandsforbund.</i> Sag- og hovleriarbejderne ved Fjelds- kilens brug, Fredriksstad.	1.-4. 1905	Lønsreduktion. Afslag 5—30 pct.	67	—	44	—	147	73	67	6	Pr. uge kr. 14.00 26.00	Pr. uge kr. 14.00 26.00	Pr. dag 10 timer	Pr. dag 10 timer	Blev indgaaet over- enskomst paa 1 aar ad gangen med 3 måneders gjen- sidig opsigelses- frist.	Ingen	Ingen	Det hele lønsnedslag blev afværget.	28.-4. 1905	2002.05	912.00
10. <i>Norsk formerforbund.</i> Formerne i Aalesund.	20.-5. 1904	Krav om 5 øres lønsforhøielse pr. time.	9	—	5	—	11	9	9	Ingen	Pr. time kr. 0.35	Pr. time kr. 0.37 0.38	Pr. dag 10 timer	Pr. dag 10 timer	Ingen	Ingen	Ingen	Der opnaaedes 2 à 3 øres lønsforhøielse pr. time.	9.-1. 1905	2222.50	1549.36
11. <i>Norsk jern- & metalarb.forbund.</i> Smede og mekanikere ved Kristiania spigerværk, Nydalen.	10.-1. 1903	Spigerklippernes streik. Dels sym- patiststreik, dels lock-out.	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ingen	—	—	For Jern- & metalarb.- forbundets medlemmers velk. status quo.	25.-4. 1903	882.59	
12. <i>Norsk jern- & metalarb.forbund.</i> Instrumentmagere og elektriskere ved Jacobsens elektr. værksted, Kr.a.	20.-3. 1903	Lønsreduktion for 5 mand med 1—3 kr. pr. uge.	20	3	—	—	—	23	6	—	—	—	—	—	Ingen	7	Kompromis	20.-5. 1903	1338.00		
13. <i>Norsk jern- & metalarb.forbund.</i> Maskin- og jernskibsbyggerne i Bergen.	21.-3. 1903	Lønskrav. Alm. lønsforhøielse og mindsteløn.	1015	—	—	—	—	1300	1100	100	—	—	Pr. uge 59½ time	Pr. uge 59½ time	Akkordpriserne blev fastslaaet for 2 aar uforandret.	30	Ingen	Overenskomst af 11. juni 03. Arbejdet gjenopto- 15 juni. Opnaaedes ½ à 2 øres forhøielse pr. time.	15.-6.	7874.27	
14. <i>Norsk jern- & metalarb.forbund.</i> Maskin- og pladearbejderne ved Moss verft og dykkerkompagni	25.-6. 1904	Lock-out paa gr. af at arbejderne efter beslutning skøftede St. Hans- dag.	72	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	En formand blev opsagt efter krav fra arbejderne side.	Ingen	Ingen	Kompromis. Alle kom i arbejde igjen.	29.-6. 1904	258.56	
15. <i>Norsk jern- & metalarb.forbund.</i> Smedene paa A. L. Thoms mekaniske værksted, Kristiania.	20.-7. 1904	Lønskrav fra arbej- derne. 3 og 4 øre pr. time.	13	—	—	—	—	12	1	—	—	—	—	—	Ingen	3	Ingen	5 mand fik 2 øre og 5 mand 1 øres lønstillæg pr. time.	8.-8. 1904		
16. <i>Bagerforbundet.</i> Bagerne i Aalesund.	25.—5. 1905	Krav om lønsarif fra svendenes side.	4	—	—	—	—	45	40	—	Pr. uge kr. 17.00	Pr. uge kr. 20.00	—	—	Delvis afskaffelse af kost og logi i mesterens hus.	—	10	Maa betragtes som delvis seir for arbejderne, da de fleste meste har under- skrevet tarifen.			
17. <i>Bagerforbundet.</i> Bagerne i Tønsberg.	3.—12. 1904	Krav fra svendenes side om lønsarif.	8	—	2	—	—	22	22	—	—	—	—	—	Delvis afskaffelse af kost og logi i mesterens hus. En- kelte opnaaede løns- forhøielse.	—	8	Maa betragtes som tabt.	1.—5. 1905		568.00
18. <i>Møbelsnedkerforbundet.</i> Møbelsnedkerne i Trondhjem.	6.—5. 1905	Krav fra arbejderne side paa gjenstem- førelse af mindste- lønsarif i forbin- delse med time- lønnes forhøielse.	27	—	11	—	37	28	26	1	Pr. uge kr. 20.00	Pr. uge kr. 21.00	60 timer	60 timer	Fastsættelse af minstelønsarif, garanteret time- løn under akkord- arbejde.	—	1	Opnaaedes 5 pct. løns- tillæg til den for gjæl- dende timeløn.	7.—6. 1905	714.75	464.00
Tilsammen			1614	85	269	6	757												134 784.14	36 829.36	

Anmærkning: Opgave over udgifterne vedrørende konflikten i bagerfaget i Tønsberg og Aalesund foreligger ikke.

Tabel 2.

Statistisk opgave

over

lønbevægelser og konflikter, der er bilagt uden arbejdsstansning, i aarene 1903, 1904 og 1905.

Organisationens navn Fag og sted for konflikten	Aar og dato	Konfliktens årsag	Antal berørte af konflikten				Pladsene blev opsagt		Gennemsnits- løn		Arbejdstid pr. uge		Andre opnaaede forbedringer	Antal afholdte for- hand- lings- møder	Konfliktens udfald	Grundene, der talte for billeggelsen	Naar afsluttet
			Arbejdere		Arbejdsgivere		Af arbejd.	Af arb.sld.	Før konfl.	Efter konfl.	Før konfl.	Efter konfl.					
			org.	uorg.	org.	uorg.											
1. <i>Malerforbundet:</i> Malerne i Trondhjem.	1904	Overenskomstens opsigelse fra forbundsafdelingens side.	65	65	10	20			Pr. time 40 og 30 ore	Pr. time 40 og 30 ore	60 timer	60 timer		2	Konflikten blev foreløbig ind- stillet og udsattes til næste aar.	Daarlige organisations- forhold.	31. august 1904
2. <i>Malerforbundet:</i> Malerne i Kristiania.	1904	Overenskomstens opsigelse fra forbundsafdelingens side.	400	250	70	130			Pr. time 45 og 35 ore	Pr. time 45 og 35 ore	60 timer	60 timer	En ny og forbedret over- enskomst.	3	Konflikten afsluttedes uden lønsforhøielse.	Kravet blev indrømmet idet lønsforhøielse ikke var tilsigtet ved over- enskomstens opsigelse.	7. juli 1904
3. <i>Malerforbundet:</i> Malerne i Aalesund.	1905	Opsigelse af overenskomsten fra afdelingens side med krav en ny og forbedret overens- komst med forhøiet timeløn.	160	2	21		9. juni		40 og 35 ore	50 og 45 ore	54 timer	54 timer	En ny og forbedret over- enskomst idetheletaget.	4	Overenskomst kom istand.	Kravets indrømmelse.	23. mai 1905
4. <i>Tvæarbejderforbundet:</i> "Nøstet trævarefabrik", Drammen.	juni 1903	Opsigelse af lønstarifen fra fabrikens side.	45	5	1				Akkord		57 timer	57 timer		4	Tarifen blev igjen undertegnet. De fleste punkter forblev ufor- andrede. Arbejderne firede i nogle punkter og fik forhøielse i andre.	Arbejderne fandt ordnin- gen tilfredsstillende.	Juni 1903
5. <i>Tvæarbejderforbundet:</i> Bødkerne i Stavanger (Bjellands værksted).	1905	Lønsnedslag	5	2		1			Akkord		57 timer	57 timer		2	Lønsnedslaget toges tilbage		
6. <i>Tvæarbejderforbundet.</i> Maskinsnedkerne i Drammen.	1905	Tarifbrud fra arbejdsgivernes side. Tvistighed om for- staaelse af tarifen.	1		1				Akkord					2	Arbejderne gik med paa en liden indrømmelse for masse- produktion.	Sagen blev ordnet til- fredsstillende for ved- kommende arbejder.	
7. <i>Bagerforbundet.</i> Bagerne i Bergen.	1905	Krav om garanteret mindste- løn for fagets arbejdere.	140	10			25. mai		Pr. uge 18 kr.	Pr. uge 19 - 20 -	60 timer	60 timer	Ordningen med kort opsigelse for svendene hos mesteren antage- lig ophævet.	3	Der opnaaedes en garanteret mindsteløn af 18—19 og 20 kr. pr. uge. Kravet gjaldt 18 og 20 kr. i mindsteløn.		7. juni 1905
8. <i>Formnerforbundet.</i> Formerne ved Frognerkilens fabrik. Kra.	1904	Nægtelse af akkordarbejdets udvidelse.	24		1		26. juni		Pr. time 37 ore	Pr. time 39 ore	57 timer	57 timer		2	Konflikten afsluttedes. For- handlingerne førtes videre angaaende akkordarbeidet ved samtlige støberier.		
9. <i>Formnerforbundet.</i> Formerne ved Akers mek. værksted, Kra.	Oktbr. 1904	Lønsnedsættelse for 3 mand med henholdsvis 6, 6 og 4 øre pr. mand.	3		1				Pr. time 40 ore 38 - 36 -	Pr. time 40 ore 38 - 36 -	57 timer	57 timer		1	Lønsnedslaget toges tilbage.		
10. <i>Hvidgarvernes forening.</i> Hvidgarverne hos Brødrene Hallén. Kra.	April 1905	Tariioptigelse fra foreningens side.	8				1. april		Pr. time 40 ore	Pr. time 45 ore	57 timer	57 timer		4	Tarifen blev igjen underskrevet.		
11. <i>Norsk stenhuggerforbund:</i> Stenhuggerne ved Hov og Torp.		Lønskrav. Ca 5 pct. forhøi- else paa specielle arbejder.	20	40	1									1	Kravet indrømmedes		
12. <i>Norsk stenhuggerforbund:</i> Stenhuggerne ved Spjæroen.		Lønskrav af fra 5—15 pct. i akkorpriser paa specielle arb.	25	10	1									5	Gennemsnitlig opnaaedes 5 pct. forhøielse i priserne.		
13. <i>Norsk stenhuggerforbund:</i> Stenhuggerne i Kristiania.		Arbejdsgiverne betalte under den omforenede pris.	20	7	1									4	Forholdene blev tilfredstil- lende ordnet.		
14. <i>Norsk stenhuggerforbund:</i> Stenhuggerne i Fredriksstad.		Lønsnedslag ca. 5 pct.	15	10	1									3	Forbundsstyret opfordrede ar- bejderne til at modsætte sig lønsnedslaget, men arbejderne, der var daarlige organiseret, kunde ikke.		
15. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne ved Liholt.		Lønskrav af 5 pct.	60	10	1									3	Kristianitarifen af 1899 + 10 pct. blev tariffmæssig fast- slaaet og kan kun ophæves ved opsigelse 6 mdr.s varsel til 1. april.	Kravet blev indrømmet.	
16. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne i Kristiania.		Lønskrav af 15 pct. og prisen tariffmæssig fastslaaet for et specielt arbejde.	60		1									4	Kravet blev indrømmet.		
17. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne ved Hov, Stumberg og Fagerholt.		Arbejderne forlangte regel- mæssige lønninger samt et rigtholdigere udvalg af ulige dimensioner paa sten at hugge samtidig.	60	100	1									1	Kravet blev tildels indrømmet.		
18. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne ved Bakke.		Lønskrav af ca. 10 pct. og tariffmæssig fastslaaelse af akkordprisen for et specielt arbejde.	60	10											Kravet indrømmedes.		
19. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne ved Ystehede.		Lønskrav af ca. 15 pct. Kon- flikten kom ogsaa i sit videre forløb til at omfatte spørgs- maalet arbejdernes medbestem- melsesret ved fastsættelse af akkordpriserne.	51	3		1		8. febr.					Arbejderne seirede i spørgsmaalet organisa- tionens medstemmelses- ret ved fastsættelse af akkordpriserne.	2	Arbejdet var stanset i 3 uger uden officiel streik. Det om- tvistede arbejde blev udiørt paa timeløn.		
20. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne ved Liholt.		Lønskrav af 10 pct. samt uenighed om hugningsraden (huggerregler).	70	10	1								Arbejdernes synsmaade med hensyn til hugge- reglerne blev anerkjendt.	5	Arbejderne fik 5 pct. løns- forhøielse indrømmet.	Arbejderne blev blokeret, saa de ikke fik arbejde andre steder og maatte derfor gi afkald paa 5 pct. af det forlangte.	
21. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne ved Thorsnes.		Lønskrav af 10 pct. paa en- kelt stensort.	30	10	1								Arbejdsgiverne frafaldt en betydelig skjærpelse af huggerreglerne.	2	Kravet indrømmedes.		
22. <i>Norsk stenhuggerforbund.</i> Stenhuggerne ved Øienkilen.		Krav om forhøielse paa en spe- ciel stensort af ca. 20 pct.	24	20	1									1	Kravet indrømmedes.		

Tabel 2.

Statistisk opgave

over

lønbewægelser og konflikter, der er bilagt uden arbejdsstansning, i aarene 1903, 1904 og 1905.

Organisationens navn Fag og sted for konflikten	Aar og dato	Konfliktens årsag	Antal berørte af konflikten				Pladsene blev opsagt		Gjennemsnits- løn		Arbejdstid pr. uge		Andre opnaaede forbedringer	Antal afholdte for- hand- lings- møder	Konfliktens udfald	Grunde, der talte for bilæggelsen	Naar afsluttet
			Arbejdere		Arbejdsgivere		Af arbejd.	Af arb.sag.	For konfl.	Efter konfl.	For konfl.	Efter konfl.					
			org.	uorg.	org.	uorg.											
23. Handskemagernes forening. Kra.		Fabrikantens nægtelse af at betale efter styktarifen.	1			1	6. maj							2	Efter forhandling og nogle mindre forandringer i tarifen blev denne underskrevet og arbejdet gjenoptaget efter 8 dages forløb.		Mai 1905
24. Handskemagernes forening. Kra.		Krav om mindstelønstarif for ugesvende.	30			1	26. august		Pr. dag kr. 2.80	Pr. dag kr. 3.50	54 timer	54 timer		1	Opnaaedes en mindsteløns- tarif for ugesvende paa 16 kr. første aar, 18 kr. andet aar efter løretidens udløb og siden 22 kr.		Agust 1904
25. Handskemagernes forening. Kra.		Nedslag i akkordtarifen af ca. kr. 2.00 pr. uge.	22			1			Pr. dag kr. 2.80	Pr. dag kr. 2.90	54 timer	54 timer		En skrivelse blev afsendt	Lønsnedslaget toges tilbage.		Juni 1904
26. Norsk arbejdsmandsforbund. Støberiarbejderne ved Kværner brug, Kra.		Arbejdet onlagdes fra akkord til timeløn, hvorved arbejderens fortjeneste reduceredes med ca. 7 kr. pr. uge pr. mand.	6	—	1	—			Akkord		57 timer	57 timer	Arbejderne erholder time- løn naar akkordarbejde ikke anvendes.	1	Akkordprisen reduceres med 10 pct.	Paa grund af den op- naaede forbedring vilde fortjenesten bli den samme som for.	Mai 1903
27. Norsk arbejdsmandsforbund. Sag- og høvleriarbejderne i Lille- strømmen (Skedsmo damp- sag og høvleri).		Lønsnedslag høsten 1902 af fra kr. 0.50 til 1.00 pr. dag. Sagen udsattes til vaaren 1903 og toges da op igjen.	24	—	1	—	16.-5. 1903		Akkord		60 timer	60 timer		2 møder med arbejdsgiver- foreningen	Lønsreduktionen toges tilbage og for enkelte arbejderes ved- kommende opnaaedes bedre priser end før reduktionen.		Mai 1903
28. Norsk arbejdsmandsforbund. Tegelværksarb. ved Akers teglværk.		Krav fra arbejderens side om lønstillæg.	20	—	1		9.—6. 1903		Akkord		59 timer	59 timer		2	Opnaaedes 5 pct. tillæg i arbejdspriserne.		Juni 1903
29. Norsk arbejdsmandsforbund. Høvleriarbejderne paa Snaroen.		2 fyrbødere fik sin løn ned- sat fra 4 kr. til 3 kr. pr. dag.	2		1				Pr. dag kr. 4.00	Pr. dag kr. 4.00	60 timer	60 timer		2	Efter forhandlets forlangende afgjordes sagen ved voldgift. Forbundet gaves ret i, at den stedfindne reduktion stred mod den med bragt ind- gaaede overenskomst.		Oktober 1903
30. Norsk arbejdsmandsforbund. Stuerarbejderne i Fredrikstad.		Krav fra arbejderens side om tillæg af 20 ore pr. time udenom det ordinære lønstillæg for søn- og helligdagsarbejde.	80				Antal ukendt.		Pr. time 50 ore	Pr. time 50 ore		Ingen bestemt ar- bejdstid; kun jobbe- arbejde.		2	For overtid betales 30 ore pr. time i tillæg. Hertil op- naaedes et yderligere tillæg af 20 ore pr. time for hellig- dagsarbejde.		Agust 1904
31. Norsk arbejdsmandsforbund. Høvleriarbejderne ved Storgårdens høvleri, Kra.		Krav fra arbejderne om tarif- mæssig fastsat arbejdstid og timeløn.	7		1		27.-8. 1904		Pr. time 27 ore	Pr. time 31 ore	12 timer	60 timer	Tarifen indeholder be- stemmelser om tillæg for overtidsarbejde. 25 pct. for de første 2 timer, 50 pct. for øvrige overtids- timer, 100 pct. for hellig- dagsarbejde.	1 møde med arbejds- giverforeningen.	Forhandlingen med arbejds- giverforeningen førte ikke til noget. Derimod ved forhandling di- rekte blev arbejderens krav indrømmet. Tarifen gjælder aar til andet med 3 maaneders op- sigelse.		Agust 1904
32. Norsk arbejdsmandsforbund. Støberiarbejderne ved Kra. stål- værk.		Lønsnedslag for 3 mand i mai 1904. Arbejderne forlangte ned- slaget taget tilbage samt at mindstelønnen sættes til 30 ore pr. time.	14		1		11.-6. 1904		Pr. time 26 ore	Pr. time 30 ore	57 timer	57 timer	De, som havde faaet sin løn reduceret fik dette tilbagebetalt for det tids- rum reduktionen havde virket.	1	Arbejderens fordringer gjen- nemførtes med en liden for- andring for deres vedkom- mende, der forlangte tillæg, men intet afslag havde faaet.		Juni 1904.
33. Norsk arbejdsmandsforbund. Glasværksarbejderne ved Høvik.		Angreb paa arbejderens orga- nisationsret derved, at de or- ganiserede arbejdere enkeltvis afskedigedes og de uorgani- serede favoriseredes ved enhver anledning.	170	50		1	27.-8. 1904							4	Overenskomst mellem glas- magasinets direktør og fore- ningen, hvor arbejderens organisationsret garanteres.	Overenskomsten under- skrives dagen for op- sigelsesfristens udløb.	September 1904
34. Norsk arbejdsmandsforbund. Jernbanearbejderne ved Bergensbanens 1ste afd. (vestenfeldske del).	April 1905	Arbejderne nægtedes overflyt- ning til andre afdelinger. Des- uden krav om faste akkorder og en garanteret mindsteløn af 4 kr. pr. dag saavel i akkord som dagløn.	250	60		1	Opsigelse eksisterede ikke. Arbejderne truede med at slutte straks.		Akkord		60 timer	60 timer	Ingen arbejder skulde forhindres i at søge ar- bejde paa andre afd.	2	Skriftlig overenskomst kunde ikke opnaaes, da ingen af ingen bemyndigelse fandt at at have hertil.	Arbejderne fik mundtlig tilsagn om faste akkor- der og at voksne og ar- bejdere skulde være garanteret 4 kr. pr. dag.	April 1905
35. Norsk arbejdsmandsforbund. Spigerklipperne og valseværksar- bejderne ved Kjelsås brug, Nydalen.	Mai 1905	Et i novbr. maaned 04 iværksat lønsnedslag à 5 pct., hvilket arbejderne foreløbig modtog men nu søgte gjenrobert.	142			1	22. mai 1905		Akkord		60 timer	60 timer	Overenskomsten indeholder bestemmelsen om opslag af akkordprisen i fabrikken. Spigerklipperne kan gjøre krav paa dag arbejde under reparationer.	3	Opnaaedes 5 pct. tillæg til arbejdspriserne og disse fastsættedes ved over- enskomst gjældende til 1. juni 06 og videre 1 aar ad gangen med 3 maane- ders opsigelse.	Kravets indrømmelse og opnaaede forbedringer.	Mai 1905
36. Norsk arbejdsmandsforbund. Grubearbejderne ved ved Kjølgruber, Aalen.	Juni 1905	Egentlig ingen konflikt, kun indledede forhandlinger i anled- en klageskrivelse fra foreningen over for lang arbejdstid, ingen garanteret mindsteløn og man- af arbejdsreglement.	110	40		1			Pr. dag 2-3 kr.	Pr. dag 2-3 kr.	60 timer	50 timer	Reglement for bedriften		Mindelønstarif for saavel dag- løn som akkordarbejde, hvorved akkordfortjenesten især vil komme til at stige og bli mere konstant.		
37. Norsk murerforbund. Murerne i Kristiania.	Mai 1903	Spekulative mestre forpligtede sine folk til kun at kræve løn- ning hvergang en etage var oppe. De blev spekulantens garantister overfor banken, men blev oftest snydt for lønnen, da de ingen sikkerhed havde.	30	45			Varsel blev givet om at arbejdet blev stop- pet fra første lønning, hvis ikke systemet afskaffedes		Pr. time 50 ore	Pr. time 50 ore	60 timer	60 timer	Systemet blev ophævet	4	16 arbejder blev blokeret, dog varede ingen blokade over 3 dage		Mai 1903
38. Norsk murerforbund. Murerne i Larvik.	Mai 1903	Krav om fornyet og forbedret lønsstarif. Fordringen var 55 ore pr. time som mindsteløn.	95	25					Pr. time 50 ore	Pr. time 55 ore	60 timer	60 timer	Enslartet slutningstid. Timelønsgaranti ved ak- kord, og eventuel akkord maatte være fællesakkord.	4	Kontrakten blev paa ny under- tegned og opnaaedes 5 ocos løns- forholdet pr. time.		Mai 1903.
39. Norsk murerforbund. Murerne i Porsgrund.	Juni 1904	Et mesterfirma vilde paa egen haand bestemme akkordpriserne uden at garantere timelønnen.	11			1	30.-6. 1904		Pr. time 50 ore	Pr. time 50 ore	60 timer	60 timer		3	Arbejderne fik timelønnen kontraktmæssig garanteret.		
40. Norsk murerforbund. Murerne i Stavanger.		Krav om gennemført kontrakt- mæssige løns- og ar- bejdsvilkkaar.	22	2					Pr. time 40 ore	Pr. time 50 ore	60 timer	60 timer		5	Kun beskæftigelse af organi- serede folk; garantibestemmel- ser i læringspørgsmaalet, over- arbejde, akkord osv. — alt kontraktsmæssigt.		Agust 1904
41. Norsk murerforbund. Murerne i Aalesund.	Novbr. 1904	Krav om gennemførelse af kontraktsmæssige forhold.	195	35					Pr. time 50 ore	Pr. time 70 ore	60 timer	60 timer	Mestrene forpligtede sig til kun at benytte or- ganiserede folk.	6	Arbejdet var nedlagt en dag idet mestrene dekreterede lockout, men sprængte sig sely paa historien.	Opnaaedes en kontrakts- mæssig fastsat minde- løn af 70 ore pr. time.	November 1904
42. Norsk murerforbund. Murerne i Aalesund.	April 1905	Fornylelse af lønskontrakten.	280						Pr. time 70 ore	Pr. time 70 ore	60 timer	60 timer	Ordning af læringsfor- holdet, akkord og over- tidsarbejde.	4	Det kom til 4 dages arbejds- nedleggelse grundet et nyt spørgsmaal mestrene kastede ind, men som maatte tages tilbage.	Kontrakten blev igjen undertegnet.	April 1905
43. Norsk skotøiarbejderforbund. Skotøiarbejderne i Kristiania.	1905	Krav fra arbejderne om forhøielse af stykpriserne.	180	220										4	Gjennemsnitlig opnaaedes en forhøielse i stykpriserne af ca. 5 pct.		

Tabel 3.

Statistisk opgave

over

arbejdsløsheden inden organisationerne i aaret 1904. 1ste kvartal.

Organisation.	Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.							
		Januar.									Februar.									Marts.							
		Mænd.		Kvinder	Antal ledige sidste dag i md	Tils.	Antal børn at forsørge	Procent af ledigheden	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forsørge.	Procent af ledigheden	Antal tabte arbejdsdage		Mænd		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md	Tils.	Antal børn at forsørge	Procent af ledigheden	Antal tabte arbejdsdage.
		Gifte	Ugifte.								Gifte	Ugifte								Gifte	Ugifte						
Træarbejderforbundet i Norge	310	17	5		15	22	35	5,5	426	310	11	2		8	13	20	3,5	283	321	20	10		12	30	92	3,8	306
Norsk skotøiarbejderf.	331	10	9	1	19	20	23	3,2	265	347		1	1	2	2		0,6	48	501	1	4		4	5	1	0,7	89
„ formerforbund	640	29	23		46	52	51	5,7	920	692	45	26		52	71	70	5,5	920	715	47	29		40	76	100	4,6	817
„ bogbinderf.	173	4	10		8	14	7	6,8	296	166	3	6		7	9	7	4,0	158	183	4	7		11	11		4,3	199
„ murerforbund	181	80	42		103	122	205	51,7	2403	211	102	41		88	143	202	52,3	2647	177	79	24		58	103	218	41,8	1848
„ malerforbund	357	122	65		183	187	61	47,7	4259	363	94	54		74	148	15	36,0	3136	381	71	47		36	118	76	13,6	1296
„ bagerforbund	780				62	62		8,4	1640	805	28	42		56	70	20	6,6	1271	760	28	27		51	55	16	5,0	953
„ stenhuggerf.	504	3				3	11	0,7	84																		
„ arbejdsmandsf.	1)2236	121	70		115	191	285	5,9	3299	2)2379	139	74	1	99	214	318	5,5	3126	3)2274	176	133		76	309	407	5,4	3151
„ møbelsnedkerf.																											
Fyrstikarb. forening	68								68									68									
Telefonarb. do.	80								80									80									
Murerarb. do.	27	12	2		7	14	29	33,8	228	26	8	2		6	10	21	28,9	180	27	11	2		10	13	16	31,1	211
Korkeskjærernes do.	45	12	3			15	23	6,9	78	45	10				10	20	6,5	70	40		4		4			12,0	120
Hvidgarvernes do.	8								8									8									
Renovationsarb. do.	40	7	3		10	10	20	1,5	15	40	7	3		8	10	15	1,0	10	40	8			8	8	24	15,0	150
Sukkervarearb. do.	40								40		2	2	2		6	2	4,5	45	50								
Logarvernes do.	14								13									15									
Handskem. do.	32	9	14			23	15	46,0	368	32		2					5,5	42	32	2	16		18	18	5	28,7	230
Hattemagernes do.																											
Hanskesyersk. do.																											
N. C. f. for bogtryk- kere	1106	58	67	3	80	128		8,7	2408	1111	46	60	2	63	108	27	6,2	1655	1103	33	50	2	57	85	15	5,1	1415
Norsk jern- og metal- arbejderforbund	4)4779	167		1	72	168		1,8	2129	4829	186			76	186		1,8	2119	4896	229			73	229		1,5	1782
Norsk skrædderf.	433	96	61	20	99	117	149	16,8	1819	451	109	65	19	96	193	163	17,8	1922	413	101	65	7	66	173	172	10,7	1107
Tilsammen	12184	747	374	25	819	1208	914		20637	12016	790	380	25	635	1195	900		17632	12084	810	418	9	524	1237	1142		13674
Gjennemsnit								6,4									6,1									4,5	

1) Forbundets totale medlemsantal 4460 men der foreligger opgaver kun for ovenanførte. 2) Forbundets totale medlemsantal 4460. 3) Totalt medlemsantal 4472. 4) Opgaver over antallet af gifte foreligger ikke, kun det samlede antal.

Tabel 3.

Statistisk opgave

over

arbejdsløsheden inden organisationerne i aaret 1904. 2det kvartal.

Organisation.	Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.							
		April.									Mai.									Juni.							
		Mænd.		Kvinder	Antal ledige sidste dag i md	Tils.	Antal børn at forøge	Procent af ledigheden	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forøge.	Procent af ledigheden	Antal tabte arbejdsdage		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md	Tils.	Antal børn at forøge.	Procent af ledigheden	Antal tabte arbejdsdage.
		Gifte	Ugifte.								Gifte	Ugifte.								Gifte	Ugifte.						
Træarbejderforbundet i Norge	359	11	6		13	17	35	3,3	289	360	6	4		4	10	14	1,6	145	406	2				2	4	0,2	2,1
Norsk skotøiarbejderf.	511		2		1	2		0,2	29	480									134								
” formerforbund ..	716	43	20		19	63	89	3,7	672	698	27	16		37	43	52	3,3	572	718	22	11		7	33	47	1,6	288
” bogbinderf.	179	5	6		8	11		4,1	199	175	4	5		9	9		4,1	180	173	5	7			12		5,5	238
” murerforbund ..	179	69	26		42	95	178	21,6	965	218	41	12		30	53	132	13,7	745	265	28	6		15	34	60	7,1	471
” malerforbund ..	490	37	40		19	77	40	4,0	495	509	24	10		10	34	26	4,2	532	516								
” bagerforbund ..	760	17	21		34	38	23	3,9	741	760	14	17		14	31	23	2,5	471	760	17	13		24	30	18	2,6	497
” stenhuggerf.	475								457										498								
” arbejdsmandsf.	1)2417	167	131		189	298	422	7,1	4271	2)1845	114	92		34	206	305	5,3	2455	3)1830	38	36		20	74	91	2,7	1242
” møbelsnedkerf.																											
Fyrstikarb. forening	66								66										66								
Telefonarb. do.	81								81										81								
Murarb. do.	23	9			4	9	20	27,3	157	23	4			3	4	8	13,6	78	23	4	1		1	5	5	6,9	40
Korkeskjærernes do.	40								40										40								
Hvidgarvernes do.	9								9										9								
Renovationsarb. do.	40								40										40								
Sukkervarearb. do.	50								47		2	2	2		6	3	7,1	84	45								
Logarvernes do.	15								14			1			1		4,0	14	15		1			1		2,1	8
Handskem. do.	26	2	13		5	15	5	25,4	165	31	3	5			8	10	15,1	127	31	10	17		24	27	20	25,8	200
Hattemagernes do.																											
Handskesyersk. do.																			41								
N. C. f. for bogtrykkere	1084	42	54	2	68	98	90	6,2	1685	1082	46	44	1	59	91	90	5,4	1459	1158	48	52	3	65	103	109	6,0	1748
Norsk jern- og metalarbejderforbund ...	4)4659				54	209		1,3	1573	4667				51	184		1,2	1436	4714				50	180		1,1	1921
Norsk skrædderf. ...	468	9	6	3		18	13	0,6	70	480	4	2	3		9	4	0,2	24	469		4			4		0,1	9
Tilsammen	12647	411	325	5	456	950	915		11311	12082	289	210	6	251	689	667		8322	12332	174	148	3	206	505	354		6086
Gjennemsnit								3,4									2,8									2,0	

1) Forbundets totale medlemsantal var 1510 2) Forbundets totale medlemsantal 1530. 3) Totalt medlemsantal 4609. 4) Opgaver over antallet af gifte og ugifte foreligger ikke, kun det samlede antal.

Tabel 3.

Statistisk opgave

over

arbejdsløsheden inden organisationerne i aaret 1904. 3die kvartal.

Organisation.	Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.							
		Juli.									August.									September.							
		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forsørge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forsørge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forsørge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.
		Giftede.	Ugifte.								Giftede.	Ugifte.								Giftede.	Ugifte.						
Træarbejderforbundet i Norge	406	7	2		7	9	15	0,8	80	406	5	1		5	9	2	1,6	167	406	6	3		8	9	5	1,7	172
Norsk skotøiarbejderf.	330	5	2		7	7	17	1,0	86	316	1	4		3	7	7	1,4	120	371	2	4		3	6	11	1,4	112
" formerforbund	718	33	12		22	45	76	2,7	480	717	27	16		29	43	73	2,3	113	733	27	15		11	42	75	2,1	387
" bogbinderf.	163	2	6		7	8		3,7	150	163	3	4		7	7		3,7	150	163	2	4		4	6		3,0	121
" murerforbund	349	32	8		23	40	94	6,7	573	349	39	6		28	45	92	4,8	397	343	39	5		21	44	86	7,3	629
" malerforbund	559								535	535								478	478	5	6		11	11	16	1,2	146
" bagerforbund	807	17	20		30	37	14	3,4	691	807	18	30		39	48	16	4,4	885	796	49	24		48	73	54	5,5	1088
" stenhuggerf.	546								534	534								535	535								
" arbejdsmandsf.	1)1386	21	11		25	32	49	1,8	638	2)1705	27	17		11	44	60	1,9	829	3)1450	13	14		19	27	25	1,2	446
" møbelsnedkerf.	269	12	17		14	29	22	6,8	456	262	10	11		13	21	18	3,1	234	256	6	8		10	14	11	2,9	184
Fyrstikarb. forening	63								64	64								64	64								
Telefonarb. do.	81								80	80								80	80								
Murarbejdernes do.	22	4	1			5	10	4,0	22	23	2	1		2	3	8	5,7	32	22	2	1		2	3	6	3,1	17
Korkeskjærernes do.	40								40	40								40	40								
Hvidgarvernes do.	9								9	9								9	9								
Renovationsarb. do.	40								40	40								40	40								
Sukkervarearb. do.	45								45	45								45	45								
Logarvernes do.	14								14	14								14	14								
Handskem. do.	31	10	18		20	28	21	36,3	281	30	6	17		4	23	19	39,6	297	30	3	2		1	5	12	7,2	54
Hattemagernes do.	34	1			1	1	2	0,7	6	38	1				1	2	0,6	6	88								
Handskesyersk. do.	37								37	37								35	35								
N. C. f. for bogtryk- kere	1072	43	57	3	79	103	88	6,5	1746	1075	51	64	1	75	116	96	7,9	2127	1086	42	65	3	54	110	75	6,9	1860
Norsk jern- og metal- arbejderforbund 4)).	4686				73	252		1,3	1637	4683				70	215		1,5	1700	4710			1	57	175		1,4	1599
Norsk skrædderf.	463	18	23	13	26	54	41	6,2	723	468	93	45	13	14	151	177	7,8	917	465	39	34	3		76	114	4,3	495
Tilsammen	12170	205	177	16	334	650	449		7569	12440	283	219	14	300	731	570		8274	12207	235	185	6	249	601	490		7310
Gjennemsnit								2,5									2,7										2,4

¹⁾ Forbundets totale medlemsantal 4714. ²⁾ Medlemsantal 4715. ³⁾ Medlemsantal 4715. ⁴⁾ Opgaver over antallet af gifte og ugifte foreligger ikke, kun det samlede antal.

Tabel 3.

Statistisk opgave

over

arbejdsløsheden inden organisationerne i aaret 1904. 4de kvartal.

Organisation.	Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Ojennem- snitligt antal arbejdsløse pr. md. i aaret 1905.	Samlet antal tabte arbejdsdage i aaret 1904	
		Oktober									November									December										
		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forserge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forserge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forserge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.			
		Gift.	Ugift.								Gift.	Ugift.								Gift.	Ugift.									
Træarbejderforbundet i Norge	413	6	6		8	12	9	2,4	243	422	17	10		15	27	33	3,0	317	445	57	29		78	86	109	8,3	921	20	3373	
Norsk skotøiarbejderf.	303	7	3		9	10	15	3,0	228	408	2	7		3	9	1	1,1	116	413	12	7		12	19	29	3,1	317	7	1410	
„ formerforbund ..	734	8	6		9	14	14	1,4	250	761	8	16		24	15	1,8	334	768	21	16		29	37	38	2,8	544	45	6597		
„ bogbinderf.	163	3	5		6	8		1,4	57	163	2	3		2	5		2,4	96	190	1	1		2	2		1,1	52	9	1896	
„ murerforbund ..	196	52	9		30	61	107	20,8	1021	175	77	15		41	92	168	32,0	1400	167	76	15		42	91	226	38,5	1606	77	14705	
„ malerforbund ..	496	61	36		68	97	114	8,4	1043	476	133	54		160	187	274	35,4	4210	485	134	48		148	182	230	23,7	2845	87	17962	
„ bagerforbund ..	807	21	24		35	45	16	4,6	922	560	24	23		34	47	15	6,7	933	560	30	24		50	51	51	7,0	977	48	11069	
„ stenhuggerf.	552									530									451										84	
„ arbejdsmandsf.	1) 1601	73	62		103	135	162	5,0	2002	2) 1559	63	64		88	127	173	6,5	2553	3) 1514	173	150		220	323	529	12,0	4545	165	28557	
„ møbelsnedkerf.	252	6	3		1	9	8	1,3	84	253	6	7		5	13	9	2,3	125	278	15	11		10	26	36	3,5	241	19	1324	
Fyrstikarb. forening	64									64									64											
Telefonarb. do.	80									80									80											
Murarbejdernes do.	22	4	1		3	5	3	16,5	91	22	10			10	10	12	22,5	124	22	11			8	11	12	28,5	157	8	1337	
Korkeskjærernes do.	40									40									40										2	268
Hvidgarvernes do.	9									9	3	1			4	7	10,6	24	9	3	1			4	7	10,6	24	1	48	
Renovationsarb. do.	40									40									40										2	175
Sukkervarearb. do.	45									45									45										1	129
Logervernes do.	15									15									14		1		1	1		1,7	6		1	28
Handskem. do.	30	1			1	1		3,3	25	28		1			1		2,9	20	28	8	16		23	24	20	16,6	116	15	1925	
Hattemageres do.	93			3	3	3		1,5	36	88		1		1	1		0,7	15	93		2		1	2		1,0	24	1	87	
Handskesyersk. do.	35									34									34											
Norsk c. for bogtryk- kere	1088	26	41	2	47	69	48	4,1	1115	1099	27	32	2	33	61	49	3,8	1028	1106	36	48		65	84	100	4,0	1094	96	19340	
Norsk jern- og metal- arbejderforbund ...	4) 4715				110	243		2,1	2447	4765				175	329		2,9	3473	4739				223	433		4,5	5340	234	26556	
Norsk skrædderf.	463	7	6	1		14	12	1,2	140	464	4	7			11	8	0,8	91	470	21	10	3	12	34	40	1,7	198	77	7515	
Tilsammen	12256	275	202	6	433	726	508		9704	12100	376	241	2	567	948	764		14859	12058	598	379	3	923	1413	1427		19007	914	144385	
Gjennemsnit								3,2									4,9										6,0			

1) Forbundets totale medlemsantal 4701. 2) Medlemsantal 4644. 3) Medlemsantal 4675. 4) Opgaver over antallet af gifte og ugifte foreligger ikke, kun det samlede antal.

Tabel 3.

Statistisk opgave

over

arbejdsløsheden inden organisationerne i aaret 1905. 1ste kvartal.

Organisation.	Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								Medlemsantal.	Antal arbejdsløse medlemmer.								
		Januar									Februar									Marts								
		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forsørge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forsørge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.		Mænd.		Kvinder.	Antal ledige sidste dag i md.	Tils.	Antal børn at forsørge.	Procent af ledigheden.	Antal tabte arbejdsdage.	
		Giftede.	Ugiftede.								Giftede.	Ugiftede.								Giftede.	Ugiftede.							
Træarbejderforbundet i Norge	470	78	42		35	120	167	12,0	1423	526	47	26		39	73	126	9,4	1179	776	49	32		15	81	104	6,6	1272	
Norsk skotøiarbejderf.	385	17	29		35	46	34	8,9	858	380	17	32		29	49	30	9,5	870	419	4	8			12	6	1,0	102	
" formerforbund	673	26	17		13	43	55	2,8	534	794	8	5		13	17	17	1,0	200	791	11	6			17	20	1,5	288	
" bogbinderf.	217		4		1	4		1,5	80	211	2	7		8	9		3,2	164	214	3	3		3	6		2,0	108	
" murerforbund	420	81	29		86	110	209	18,9	1980	448	94	32		115	126	220	16,8	1808	527	101	31		105	132	256	16,5	2170	
" malerforbund	512	154	68		149	222	322	36,5	4667	531	103	58		107	161	211	23,8	3030	554	62	38		29	100	118	12,5	1725	
" bagerforbund	801	51	46		77	97	78	9,0	1809	716	48	32		80	94		8,4	1452	556	49	18		38	67	84	9,9	1375	
" stenhugggrf. 1)																												
" arbejdsmands. 2)	2132	318	164		341	482	604	19,4	10345	2073	241	164		105	623		17,5	8686	1616	155	134		253	289	455	15,4	6227	
" møbelsnedkerf.	315	18	15		23	33	36	8,1	638	318	15	12		23	27	34	5,6	429	321	13	17		12	30	30	4,7	380	
Fyrstikarb.s forening	74									74									74									
Telefonarb.s do.	80									80									80									
Murararbejdernes do.	22	6			5	6	16	12,9	71	22	17	1		15	18	36	35,0	185	22	13	1		9	14	24	45,8	252	
Korkeskjærernes do.	40									37	3		1	4	4	8	8,1	72	40	3				3	8	5,4	54	
Hvidgarvernes do.	9									8									8									
Renovationsarb. do.	40									40									40									
Sukkervarearb. do.	45									45									44									
Logarvernes do.	14									12									12									
Handskem. do.	31	3	12		1	15	12	18,1	140	27	3	3		4	6	12	11,6	75	26	1	3		2	4	4	12,6	82	
Hattemagernes do.	93	2	1		3	3	2	3,3	78	88	4	1			5	5	2,0	42	84	1		2	2	3	5	3,4	72	
Handskesyersk. do.	35									35									37									
Norsk c. f. bogtryk- kere	1127	44	61	2	69	107	100	7,0	1981	1136	43	59	3	82	105	94	7,0	1913	1143	49	55	2	46	106	91	6,4	1839	
Norsk jern- og metal- arbejderforbund ...	4831				167	418		4,2	5114	4939				135	318		3,2	3748	5138				144	320		3,0	3912	
Norsk skrædderf.	462	54	31	11	21	96	85	9,8	1129	459	129	50	6	46	185	277	17,9	1969	477	57	31	13		101	124	4,7	563	
" sporveisf.	335									348									352	2				2	3		0,6	50
Cigararb.s forening	62	1	2	2		5		6,2	96	61		1	2	1	3		1,2	18	62					3		4,6	72	
Glasmeistersv. do.	16	6	2		8	8	12	50,5	202	15	6	1		7	7	12	40,3	145	12	6	1	7		7	11	58,3	175	
Skorstensfeirnes do.	25									25									27					2				
Bergens slagter- og pølsemejerforening	23									23									27									
Bødkernes forening ..	30									30									30									
Hjula mandlige ar- bejderforening	48									52									52									
Tilsammen	13467	859	523	15	1034	1815	1070	9,3	31145	13556	780	484	12	750	1594	1799	8,0	25985	13561	579	383	17	665	1299	1343	6,1	20718	

1) Fra stenhuggerforbundet foreligger ingen opgaver. Forbundet meddeler, at det intet kan faa ud af det mangelfulde materiale fra afdelingerne. 2) Norsk arbejdsmandsforbunds totale medlemsantal var: for januar 4689, februar 4727, marts 4750. I statistiken er kun medtaget medlemsantallet i de afdelinger, hvorfra opgaver foreligger.

Tabel 4.

Statistisk opgave

over

arbejdsløshed af forskellige årsager inden organisationen 1904. 1ste halvaar.

Organisation.	Januar.							Februar							Marts.							April							Mai							Juni																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
	Veirforh.	Konflikt.	Sygd.	Alderdom.	Værnepligt.	Andre aarsager.	Tilsammen.	Antal tabte arbejdsdage.	Veirforh.	Konflikt.	Sygd.	Alderdom.	Værnepligt.	Andre aarsager.	Tilsammen.	Antal tabte arbejdsdage.	Veirforh.	Konflikt.	Sygd.	Alderdom.	Værnepligt.	Andre aarsager.	Tilsammen.	Antal tabte arbejdsdage.	Veirforh.	Konflikt.	Sygd.	Alderdom.	Værnepligt.	Andre aarsager.	Tilsammen.	Antal tabte arbejdsdage.	Veirforh.	Konflikt.	Sygd.	Alderdom.	Værnepligt.	Andre aarsager.	Tilsammen.	Antal tabte arbejdsdage.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Norsk træarbejderforbund			9				9	93				4			4	37								10																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						</

Tabel 4.

Statistisk opgave

over

arbejdsløshed af forskellige årsager inden organisationen 1904. 2det halvår.

[illegible]

Tabel 4.

Statistisk opgave

over

arbejdsledighed af forskellige årsager inden organisationerne i 1ste kvartal 1905.

Organisation	Januar								Februar								Marts							
	Veir- forhindringer	Konflikt	Sygdom	Alderdom	Værnpligt	Andre årsager	Tilsammen	Antal tabte arbejdsdage	Veir- hindringer	Konflikt	Sygdom	Alderdom	Værnpligt	Andre årsager	Tilsammen	Antal tabte arbejdsdage	Veir- forhindring	Konflikt	Sygdom	Alderdom	Værnpligt	Andre årsager	Tilsammen	Antal tabte arbejdsdage
Norsk træarbejderforbund		3	9			5	17	319		3	20			2	25	363	1	3	13			2	19	284
do. skotøiarbejderf. . .			4				4	56			6				7	97			6				6	117
do. formerforbund . . .		5	22			27	54	613			36			1	36	430			38				38	560
do. bogbinderforbund			2				2				5				5									
do. murerforbund . . .	1		3	4			8	180	1		4				5	84			4				4	104
do. malerforbund . . .			16				16	231			11				11	160			13				13	243
do. bagerforbund . . .		2	18	2		1	23	390			24	2			26	527			20	2			22	380
do. stenhuggerforbund																								
do. arbejdsmandsforb.	34		51			15	100	1031	31		62			9	102	862	59		48			23	130	873
do. møbelsnedkerforb.			8				8	149			7				7	113			5				5	69
Fyrstikarb. forening			5				5	29			5				5	68			6				6	61
Telefonarbejdernes do.																								
Murarbejdernes do.			3				3	52			2	1			3	69			2	1			3	70
Korkeskjærernes do.		1					1	6																
Hvidgarvernes do.																			1				1	11
Renovationsarb. do.																			1				1	
Sukkervarearb. do.			1			6	7	101			2				2	24			2				2	9
Logarvernes do.																								
Handskemagernes do.			3				3	27			6				6	47			3				3	64
Hattemagernes do.			2				2	15			4				4	66			2				2	30
Handskesyersk. do.			1				1				1				1				1				1	
N. c. f. bogtrykkere . . .			60	1			61	987			41	3			44	638			53				53	593
Norsk jern- og metal- arbejderforbund . . .		25	140	1	9	10	185	3018	14		126	2	8	10	160	2658		3	143		7	10	173	2916
Norsk skrædderforbund			1				1	27			6	2		10	18	75			4				4	80
Do. sporvejsforbund .																								
Cigararbejdernes forening			2				2	30			2				2	30			2				2	12
Glasimestersv. do.		4				4	8		3					4	7									
Skorstensfeernes do.			1			1	2				1			1	2							2	2	31
Bergens slagter- og pølse- magerforening																								
Bødkernes forening . . .			1			25	26	109			1			25	26	28			1			25	26	57
Hjula mandl. arb. forening																								
Tilsammen	35	39	354	8	9	94	539	7371	32	20	372	10	8	62	504	6339	60	6	378	3	7	62	516	6528

Fra Stenhuggerforbundet foreligger ingen opgaver. Forbundet har meddelt at opgaverne fra afdelingerne er saa mangelfulde at de ikke egner sig for bearbejdelse.

Tabel 5.

Statistisk opgave

styrken og ydelsesevnen hos de norske fagorganisationer i aaret 1902.

Organisationens navn.	Gjennemsnitligt afdelings- antal i aaret.	Gjennemsnitligt medlems- antal i aaret.	Kontingen- tens stør- relse.		Antal løn- nede funk- tionærer.		Opgaver vedrørende regnskaberne																									
							Indtægt			Udgift																						
			i afdelin- gerne.	til for- bundet	i afdelin- gerne	i for- bundet	Totale kasse- beholdninger fra forrige aar.	Indtægt af ind- skrivnings- penge.	Indkommen ordinær kon- tingent	Til streiker inden for- bundet (foreninger)	Til strei- ker i andre for- bund	Bidrag til lands- organisa- tionen.	Arbejdsledig- hedsbidrag.	Syge- bidrag.	Begravelses- bidrag.	Forsik- ringsbi- drag.	Reisebi- drag.	Invalidi- tets- bidrag.	Ekstrabidrag til nødlidende kol- leger.	Agita- tionsud- gifter.	Arbejds- anvisning	Udgifter ved fag- bladet.	Landsmøder og generalforsam- linger.	Kontor- rekvisita	Løn til funk- tionærer.	Forskjel- lige ud- gifter.	Kassebeholdninger					
Norsk arbejdsmandsforbund	85	3 901	—	10,20 10,15	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
„ bagerforbund	25	608	—	0,50	1	1	11 636,96	—	18 870,41	—	1 628,00	475,70	4 104,50	1 500,00	—	1 342,80	—	—	254,30	435,45	—	616,00	1 962,75	—	1 300,00	—	—	16 619,09				
„ formerforbund	15	520	—	0,35	—	1	6 589,93	—	10 864,45	—	632,00	171,00	2 614,20	—	—	456,00	379,40	—	—	88,30	—	211,80	—	80,99	1 907,08	—	—	10 913,61				
„ stenhuggerforbund	21	547	—	0,20	—	1	462,82	138,85	12 617,12	6 252,50	758,80	159,00	—	—	—	—	208,40	—	—	442,01	—	666,40	444,10	—	1 387,78	1 948,80	—	950,50				
„ skotøjarbejderforbund	10	433	—	10,25 10,16	—	1	750,37	—	3 079,55	948,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	166,15	—	285,00	200,40	—	580,00	294,37	—	1 356,00				
„ træarbejderforbund	16	415	—	0,20	1	1	734,48	—	11 172,00	7 286,87	350,75	179,40	—	—	—	156,43	—	—	—	472,97	—	272,23	127,94	361,66	1 350,00	57,25	—	340,98				
„ murerforbund	13	358	—	0,35	—	2	138,05	167,90	5 355,95	—	2 129,90	206,30	—	—	—	160,80	—	—	38,50	395,30	—	92,80	180,00	312,86	450,00	586,89	—	970,49				
„ malerforbund	8	310	—	0,35	—	2	1 466,03	80,75	4 918,67	21,50	679,05	124,00	—	928,00	—	40,00	—	—	88,85	68,73	—	400,00	82,05	—	700,00	495,33	—	3 374,99				
„ bogbinderforbund	3	151	—	10,45 10,15	2	2	1 649,42	15,50	2 781,40	226,00	—	379,98	137,00	—	—	—	—	—	—	60,00	—	276,75	284,17	196,14	121,68	33,74	—	2 730,86				
„ jern- og metalarbejderforbund .	37	3 414	—	10,43 10,22	3	2	27 676,05	—	43 335,57	1 540,32	—	—	6 936,74	—	—	—	—	—	—	567,44	—	1 326,88	4 111,87	—	3 259,00	4 157,10	—	49 112,27				
N. C. for bogtrykkere	25	1 222	11,00 10,30	—	—	7	52 648,36	181,69	53 367,49	—	300,05	—	17 155,57	—	—	750,00	150,00	360,00	—	1 975,70	—	3 369,61	—	481,08	2 100,00	74,55	—	56 357,55				
Norsk skrædderforbund	18	431	10,16 10,08	—	1	2	402,46	—	2 614,92	150,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53,25	—	85,10	195,00	495,33	705,00	206,17	—	725,07				
„ havne- og transportarb.forbund	4	220	0,02	—	—	—	—	—	—	152,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,15	—	23,00	60,00	—	—	1,00	—	—				
Telefonarbejdernes forening	1	82	0,08	—	—	—	600,00	2,50	400,00	—	260,00	—	—	—	25,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 105,00				
Sukkervarearbejdernes do.	1	71	10,30 10,15	—	—	—	—	—	266,40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	490,02				
Korkeskjærernes do.	1	55	10,25 10,10	—	—	—	100,00	—	700,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	900,00				
Logarvernes do.	1	36	0,40	—	—	—	241,72	13,00	257,90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Handskemagernes do.	1	30	0,80	—	—	—	118,75	13,50	541,78	25,00	212,80	15,06	—	—	—	—	—	—	167,50	15,00	—	—	—	—	—	—	—	—				
Hvidgarvernes do.	1	9	0,25	—	—	—	286,69	6,00	194,31	—	24,60	—	—	—	—	—	70,00	—	—	—	160,00	7,76	—	28,72	10,00	368,86	—	423,06				
Tilsammen	286	12 813			8	24	105 538,09	619,19	171 337,92	16 602,19	6 975,95	1 710,44	30 948,01	2 428,00	25,00	2 749,60	964,23	360,00	549,15	4 751,45	160,00	7 633,33	7 848,28	1 956,78	13 870,54	9 278,20	—	146 451,21				

Anmærkninger: Sammenholdt med statistiken for de følgende aar viser det sig, at for 1902 er statistiken endda temmelig mangelfuld, idet opgaver i mange henseender mangler, ligesom det ogsaa er et stort spørgsmaal, om de er helt korrekte. De dengang omsendte schemaer, der var oversat fra tysk, var vistnok skikket til at misforstaaes. Til eks. rubriken reisebidrag. Under denne rubrik er opført alt, der paa schemaerne er opført betitlet reiseomkostninger, men er et spørgsmaal, om alt er hørende til det, man egentlig forstaar ved reisebidrag.

Tabel 6 a.

Statistisk opgave

over

styrken og ydelsesevnen hos de norske fagorganisationer i 1903.

Organisationens navn.	Gjennemsnitligt afdelings- antal i aaret.	Gjennemsnitligt med- lemsantal i aaret.	Antal arbejdsgivere.	Antal arbejdere i faget, branchen eller industrien.					Antal medlemmer i andre organisationer i faget.	Kontingents størrelse til afdelingerne pr. uge.	Kontingents størrelse til forbundet pr. uge.	Time- eller daglønns gennemsn. størrelse.	Gjennemsnitl. antal ar- bejdstimer pr. dag.	Antal lønede funktionærer i forbundet		Særlige opgaver kan kun vedrørende forbundsafdelingerne.															
				a. svende	b. hjelpear- bejdere.	c. herlinge	d. kvinder.	Tilsammen.						antal	aarlige løn kr.	Indtægt af kon- tingent, der til- falder afdelin- gerne.	Samlede admini- strationsud- gifter.	Udbetalt i syge- bidrag.	Udbetalt i be- gravelsesbidrag.	Udbetalt i for- sikringsbidrag.	Udbetalt arbejds- ledighedsbidrag.	Udbetalt i reise- bidrag.	Samlede kassebeholdninger ved aarets udgang			Antal ansatte helt eller del- vis lønede funktionærer.					
																							a. Admini- strations- kassen.	b. Reserve- kassen.	c. Øvrige kasser.	Antal	Aarlig løn kr.				
Norsk arbejdsmandsforbund	95	4084	—	—	—	—	—	—	—	—	0.20 ¹⁾	—	—	2	2 700,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" bagerforbund	28	710	—	—	—	—	—	—	—	—	0.70	0.50	3.50	10	1 300,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" formerforbund	15	627	56	—	—	—	—	—	—	—	0.50	0.37	3.50	10	1 500,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" træarbejderforbund	14	478	—	—	—	—	—	—	200	—	0.50	0.40	3.50	10	1 300,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" stenhuggerforbund	19	390	25	1400	—	—	—	1400	—	—	0.50	0.30	—	—	1 150,00	—	—	—	—	—	—	—	3000,00	—	—	—	—	—	—	—	
" skotølarbejderforbund	9	353	—	—	—	—	—	—	—	—	0.45 ²⁾	0.25 ³⁾	—	10	700,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" malerforbund	8	345	—	—	—	—	—	—	—	—	0.60 ⁴⁾	0.50 ⁴⁾	—	10	520,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" murerforbund	11	247	—	—	—	—	—	—	40	—	0.55 ⁵⁾	0.35 ⁵⁾	5.30	10	600,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" bogbinderforbund	3	165	70	230	—	100	200	530	—	—	0.53	0.45	3.75	9 ¹ / ₂	450,00	769,60	636,20	265,60	100,00	—	—	839,64	1 562,05	3 599,45	—	—	—	—	—	—	
Hvidgarvernes forening	1	10	4	17	2	2	—	21	—	—	0.25	—	3.50	9 ³ / ₄	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Telefonarbejdernes do.	1	80	1	137	—	—	—	137	—	—	0.17	—	3.47	8 ¹ / ₄	40,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Handskemagernes do.	1	50	11	36	—	16	—	52	—	—	0.80 ⁶⁾	—	2.80	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fyrstikarbejdernes do.	1	70	—	—	—	—	—	—	—	—	0.30	—	3.60	9	100,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Blikkenslagernes do.	1	56	50	90	—	50	—	140	—	—	1.00	0.45	3.80	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Murarbejdernes do.	1	66	—	—	—	—	—	—	—	—	0.21	—	3.60	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Renovationsarb. do.	1	40	6	—	—	—	—	—	—	—	0.25	—	3.00	9	70,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Korkeskjærernes do.	1	50	5	—	80	—	—	80	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Logarvernes do.	1	30	13	73	6	1	—	80	—	—	0.40	—	3.50	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sukkervarearb. do.	1	40	20	200 ¹⁾	—	—	450	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Norsk jern- og metalarbejderforbund	39	4691	—	8000	9000	—	100	17100 ⁸⁾	—	—	0.50 ⁹⁾	0.43 ¹⁰⁾	3.28	9 ¹ / ₂	3 300,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 ¹¹⁾	670,00	—	—	—	
N. C. for bogtrykkere	34	1300	210	1231	37	410	555	2233	—	—	—	1.00	3.66	9	2 620,00 ¹²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsk skrædderforbund	17	525	300	900	50	50	300	130	—	—	1.00	0.65	4.00	10 ¹ / ₂	1 500,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300,00	—	—	
" havne- og transportarbejderforbund	4	252	—	—	—	—	—	—	—	—	0.20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tilsammen	296	14 669	—	—	—	—	—	—	—	—	0.51 ¹⁾	0.43	3.61	9.6	23 17 850,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	970,00	—	—	

Anmærkninger: 1) Halvtbetalende 15 øre. 2) Halvtbetalende 0.25. 3) Halvtbetalende 0.10. 4) I 36 uger af aaret, 10 øre de øvrige 16 uger. 5) I 30 uger af aaret, og 10 øre de øvrige 22 uger. 6) Halvtbetalende 55 øre. 7) Dertil kommer ca. 50 i branchen selvstændig udenfor de industrielle bedrifter arbejdende. 8) Tallene er skjønsmæssigt anslaaede efter uddrag af folketællingen og derfor ikke absolut paalidelige. 9) Kl. h 25 øre. 10) Kl. h 22 øre. 11) Medlemmer af hovedstyret og revisorerne har kr. 50,00 pr. aar i godtgørelse og kassererne i de større afdelinger fra kr. 200,00 til kr. 300,00 pr. aar. 12) Ekspeditørerne i Bergen, Trondhjem og Fredrikstad fra 70 til 125 kr. 13) I beregnet Hovedstyrets løn, 300 kr. pr. aar.

Tabel 7 a.

Statistisk opgave

over

styrken og ydelsesevnen hos de norske fagorganisationer i 1904.

Organisationens navn.	Gjennemsnitligt afdelings- antal i aaret.	Gjennemsnitligt med- lemsantal i aaret.	Antal arbejdsgivere.	Antal arbejdere i faget, branchen eller industrien.					Antal medlemmer i andre organisationer i faget.	Kontingents størrelse til afdelingerne pr. uge.	Kontingents størrelse til forbundet pr. uge.	Time- eller daglønns gjennemsn. størrelse.	Gjennemsnitl. antal ar- bejdstimer pr. dag.	Antal lønede funktionærer i forbundet		Særlige opgaver kun vedrørende forbundsafdelingerne.												Antal ansatte helt eller del- vis lønede funktionærer.				
				a. svende	b. hjelpear- bejdere.	c. lærlinge	d. kvinder.	Tilsammen.						antal	aarlig løn kr.	Indtægt af kon- tingent, der til- falder afdelin- gerne.	Samlede admini- strationsud- gifter.	Udbetalt i syge- bidrag.	Udbetalt i be- gravelsesbidrag.	Udbetalt i for- sikringsbidrag.	Udbetalt arbejds- ledighedsbidrag	Udbetalt i reise- bidrag.	Samlede kassebeholdninger ved aarets udgang									
																							a. Admini- strations- kassen.	b. Reserve- kassen.	c. Øvrige kasser.	Antal	Aarlig løn kr.					
Norsk arbejdsmandsforbund	98	4618	—	—	—	—	—	—	1)0,25	2)0,20	—	—	2	2 800,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" bagerforbund	30	786	3)518	1118	—	621	—	1739	—	0,70	0,50	3,50	10	4	1 700,00	4899,80	1739,37	1647,00	—	—	—	—	540,50	—	2698,97	3690,56	2298,86	5	—	—	—	613,00
" formerforbund	20	730	57	714	24	20	—	758	—	0,55	0,37	3,90	10	1	1 300,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" stenhuggerforbund	20	447	27	1400	—	—	—	1400	—	0,50	0,30	—	—	1	1 150,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" skotøiarbejderforbund	10	437	—	—	—	—	—	—	—	4)0,50	5)0,25	—	—	1	700,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" malerforbund	8	410	346	832	199	194	—	1225	—	0,65	0,50	4,00	10	2	720,00	—	3824,04	—	—	—	—	280,000	—	494,76	—	757,78	1	—	—	—	1560,00	
" træarbejderforbund	13	385	—	—	—	—	—	—	300	0,50	0,40	3,70	10	1	420,00	2000,00	911,66	—	—	—	—	65,00	—	1363,77	400,79	—	—	—	—	—	—	
" murerforbund	10	314	6)87	396	84	30	—	510	—	7)0,50	7)0,35	5,00	10	1	600,00	—	—	—	—	—	—	—	—	1284,68	—	1378,11	—	—	—	—	—	
" møbelsnedkerforbund 8)	9	267	125	354	31	125	—	510	15	0,56 1/2	0,40	3,00	10 1/4	1	300,00	4248,00	1590,10	423,67	118,70	—	4197,28	246,70	4500,00	—	—	—	—	—	—	—	1150,00	
" bogbinderforbund	3	204	30	172	—	5	27	204	—	0,60	0,45	—	9 1/2	2	200,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250,00	
Telefonarbejdernes forening	1	80	1	116	—	—	—	116	16	0,17	—	3,33	8	—	—	115,00	115,00	—	90,00	—	—	—	—	337,00	400,00	131,00	1	—	—	—	40,00	
Fyrstikarbejdernes do.	1	64	—	—	—	—	—	—	—	0,80	—	3,60	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,48	—	205,74	—	—	—	—	100,00	
Hattemagerne do.	1	63	7	20	64	4	80	168	—	0,30	—	3,00	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sukkervarearb. do.	1	45	15	150	400	—	—	550	—	—	—	2,50	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Korkeskjærernes do.	1	45	5	—	—	—	—	70	—	0,25	—	3,00	10	—	—	—	—	528,00	—	—	—	—	—	—	—	1503,00	—	—	—	—	—	
Renovationsarb. do.	1	40	9) 5	105	20	—	—	125	—	0,46	—	—	8	—	—	—	75,00	580,00	60,00	—	—	—	—	—	—	153,26	3	—	—	—	75,00	
Handskesyerskernes do.	1	35	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	385,50	275,54	—	—	—	—	—	—	73,91	654,09	—	—	—	—	—	—	
Handskemagerne do.	1	27	7	30	8	8	7	53	—	0,80	—	3,00	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Murarbejdernes do.	1	22	—	—	—	—	—	—	—	0,25	—	3,50	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,50	27,79	—	—	—	—	—	—	
Logarvernes do.	1	15	14	58	6	2	—	66	—	0,40	—	3,50	10	—	—	—	—	84,00	40,00	—	20,00	481,36	617,35	—	—	—	1	—	—	—	25,00	
Hvidgarvernes do.	1	9	1	9	—	1	—	10	—	0,25	—	4,05	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Norsk jern- og metalarbejderforbund	45	4722	10) 513	6000	2000	1000	100	11)9100	—	12)0,50	12)0,48	3,40	9 1/2	3	8 780,00	12800,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	400,00
N. c. for bogtrykkere	25	1094	911	1100	368	232	309	2009	—	—	1,00	3,60	9	—	2 620,00	13) 9987,56	13) 4072,31	—	—	—	—	13) 4412,61	—	13) 16306,68	—	13) 2476,53	—	—	—	—	2100,00	
Norsk skrædderforbund	14	463	600	1200	—	100	400	1700	—	1,00	0,70	4,10	10 1/2	1	1 500,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200,00	
" sporveisforbund	5	324	6	550	—	—	—	550	40	0,07	0,02	3,10	8 3/4	—	—	871,40	500,00	1300,00	300,00	—	—	—	—	450,00	—	4000,00	—	—	—	—	—	—
Cigararbejdernes forening	1	61	19	42	52	19	38	151	—	0,30	—	3,00	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bødkernes do.	1	30	6	57	—	—	—	57	—	14)0,55	—	4,00	10	—	—	150,30	155,21	154,06	25,00	—	10,00	12,00	31,16	1114,72	1133,96	1	—	—	—	—	15,00	
Skorstensfejerne do.	1	21	20	33	4	—	—	37	—	0,12	—	3,33	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ølbryggeriarb. do.	1	145	8	—	—	—	—	—	—	0,20	—	3,00	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bygningstapetserernes forening	1	11	6	19	—	—	—	19	—	0,33	0,25	3,20	15) 8	—	—	110,00	60,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Guldsmedarbejdernes do.	1	203	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1184,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Modelsmedarbejdernes do.	1	110	16	109	—	13	—	122	—	—	—	4,00	9 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16) 826,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	328	16 227	—	—	—	—	—	—	—	0,45	0,41	3,49	9,4	20	17 790,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	652800	

Anmerkninger: ¹⁾ Varierer fra 20 til 50 ore pr. uge. ²⁾ Halvtbetalende 15 ore. ³⁾ Gjælder for 29 hyer, hvorfra rapport haves. ⁴⁾ Halvtbetalende 25 ore. ⁵⁾ Halvtbetalende 16 ore. ⁶⁾ Opgaverne gjælder for 7 Afdelinger. For Andesund, Moss, Sandefjord og Sarpsborg foreligger ingen opgaver. Nævnte afdelinger havde ved aarets udgang et samlet medlemsantal af 212. ⁷⁾ Den opførte kontingent gjælder for 30 uger af aaret. For 22 uger er kontingenten 10 ore pr. uge. ⁸⁾ For Møbelsnedkerforbundet blev statistikken ordnet først 1ste juli, hvorfor opgaverne som oftest kun er for 2det halvår. ⁹⁾ Opgaverne gjælder for de private renovationselskaber. ¹⁰⁾ Efter officiel statistik over bedrifter, der gaar ind under fabriktilsynet. Af mindre bedrifter er der naturligvis mange flere. ¹¹⁾ Anslagssummen uden forbindtighed. Sandsynligvis lavt. Af de halvtbetalende er ca. 30 kvinder. ¹²⁾ Halvtbetalende 5 og 23 ore, henholdsvis til afdelingen og forbundet. ¹³⁾ Gjælder kun Kristianiaafdelingen. ¹⁴⁾ I den opførte kontingent er kun medtaget de obligatoriske kasser — striike- og arbejdsledigheds-kassen. Begravelses- og sygekassen er frivillige med en kontingent af henholdsvis 5 og 20 ore pr. uge. ¹⁵⁾ Der arbeides ca. 8 timer pr. dag i aarets 10 maanedes. I december og januar er gjerne arbejdsledighed i faget. Foreningen er tilsluttet Skandinavisk sadelmager og tapetsererforbund. ¹⁶⁾ Indbefattet reisebidrag.

Tabel 8.

Opgave

over

organisationernes medlemsantal i aaret 1904, efter maanedsrappporterne.

Organisation	Medlemsantal								Gjennemsnit pr. måned
	Januar				December				
	Mænd		Kvin der	Tilsammen	Mænd		Kvin der	Tilsammen	
	Helt- be- talende	Halvt- be- talende			Helt- be- talende	Halvt- be- talende			
Træarbejderforbundet i Norge	300	10	—	310	432	13	—	445	380
Norsk skotøiarb.forbund	252	21	58	331	388	8	17	413	390
- formerforbund . .	640	—	—	640	768	—	—	768	718
- bogbinderforbund	173	—	—	173	158	5	27	190	171
- murerforbund . .	176	5	—	181	420	5	—	425	289
- malerforbund . .	354	3	—	357	482	3	—	485	471
- bagerforbund . .	780	—	—	780	758	55	—	813	788
- stenhuggerforbund	483	21	—	504	435	19	—	454	503
- arbejdsmandsforb.	3140	1231	89	4460	3404	1248	23	4675	4600
- møbelsnedkerforb.	254	24	—	278	254	24	—	278	262
Fyrstikarb.s forening .	67	1	—	68	64	1	—	64	65
Telefonarbejdernes do.	80	—	—	80	80	—	—	80	80
Murarbejdernes do.	27	—	—	27	22	—	—	22	24
Korkeskjærernes do.	40	1	4	45	30	3	7	40	40
Hvidgarvernes do.	8	—	—	8	9	—	—	9	9
Renovationsarb.s do.	40	—	—	40	40	—	—	40	40
Sukkervarearb.s do.	22	5	13	40	20	—	25	45	45
Logarvernes do.	14	—	—	14	14	—	—	14	14
Handskemagernes do.	30	2	—	32	27	1	—	28	30
N. c. f. bogtrykkere . .	967	64	75	1106	983	51	72	1106	1098
Norsk jern- og metal- arbejderforbund . . .	4121	628	30	4779	4139	570	30	4739	4737
Norsk skrædderforbund	383	4	46	433	405	9	56	470	459
Hattemagernes forening	48	—	45	93	48	—	45	93	72
Handskesyrsaernes for.	—	—	34	34	—	—	34	34	37
Tilsammen	12399	2020	394	14813	13379	2015	336	15730	15322

